

Latvijas Republikas Satversmes tiesas sēde

2002. gada 24. janvārī

Sēdi vada Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētājs

Aivars Endziņš.

A.Endziņš

Tiesas sēdi pasludinu par atklātu.

Tiek izskatīta lieta nr.2001-06-03 *“Par Saeimas Prezidija 2000. gada 28.februāra “Noteikumu par kārtību, kādā no Saeimas budžeta kompensējami izdevumi, kas deputātam radušies, realizējot savas pilnvaras” 4., 5., 6., 7., 8. punkta un 9. punkta pirmā teikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam”.*

Lietas dalībnieki:

pieteikuma iesniedzējs - Silāra kungs;

lietas materiālos ir pilnvara advokātei Anitai Šnēvelei;

institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu - Saeimas Prezidija pārstāvis, ir Straumes un Saeimas sekretāres parakstīts lēmums par pilnvarojumu zvērinātam advokātam Eduardam Ikvildam, lietā ir orderis.

Kā pieaicinātās personas:

Saeimas Prezidiju pārstāvēs Saeimas sekretāres biedrs Aleksandrs Bartaševičs,

Saeimas Saimnieciskās komisijas priekšsēdētājs Juris Dobelis;

Saeimas Revīzijas komisijas priekšsēdētājs Pāvels Maksimovs.

Vai lietas dalībniekiem ir kādi lūgumi? Pieteikuma iesniedzēja pārstāvim? Saeimas pārstāvim?

E.Ikvilds

Man ir lūgums pievienot lietas materiāliem Ārlietu ministrijas dokumentu. Viņš jums ir jau sakopēts un pieteikuma iesniedzējam arī ir, cik man zināms, noraksts sagatavots.

A.Endziņš

Tas ir par Latvijas Republikas diplomātiskā un konsulārā dienesta darbinieku tehnisko... kas saskaņā ar Ārlietu ministrijas norīkojumu pilda dienestu ārzemēs finansiālās nodrošināšanas instrukcija?

E.Ikvilds

Jā.

A.Endziņš

Nav iebildumu? Tiesnešiem? Pievienojam lietai.

Tiek uzsākta lietas izskatīšana pēc būtības. Tiks nolasīts tiesneša ziņojums. Lūdzu, Lepses kungs.

A.Lepse

Konstitucionālu sūdzību Satversmes tiesā 2001.gada 9.jūlijā iesniedza Ivars Silārs. Tā paša gada 20.jūlijā Ivars Silārs iesniedza konstitucionālās sūdzības precizējumu.

Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Saeimas Prezidija 2000. gada 28.februāra "Noteikumu par kārtību, kādā no Saeimas budžeta kompensējami izdevumi, kas deputātam radušies, realizējot savas pilnvaras" 4., 5., 6., 7., 8.punkta un 9.punkta pirmā teikuma neatbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91.pantam, pasludinot to par spēkā neesošu no tā pieņemšanas brīža.

Saeimas Prezidijs atbildes rakstu Satversmes tiesā iesniedza 2001.gada 3.septembrī. Atbildes raksts pievienots lietai.

Lietas sagatavošanas gaitā papildus paskaidrojumi un dokumenti ir pieprasīti no Saeimas Revīzijas komisijas, Saeimas Saimnieciskās komisijas, Tieslietu ministrijas, Rīgas apgabaltiesas ģenerālprokuratūras, Saeimas Prezidija, Saeimas Kancelejas un no SIA "Valdemārs-23". Minētās institūcijas atbildes ir iesniegušas. Atbildes vēstules kopā ar papildu iesniegtajiem dokumentiem ir pievienotas lietai.

Bez tam lietai pievienoti normatīvo aktu teksti, izraksti no Saeimas sēžu stenogrammām, izskatot likumprojektu par Saeimas deputātu darbības nodrošinājuma likumu un Saeimas deputātu darbības nodrošinājuma likuma atzīšanu par spēku zaudējušu.

Pieteikuma iesniedzēja pārstāve - zvērināta advokāte Anita Šnēvele Saeimu pārstāv zvērināts advokāts Eduards Ikvilds.

Uz tiesas sēdi aicinātas pieaicinātās personas: Saeimas Saimnieciskās komisijas priekšsēdētājs Dobeļa kungs, Saeimas Revīzijas komisijas priekšsēdētājs Maksimova kungs.

Lēmums par lietas nodošanu izskatīšanai pieņemts 2001.gada 18.decembrī. Paziņojums par lietas izskatīšanu publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 2002.gada 3.janvārī.

Lietas dalībniekiem par tiesas sēdi paziņots rakstiski 2001.gada 28.decembrī.

Ar lietas materiāliem iepazinušies pieteikuma iesniedzējs Ivars Silārs, Saeimas pārstāvis Eduards Ikvilds.

Satversmes tiesa uzaicināja Saeimas Prezidiju kā pieaicināto personu nozīmēt uz tiesas sēdi Saeimas Prezidija pārstāvi, jo šis pārstāvis nepārstāvēs Saeimas Prezidiju kā lietas dalībnieks.

A.Endziņš

Paldies. Vai tiesnešiem ir jautājumi Lepses kungam? Nav.

Vārds tiek dots pieteikuma iesniedzējam. Jūs runāsi vai pārstāve?

I.Silārs

Mēs sadalīsim laiku.

A.Endziņš

Brīdinu, ka saskaņā ar Satversmes tiesas likumu, maksimālais laiks - 30 minūtes.

I.Silārs

Godājamā tiesa! Ņemot vērā, ka Latvijas Republikas Saeimas Prezidijs 2000.gada 28.februārī ir pieņēmis lēmumu par kārtību, kādā piešķiramas un izmaksājamas kompensācijas Saeimas deputātiem, tādējādi apstiprinot noteikumus par kārtību, kādā no Saeimas budžeta kompensējami izdevumi, kas radušies deputātiem realizējot savas

pilnvaras, kuri ir pretrunā Saeimas Kārtības ruļļa burtam un garam un neatbilst arī minēto noteikumu nosaukumam, jo netiek viss kompensēti patiesie izdevumi, attaisnojamie izdevumi, pamatojoties uz tos apliecinošiem dokumentiem, bet gan nelikumīgi tiek izmaksāti pabalsti no nodokļu maksātāju, tātad arī manas naudas, un vairāk... vai apmēram kāds ceturtdaļmiljons latu gadā nepieprasot nekādus norēķinus par to izlietojumu, kā rezultātā pat virkne Rīgā personīgajos dzīvokļos dzīvojošo vai jau pirms kļūšanas par Saeimas deputātiem Rīgā strādājošo deputātu saņem nelikumīgi līdz 200 latiem mēnesī dzīvojamās telpas īres izdevumu un līdz 167 latiem mēnesī transporta izdevumu apmaksai.

Turklāt vēršu tiesas uzmanību uz apstākli, ka Saeimas Kārtības ruļļa 14. pants neprecizē, kas būtu jāsaprot ar vārdu “kompensācijas”. Līdz ar to varam uzskatīt, ka vienīgais veids, kā varam skaidrot vārdu “kompensācija” ir vispār pieņemtais, proti, ka kompensācija ir naudas summa, ar kuru kaut ko atlīdzina.

Šāda Saeimas Prezidija noteikta kompensāciju izmaksas kārtība, ko praksē ir akceptējuši visi 7.Saeimas deputāti, ir pretrunā Satversmes 91.pantam, kas nosaka, ka visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma priekšā, līdz ar to tiek aizskartas manas ar šo Satversmes normu garantētās cilvēka pamattiesības, pasludinot vai padarot Saeimas deputātus par vienlīdzīgākiem starp vienlīdzīgiem.

Lūdzu godāto tiesu pievērst uzmanību arī faktam, ka noteikumi par kārtību, kādā no Saeimas budžeta kompensējami izdevumi, kas radušies deputātiem realizējot savas pilnvaras, pirmie trīs punkti gan atbilst Saeimas Kārtības ruļļa 14.panta 1.punkta prasībām, bet tam sekojošie noteikumu punkti padara iepriekšējos par deklaratīvām frāzēm bez tiesiskām sekām, ja pārvērš likumā noteiktām ar deputātu pilnvaru realizēšanu saistīto izdevumu kompensācijas par nelikumīgām ikmēneša piemaksām pie algas. Turklāt, arī slimības atvaļinājumu un pat bezalgas atvaļinājumu laikā, kad deputāti nesaņem pat pamatalgu. Tā rezultātā kompensācijas jēdziens zaudē savu jēgu.

Turklāt ir acīmredzama pretruna starp noteikumu 5. un 6.punktu. Latvijas teritorija, par kuru ir runa 5.punktā, juridiskā izpratnē ir nemainīgs lielums, tātad tam nav nekāda sakara ar deputāta dzīves vietas attālumu no Rīgas, par ko tiek runāts 6.punktā.

Turklāt noteikumos nav skaidrots, kas jāsaprot ar 6.punktā minēto deputātu dzīvošanu.

Šeit es gribu vērst arī tiesas uzmanību uz to, ka Saeimas priekšsēdētāja Straumes kunga atbildē tiek rakstīts par pastāvīgo dzīves vietu, taču noteikumos šāds termins nav sastopams. Līdz ar to ir radīti apstākļi, ka deputāts, kurš uz savu pilnvaru laiku ir noīrējis dzīvokli Rīgā, kurā tagad dzīvo kopā ar ģimeni, var nelikumīgi saņemt ar nodokli neapliekamu 167 latu lielu ikmēneša piemaksu pie algas par dzīvošanu, piemēram,

Liepājas rajonā, kur joprojām ir oficiāli pierakstīts. Līdz ar to uzskatu par apstrīdamu noteikumu, 4., 5., 6., 7., 8.punktu, kā arī 9.punkta pirmo teikumu.

Tālāk, godātā tiesa, man gribētos pievērsties arī Latvijas Republikas Satversmes tiesai adresētā 2001.gada 3.septembra Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāja atbildes rakstam. Šajā atbildes rakstā mans iesniegums tiek vērtēts kā uzskatāms par “akciopopulāru”. Pēc analogijas man gribētos teikt, ka šis atbildes raksts ir vērtējams kā vīģes lapa kailajam karalim. Un turklāt šī vīģes lapa ir diezgan caurspīdīga. Šeit cenšas atbildētājs apstrīdēt manas tiesības iesniegt šādu sūdzību, rakstot, ka ir nepieciešama konkrēta saikne starp personu un apstrīdēto tiesību normu. Un atbildējaprāt šajā gadījumā šādu saikni konstatēt nevar.

Godātā tiesa! Faktu, ka pieteikuma iesniedzējs, šajā gadījumā, es un Saeimas deputāti atrodas vienādos salīdzinošos apstākļos, apliecina, pirmkārt, Satversmes 33.panta norma, kas nosaka, ka Saeimas locekļi saņem atalgojumu no valsts līdzekļiem. Arī pieteikuma iesniedzējs, būdams Rīgas apgabaltiesas piesēdētājs, saņem atalgojumu no valsts līdzekļiem.

Otrkārt, Saeimas Prezidija 2000.gada 14.augusta lēmums par Saeimas deputātu darba samaksu, saskaņā ar kuru deputātu amatālgā tiek aprēķināta par pamatu ņemot valstī strādājošo vidējo darba algu. Līdz ar to deputātu alga tiek pielīdzināta jebkura cita darba ņēmēja, tāpat arī pieteikuma iesniedzēja atalgojumam.

Treškārt, bet varbūt galvenokārt, gribu vērst godājamās tiesas uzmanību uz likumu “Par Latvijas Republikas Augstākās padomes deputātu tiesisko stāvokli un pensijām”, kurā ir noteikts, ka par nopelniem Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanā tiem bijušajiem Latvijas Republikas Augstākās padomes deputātiem, kuri balsoja par 1990.gada 4.maija Deklarāciju par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu, šā likuma kļūstot... sasniedzot vecumu, kādā valsts vecuma pensijas piešķiršanai nosaka likums “Par valsts pensijām” ir tiesības saņemt speciālo pensiju 80 procentu apmērā no Saeimas deputāta mēnešalgas. Līdz ar to ir skaidrs, ka jau ar vienu likumu manas sociālās garantijas likumos noteiktā ir pielīdzinātas Saeimas deputātu pamatalgai un atkarīgas no šīs pamatalgas lieluma. Turklāt, šī pamatalga, deputāta pamatalga tiek aprēķināta no vidējās algas valstī, kas savukārt ir atkarīga no finansu resursiem valstī. Tātad, ja šie resursi tiek samazināti, arī manas sociālās garantijas tiek samazinātas.

Un ignorējot likumu par ienākumu nodokli, kurš nosaka, ka... “Par iedzīvotāju ienākumu nodokli” 7.panta otrā daļa nosaka, ka pie ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā algas nodoklis, tiek pieskaitīta sistemātiska atlīdzība, ko darbinieks saņem uz darba attiecību pamata kā atlīdzību par valsts dienesta pienākumu izpildi, kas tiek gan attiecināts uz sūdzības iesniedzēju, taču, kā redzams, ne uz Saeimas deputātiem. Līdz ar to mani nodokļa maksājumi, pamatojoties uz aplūkojamo Saeimas Prezidija aktu, tiek izlietoti

prettiesisku algu piemaksu veikšanai Saeimas deputātiem, tādējādi samazinot man likumos paredzēto sociālo nodrošinājumu.

Bez tam vēl, godātā tiesa! Vēršu jūsu uzmanību uz apstākli, ka atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 5.pantam, Saeima sastāv no simts tautas priekšstāvjiem. 21.panta 1.daļa pasaka, ka iekšējās darbības un kārtības noteikšanai Saeima izstrādā sev Kārtības rulli.

Tālāk lūdzu pievērsties Saeimas Kārtības ruļļa 14.pantam, kurš atrodas Kārtības ruļļa 1.sadaļā "Saeimas deputāti". Un šeit mēs lasām 14.panta 3.daļā, ka šā panta 2.daļā minētā izdevumu kompensācijas kārtība un kompensācijas normas attiecināmas arī uz Saeimas darbiniekiem. Tikai ar vienu nosacījumu, kuri ir bijuši ar Saeimas Prezidija lēmumu apstiprinātā komandējumā. Tātad jau mēs redzam, ka šis Saeimas Kārtības rullis pielīdzina deputātiem jau darbiniekus tikai tādēļ vien, ka viņi strādā Saeimā... un ka Prezidijs ja viņus būs sūtījis komandējumā... ja Saeimas sētnieci sūtīs pārbaudīt kaut uz Liepāju un gūt pieredzi, kā Liepājas domē sētnieks strādā, tad viņam būs visas tiesības saņemt 14.panta 2.daļā minētās kompensācijas kancelejas preču iegādei, sakara pakalpojumu apmaksai, reprezentācijas izdevumu segšanai, transporta izdevumu segšanai Latvijas teritorijā dzīvojamās telpas īres izdevumu segšanai. Un šajā gadījumā nav svarīgi, vai kāds no darbiniekiem tādas tiesības ir izmantojis vai nav. Likums to paredz un likums pielīdzina deputātam Saeimas darbiniekus.

Sakarā ar to es uzskatu, ka pieņemtie Prezidija ar lēmumu noteiktā kārtība, kādā ir izmaksājamas kompensācijas, neatbilst Satversmē paredzētajam vienlīdzības principam. Un neatbilst arī, protams, Kārtības ruļļa pantam, uz kuru tie balstīti.

A.Endziņš

Paldies. Anita Šnēveles kundze. Lūdzu!

A.Šnēvele

Pie mana pārstāvamā teiktā gribētos vēl papildināt ar to, ka ir noteikts pašā Satversmē... vēlreiz atgādinot, ka... tātad Satversmes 33.pants nosaka, ka Saeimas locekļi saņem atalgojumu no valsts līdzekļiem, tādējādi, no valsts budžeta. Kas veido valsts budžetu? Tas ir noteikts ar tātad finanšu likumiem, kurā ir noteikts, kādi avoti ir tie, kas valsts budžetā ienes līdzekļus un arī šajos nodokļus likumos tiek noteikts, no kā, kādā veidā, kādā apmērā, kādā kārtībā tiek iekasēti nodokļi, kuri savukārt nedrīkst būt izlietoti citādi nekā paredz to likums.

Tātad skatoties likumu par nodokļiem un nodevām 1.pantā 1.punktā ir noteikts: nodoklis ar likumu noteikts obligāts maksājums valsts budžetā vai pašvaldību budžetos,

pamatbudžetos vai speciālajos budžetos. Tālāk šajā terminā pēdējais teikums nosaka, ka minētais termins piemērojams arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātajiem maksājumiem.

4.punkts savukārt nosaka, kas ir nodokļu maksātāji un te ir noteikts: Latvijas Republikas vai ārvalstu fiziskās vai juridiskās personas un uz līguma vai norunas pamata izveidotas šādas personu grupas vai to pārstāvji, kas veic ar nodokli apliekamas darbības un kam tiek garantēts pienākums nākotnē. Šajā gadījumā kā manam pārstāvamajam, respektīvi, sūdzības iesniedzējam, ir tātad ar likumu garantēts ienākums nākotnē. Satversmes 109.pants nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darba nespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos. Tātad gan Satversme, gan arī nodokļu likumi paredz, ka atkarībā... mēs varētu skatīt šādi, ka atkarībā no tā, cik budžets atļauj, tik arī būs augstas nodrošinātas pensijas un citi sociālie pabalsti, kas ar likumu ir noteikti. No tā, kādi būs avoti un cik tie droši būs, cik lielā mērā tiks izpildīti nodokļu likumi, tik arī būs liels mūsu budžets, attiecīgā daļa, kuru varēs izmantot pensiju un citām izmaksām, respektīvi, cik būs bagāta valsts, būs atkarīgs no tā, kā mēs katrs pildīsim likumus, kā tiks pildīti nodokļu likumi. Likumus par nodokļiem pieņēma Saeima. Līdz ar to jebkuru likuma grozījumu var pieņemt tikai Saeima. Protams, ir atsevišķas normas, ka Ministru kabinets var pieņemt grozījumus, bet tik un tā vēlāk Saeima šos grozījumus var izskatīt vai atcelt, vai atstāt spēkā, kā to nosaka Satversmes 81.pants.

Ko es gribu teikt šajā sakarā? Tātad Satversmē, kā jau Silāra kungs teica, visi ir noteikti vienlīdzīgi likuma priekšā. Tātad arī ikviens no mums ir likuma priekšā vienlīdzīgs, visiem ir jāmaksā tie nodokļi, kādi ir noteikti Saeimas pieņemtajos likumos. Savukārt apstrīdamais šodienas sēdē dokuments runā pavisam par pretējo. Tātad neviens neapstrīd to, ka tātad Saeimas locekļiem pienāktos kompensācija par tiem izdevumiem, kādi ir radušies pildot viņiem piešķirtās pilnvaras, bet gribu vērst uzmanību, godātā tiesa, ka noteikumi, kuri apstiprina kārtību... faktiski šajā gadījumā izskatās kā nodokļu likuma grozījumi, jo ja mēs paskatāmies šo noteikumu 2.punktu, tad faktiski Prezidijs ar savu lēmumu, kurā ir apstiprinājis noteikumus, pats atbrīvo deputātiem izmaksājamo kompensāciju no iedzīvotāju ienākuma nodokļa un sociālās apdrošināšanas maksājumiem. Tātad iznāk, ka Saeima pieņem likumu, kādā kārtībā un kādi nodokļi tiek maksāti, tajā pašā laikā Saeimas Prezidijs deputātiem ļauj nemaksāt nodokļus no saņemamajiem ienākumiem papildus un tajā pašā laikā šie ienākumi netiek ne aplikti ar nodokļiem, ne arī ir prasība tos attaisnot. Ja deputāti saņem kompensāciju par tiem izdevumiem, kas ir radušies sakarā ar pilnvaru pildīšanu, tad saskaņā ar Grāmatvedības likumu, arī būtu jāpierāda šie attaisnotie izdevumi. Paskatoties pa pozīcijām, tad nav saprotams, ko nozīmē, piemēram, īres maksas kompensācija līdz 200 latiem? Pēc kāda likuma kritērija šeit ir tāda norma apstiprināta?

Pievienots šim dokumentam iesniegums par kompensāciju piešķiršanu. Iesniegums kā tāds ir ļoti skaisti izstrādāts, bet neviena pamatojuma, neviena attaisnojuma šādam dokumentam nav, jo netiek prasīts no dokumenta... es atvainojos, no deputāta pierādīt, kas tas ir bijis par izdevumu un kādā sakarā - vai tas tiešām ir attaisnots. Taču visas izmaksas, kādas parasti tiek piešķirtas jebkuram darbiniekam, papildus veicot kādus darba pienākumus, ir jāpamato ar grāmatvedības dokumentiem, kas tiek iesniegti grāmatvedībā. Kā mēs zinām, katram dokumentam ir jāatbilst grāmatvedības noteikumiem. Pat pērkot, pieņemsim, juridisko literatūru, iegādājoties šo literatūru, ir jāpaņem čeks un vēl grāmatvedība pieprasa otrā pusē čekam, lai būtu šī veikala zīmogs uzspiests tādējādi, ka šī literatūra, kas ir uzrādīta čekā, ir nopirkta konkrētajā veikalā, konkrētais veikals pieder konkrētam uzņēmumam, tādējādi, ja tiek veikta kāda finansiālā pārbaude, lai var pārbaudīt katru izdevumu, vai šis ir bijis pamatots izdevums. Līdz ar to nomaksājami valsts nodokļos izdevumi tiek samazināti uz šo attaisnojošo izdevumu pamata. No deputātiem šajā gadījumā netiek prasīts pat līdz 200 latiem izmaksātās kompensācijas.

Ja mēs skatāmies punktu, kurā ir noteikta īres maksa, tad saskaņā ar likumu par īri, 11.pants nosaka, kas ir īres maksa, kas tajā ir jāiekļauj un sestais šā panta punkts nosaka, kas ir komunālie pakalpojumi un kādā veidā tie ir maksājami. Tātad īres maksa ir dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamie izdevumi. Kā zināms, saskaņā ar Satversmi, es kā deputāte pildu savus pienākumus tātad atrodoties Saeimas sēdēs, strādājot tātad pie likumprojektiem un pārsvarā veicu savu darbu Rīgā un tātad gadījumā, ja deputātam ir nepieciešama dienesta platība, ja viņš dzīvo kādā attālākā Latvijas rajonā, tad saskaņā ar īres likumu viņam būtu jāmaksā par šo telpu īre, kas ir noteikta likumā, respektīvi, uz šo brīdi vēl nav atcelts Rīgas Domes noteikums, kurā ir noteikts, ka īres maksa ir 14,8 no santīma. Protams, likuma grozījumos jau ar šo gadu var noteikt 24 santīmus par m². Ja mēs pieļaujam, ka deputātam tiek piešķirta dzīvojamā platība Rīgā tātad uz pilnvaru pildīšanas laiku 50 m², tad šī summa, īres maksa nevar pārsniegt 12 latus. Kādā veidā ir radusies šī summa, kas ir noteikta - 200 latu? Tad kādai platībai ir jābūt piešķirtai deputātam Rīgā, lai īres maksa būtu 200 lati?

Vienkārši skatoties uz šiem summām, kas ir noteiktas šajā kārtībā, manuprāt, viņas ir absurdas, ne ar ko nepamatotas un arī šis dokuments nenosaka deputātiem pienākumu pamatot, ka tāda platība ir vajadzīga. Te pat netiek prasīts, lai deputāts tātad pierādītu, ka viņam ir vajadzīga platība un arī netiek prasīts, lai tiktu iesniegts īres līgums.

Varbūt daudz es kavējos tagad pie šīs īres maksas, bet tā ir noteikta ļoti ievērojama un pat ja netiek prasīti nekādi attaisnojošie dokumenti, tad nav saprotams, kā Saeimas Revīzijas komisija var veikt revīziju atbilstoši tātad noteiktajam nolikumam, lai varētu pārbaudīt, kā tiek izlietoti nodokļu maksātāju līdzekļi šajā gadījumā. Kā Silāra kungs minēja, šīs summas ir ievērojamas, gadā - ceturtdaļmiljons latu tiek izmaksāts kompensācijās. Tātad kura ne ar kādu likuma pantu, punktu netiek attaisnotas. Vienkārši tiek izmantotas.

Šāda kārtība mazliet atgādina... nedaudz gadus atpakaļ bija tāda izveidojusies kārtība, kad darba devēji privātstruktūrās, teiksim, izmaksā pēc likuma noteiktā minimuma algas darbiniekiem un konvertos liek papildus summu, citādi darbinieks nestrādās par tādu mazu algu. Tātad oficiāli tiek uzrādīta noteiktā alga, no tās tiek norēķināti nodokļi, kas ir visai niecīgi un konvertos papildus tiek dotas naudas summas. Šajā gadījumā, nu negribētos tā teikt, bet ļoti līdzīga šādai situācijai ir tātad šī iekšējā kārtība noteikta, ka oficiāli ir viena alga, plus ir ikmēneša kompensācijas, kuras netiek apliktas ne ar vienu nodokli. Līdz ar to vienkārši tiek, es uzskatu, izsaimniekota nodokļu maksātāju nauda. Līdz ar to resursi finansiālie nepaaugstinās, bet samazinās. Tādējādi cerēt uz to, ka tiks labklājības līmenis celts, paaugstinātas pensijas un citas izmaksas, šis punkts un pants Satversmē noteiktais netiks izpildīts.

Līdz ar to es uzskatu, ka šī kārtība ir nepamatota ne ar vienu finansiālu grāmatvedības likumu, kas, pirmām kārtām būtu jāievēro deputātiem, kuri pieņem likumus attiecībā uz pārējiem Latvijas pilsoņiem un iedzīvotājiem. Arī deputātiem ir jāmaksā nodokļi, arī deputātiem ir jāpilda likumu, kuri paši arī ir pieņēmuši, normas attiecībā par to, kā viņi strādā, kā izlieto valsts budžeta līdzekļus, un kā spēj norēķināties un pierādīt, ka viņi tik tiešām strādā un šos līdzekļus iztērē, pildot savas pilnvaras nevis kārtojot kādas citas lietas.

A.Endziņš

Paldies. Kādi jautājumi tiesnešiem?

I.Čepāne

Man būtu jautājums.

A.Endziņš

Lūdzu, Čepānes kundze.

I.Čepāne

Silāra kungs, jūs savulaik bijāt aktīvs politisks darbinieks, kā arī strādājot vēstniecībā par vēstnieku Izraēlā. Sakiet, lūdzu, vai jūs pieļaujāt atgriezties aktīvajā politikā?

I.Silārs

Cienījamā Čepānes kundze, cienījamā tiesa! Tas lielā mērā būs atkarīgs no tā, kādu spriedumu jūs pieņemsiet šajā lietā.

I.Čepāne

Un proti?... Ko jūs ar to domājat?

I.Silārs

Es nekad neesmu slēpis, arī strādājot vēl par Latvijas vēstnieku Izraēlā, ka domāju atgriezties politikā. Es, protams, nezināju jūsu jautājumu, bet es cerēju, ka debatēs tas būs jāizmanto. Šeit ir publikācija presē: "Ivars Silārs cer atgriezties politikā", 1996.gada 18.maijs. Bez tam, kā zināt, 2000.gada septembrī Ivars Silārs izstājas no "Latvijas ceļa" un šeit ir publikācija "Neatkarīgajā Rīta avīzē": Silārs negatavojas iestāties kādā citā partijā, viņš arī neiesaistīšoties jaunas partijas dibināšanā, kā to paziņojis Turlais un esmu citēts: "Vēlos mēģināt izprast spēles noteikumus, kas mainījušies šo gadu laikā, viņš teica, taču piebilda, ka pavisam no politikas vēl neatvadās."

Redziet, es esmu bijis politikā un uzskatu, ka arī šobrīd esmu politikā. Bet, lai atgrieztos aktīvajā politikā, ir jāsaprot spēles noteikumi. Un tie nu absolūti man šobrīd nav skaidri.

Satversmes 2.pants pasaka, ka Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai un piektais - Saeima sastāv no tautas priekšstāvjiem. Es nekad, nekur, nevienā partijas programmā neesmu lasījis, ka politiķi būtu deklarējuši tautai, ka, nākot pie varas, viņi sev veidos piemaksas ikmēneša ar nodokļiem neapliekamas un nekad neesmu dzirdējis, ka tauta būtu griezusies pie Saeimas deputātiem ar tādu lūgumu, lai viņi sev palielina algas uz tautas rēķina

Līdz ar to es domāju, ka lielā mērā arī par to, vai Latvija ir tiesiska valsts, vai Latvijā likums ir viens visiem - tas būs atkarīgs no šīs tiesas lēmuma un arī es pats pieņemšu lēmumu vadoties no tā.

A.Endziņš

Paldies. Vēl kādi jautājumi? Lepses kungam.

A.Lepse

Silāra kungam.

A.Endziņš

Jā, lūdzu.

A.Lepse

Jūs iesniedzāt tādā iesniegumu prokuratūrai ar lūgumu pārbaudīt šo kompensāciju pamatotību. Ģenerālprokuratūra ir pieņēmusi lēmumu par atteikšanos ierosināt krimināllietu, jūs esat saņēmis šo lēmumu. Jūs šo lēmumu esat pārsūdzējis. Kādi ir pārsūdzības motīvi?

I.Silārs

Pats pirmais motīvs. Man bija deviņi konkrēti motīvi, bet tas pirmais šajā gadījumā, manuprāt, ir būtiskākais, ir tas, ka, izskatot šo konkrēto lietu, ģenerālprokuratūras krimināltiesiskā departamenta virsprokurors nav ņēmis vērā tieši 14.panta 1.daļas burtu un garu par to, ka ir kompensējami tie izdevumi, kuri ir radušies sakarā ar deputātu pienākumu pildīšanu. Par to norāda arī konkrētais fakts, ko... konkrēti tie ir vairāki fakti, ko ir konstatējis virsprokurors, ka deputāts pat ģenerālprokuratūrā paskaidro, ka viņam ir vajadzīga kompensācija tādēļ, ka viņš, lūk, remontē ilgstoši savu dzīvokli. Tādā motivācija ir ieilgušais dzīvokļa remonts nevis deputātu pienākumu pildīšana. Bez tam... es tagad... man nav tagad līdzī, bet pats galvenais ir tas, ka manuprāt ir saskatāma visā šajā praksē, kāda ir izveidojusies pēc Prezidija lēmuma pieņemšanas, apzināta ļaunprātīga valsts amatpersonu dienesta stāvokļa izmantošana savtīgos nolūkos, kas atbilst Korupcijas likuma 2.pantam un par ko runā arī Krimināllikums. Un to, savācot visus šos materiālus... Bez tam redzam arī tur, ka ģenerālprokuratūra ir vadījusies nevis no likumiem, bet ir vadījusies no paskaidrojumiem. Piemēram, ir ņemts vērā konstatējot... ģenerālprokuratūra ir konstatējusi, ka Saeima ir ignorējusi Grāmatvedības likumu, ka tā ir ignorējusi dzīvokļu īres likumu, ignorējusi likumu par ienākumu nodokli, bet par attaisnojumu ir pieņēmusi Juridiskās komisijas skaidrojumu vai Revīzijas komisijas skaidrojumu. Turklāt Juridiskā komisija skaidro, ka Ministru kabineta noteikumi uz Saeimas Prezidiju neattiecas, lai gan no otras puses, tad, kad ir izdevīgi, kā, piemēram, runājot par Ministru kabineta noteikumiem, kuri reglamentē komandējumu naudas samaksu, tad, lūk, tiek attiecas arī uz Saeimas Prezidiju. Tādā vienā Ministru kabineta noteikumi attiecas, citi - neattiecas. Kas, manuprāt, ir absurds.

Līdz ar to es uzskatīju, ka ir jāizmanto manas tiesības apstrīdēt šo lēmumu un griezos pie ģenerālprokurora pārskatīt.

A.Lepse

Paldies.

A.Endziņš

Jautājums Čepānes kundzei. Lūdzu!

I.Čepāne

Nedaudz par to, ko jūs runājāt. Skatoties trijos sējumos šīs prokuratūras lietu, jūs esat vērsies pie prokuratūras ar iesniegumu tikai par atsevišķiem deputātiem, lai gan pēc informācijas, kas ir šajā lietā, presē kas ir publicēta, tur taču ir... gandrīz jau tikai ir kādi desmit tādi, kas vispār nav prasījuši kaut ko... Kāpēc pret atsevišķiem?

I.Silārs

Redziet. Es vadījos pēc dokumentiem, lai nebūtu... jo es... lai gan man ir mūžu caurlaide Saeimā, taču dabūt dokumentus no Saeimas nemaz nav tik vienkārši. Griežoties pēc informācijas, vienmēr man saka: bet vai jūs to esat saskaņojis ar to un to? Ja mēs jums dosim, mums būs nepatīkšanas par to.

I.Čepāne

Sakiet, lūdzu, vai vienkāršs cilvēks, ja viņš dabūtu caurlaidi, viņš varētu dabūt šādus dokumentus iepazīties ar deputātu mēnešalgām un par deputātu kompensācijām?

I.Silārs

Vadoties no manas pieredzes - nē. Un es tādēļ vadījos pēc tā, ko es varu pierādīt un kas ir visiem oficiāli pieejams, proti, Centrālās vēlēšanu komisijas oficiālais dokuments, kurā deputātu kandidāti ir deklarējuši savas dzīves vietas, publiskotajām valsts amatpersonu ienākumu deklarācijām, kur ir redzams, ka konkrētais deputāts jau ir strādājis pirms kļūšanas par deputātu, Rīgā, tātad viņa darba vieta ir bijusi Rīgā, ja tagad viņš pāriet, teiksim, no Tieslietu ministrijas ēkas strādāt uz Saeimas ēku, vai ar to viņam rodas papildus izdevumi sakarā ar deputātu pienākumu pildīšanu? Domāju, ka nē. Vai pārejot strādāt no Rīgas Domes par deputātu uz Saeimu - vai rodas kādas pamatotas prasības kompensēt dzīvokļa īres izdevumus, ja viņš ir dzīvojis Rīgā un strādājis Rīgā? Domāju, ka nē. Taču es nevaru vadīties oficiāli griežoties tiesību aizsardzības institūcijās tikai un vienīgi no preses publikācijām, bet es vadījos no manā rīcībā esošiem oficiāliem dokumentiem.

A.Endziņš

Paldies. Vēlreiz jautājums.

A.Ušacka

Man būtu jautājums Šnēveles kundzei. Es gribētu, lai jūs precizētu attiecībā uz nodokļu lietām, par kurām jūs runājat. Kam tad ir pretrunā šī apstrīdētā tiesību norma? Kādai konkrētai tiesību normai? Kādā likumā?

A.Šnēvele

Tātad, pirmkārt, pirmais un galvenais likums, kas attiecas uz finansu jautājumiem, ir Likums par nodokļiem un nodevām, kur tātad noteikts, kas ir nodoklis, kādā veidā tas tiek maksāts. Tātad likuma 1.pantā ir šie termini un kas ir maksātāji. Tātad šis galvenais likums par nodokļiem un nodevām nosaka, ka nodokļu maksātāji ir Latvijas vai ārvalstu fiziskās, juridiskās personas. Un tātad te ir atrunāts, ka šīs iemaksas turpmāk... tātad visas apliekamās iemaksas ar nodokli ir tās iemaksas, kas veido to finansiālo resursu, kurš turpmāk garantē ienākumus nākotnē. Respektīvi, atkarībā no tā, kā tiek maksāti nodokļi, veidojas arī valsts budžeta ienākumu... tātad ienākuma avoti, no tā ir turpmāk atkarīgs arī pensiju apmērs.

Šis nodokļu likums par nodokļiem un nodevām nosaka to nodokļu veidus, ar kādiem tiek aplikti tātad Latvijas iedzīvotāji. Pirmais šajā likumā ir noteiktais likums par iedzīvotāju ienākuma nodokļiem, kur ir skaidri teikts, ka no visiem ienākumiem, tātad...

A.Ušacka

Varbūt nevajadzētu izklāstīt visu likumu, bet konkrētu pantu.

A.Šnēvele

Jā... Tas ir tātad likums par iedzīvotāju ienākuma nodokli 3.pants 1.punkts, kur ir noteikts: ar nodokli tiek aplikts iekšzemes nodokļa maksātāja taksācijas periodā apliekamo ienākumu avots. Algas nodokļa objekts ir maksātāja mēneša apliekamie ienākumi. Un turpmāk tiek izklāstīts, kas ir... tātad kādi ir ienākumi, kuri netiek aplikti. Tas ir minēts 2.daļas 1. un 2.punktā, ka, pirmkārt, attaisnotie izdevumi, kuri atsevišķi tiek atrunāti 10. pantā un neapliekamais minimums. Šajā gadījumā, kā ir noteikts kārtībā par tātad izdevumiem, kas ir radušies deputātiem sakarā ar pilnvaru pildīšanu, tiek deputāti atbrīvoti no šiem ienākumiem, kuri faktiski pēc sava rakstura būtu pakļauti aplikšanai ar nodokļiem. Jo šīs summas izmaksājamās... ja tiek atzītas par attaisnotām, bet ja netiek iesniegti attaisnojošie dokumenti, tad nav pamata viņus atzīt par attaisnoties izdevumiem, kā to paredz likums par iedzīvotāju ienākuma nodokli un arī grāmatvedības likums. Grāmatvedības likumā ir noteikts, ka par katru attaisnoto izdevumu ir jāatskaitās, ir jāiesniedz attiecīgie dokumenti un pat šie attaisnotie izdevumi, tātad dokumenti par šiem izdevumiem, ir jā saglabā vismaz 5 gadus.

A.Ušacka

Paldies.

A.Endziņš

Apsīša kungam jautājums. Lūdzu!

R.Apsītis

Man radās tāds jautājums jums vēl šajā sakarā. Sakiet, lūdzu, vai tad jūsu minētais nodokļu likums nenonāk pretrunā ar Saeimas Kārtības rullī, kura 14.panta otrajā daļā ir noteikts, ka kompensācijas maksa ar nodokļiem un sociālās apdrošināšanas iemaksām netiek aplikta.

A.Šnēvele

Ir jautājums - kāda kompensācija. Tātad, lai varētu secināt, vai šīs kompensācija ir attaisnota, vai šī kompensācija, kas noteikta... tātad Kārtības rullis paredz tātad izsniegt kompensāciju. Kas ir šī kompensācija? Tai būtu jābūt atrunātai šajā kārtībā un arī būtu jābūt noteiktiem saprāta robežās apmēriem un arī, teiksim, jābūt šīm kompensācijām grāmatvediski pamatotām. Tātad šādā gadījumā, ja mēs ignorējam nodokļu likumus, kuri ir pamata likumi, tātad finanšu jautājumiem, ja mēs ignorējam tādā veidā šos nodokļu likumus, ja mēs ignorējam grāmatvedības likumu, tādējādi var iedomāties pilnīgi, ka nākotnē pēc kāda pusgada var deputāti, par cik ir ierobežoti šo kompensāciju apmēri... nu ja, šajā gadījumā kārtībā ir noteikti. Nav problēmas Prezidijam ar nākamo lēmumu paaugstināt. Tātad nav noteikts nekāds pamatojums: kas ir attaisnotie, kādā apmērā tiem jābūt un vai katram tiem ir jābūt... tiem izdevumiem. Jo galu galā mēs nevaram vadīties tikai no viena Kārtības ruļļa punkta, kurš arī šajā gadījumā, protams, vēl būtu diskutējams jautājums šajā gadījumā, ja Ministru kabinets nosaka komandējuma izdevumus, teiksim, darbiniekiem, attaisnotos izdevumus un kaut kādas robežas un pieprasa arī attaisnojums, kāpēc tas netiek prasīts deputātiem? Tad ielabojot Kārtības rullī tādu punktu, ka netiek aplikts... tātad kompensācijas summa netiek aplikta ar nodokli, bet savukārt ir, ka Kārtības ruļļa punkta pamata ar Prezidija lēmumu var noteikt jebkādu kompensācijas samēru bez attaisnojošiem izmēriem, tad mēs jau sākam nonākt līdz absurdam, jo galu galā šie izdevumi, lai vai kā, būtu jāpielīdzina tātad tiem ienākumiem, kas ir aplikami ar nodokli mīnus tie izdevumi, kas ir attaisnojoši, kas ir noteikti likumā un jebkurā gadījumā, pirmkārt, ir jāskatās, kas ir noteikts nodokļu likumā.

R,Apsītis

Paldies.

A.Endziņš

Silāra kungs grib vēl papildināt?

I.Silārs

Jā, es šeit gribēju pie tā paša atgriezties pie tā, ko es jau sākumā skaidroju, ka šī prakse pierāda, ka tā nav kompensācija. Ir nosaukta par kompensācijām, bet reālā prakse pierāda, ka tie ir sistemātiski ikmēneša, kur automātiski grāmatvedība izmaksā vienu konkrētu summu katru mēnesi pat ignorējot to, ka deputāts nav strādājis tajā mēnesī. Vai to mēs varam saukt par kompensāciju? Un par sistemātiskiem ienākumiem, ka tie ir apliekami ar nodokli, saka likums par iedzīvotāju ienākuma nodokli - 7.panta otrā daļa. Ka visi citi ienākumi ir apliekami ar nodokli. Kompensācija - tā varētu būt vienreizējs, vairākreizējs, bet tas ir... kā likums pasaka: kompensējami ir izdevumi, kas ir radušies... Un tie nav apliekami ar nodokli. Šeit nav neviena dokumenta, kas apliecinātu, ka šādi izdevumi ir radušies. Nu nav tādu dokumentu! Kā mēs viņus varam uzskatīt par kompensācijām? Tie ir sistemātiski ienākumi. Tie ir papildus maksa, kuru neapliek ar nodokļiem.

A.Endziņš

Paldies. Vai tiesnešiem ir jautājumi? Nav. Saeimas pārstāvim - Ikvilda kungam, lūdzu.

E.Ikvilds

Cienījamais Silāra kungs! Sakiet, lūdzu, kādas konkrēti Satversmes 8.nodaļā pamattiesības tiek aizskartas Saeimas Prezidija lēmumā?

I.Silārs

Tiek aizskarts vienlīdzības princips. Es, atbilstoši no Saeimas Prezidija ieviestās kārtības, es neredzu, ka visi ir likuma priekšā vienādi.

E.Ikvilds

Otrs jautājums. Vai jūs kaut kur strādājat šobrīd? Vai jums ir nodarbošanās, kur jūs...

I.Silārs

Jā, es strādāju, esmu Rīgas apgabaltiesas piesēdētājs.

E.Ikvilds

Un tā ir vienīgā darba vieta?

I.Silārs

Vienīgā.

E.Ikvilds

Paldies. Sakiet, lūdzu, līdzšinējā praksē jūs esat pats saņēmis līdzīga rakstura kompensācijas?

I.Silārs

Līdzīga rakstura kompensācijas es neesmu saņēmis.

E.Ikvilds

Un vai jūs plānojat tiesiskās sekas gadījumā, ja Satversmes tiesa apmierinās jūsu prasījumu, kādas iestāsies... Kādas tiesiskās sekas iestāsies, ja gadījumā atcels Saeimas Prezidija lēmumu, ka tālāk nemaksās?

I.Silārs

Tālāk, es domāju, ka tiks izstrādāts jauns lēmums, kurš atbildīs likumam.

E.Ikvilds

Paldies.

A.Endziņš

Paldies.

Līdz ar to tiek dots vārds Saeimas pārstāvim, kas ir izdevusi apstrīdēto aktu, lietas faktisko apstākļu izklāstam un juridiskajam pamatojumam.

Arī jūs brīdinu, ka saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 28.panta 2.punktu, nedrīkstat pārsniegt 30 minūtes.

E.Ikvilds

Godājamā tiesa! Šodien izskatāmā lieta pēc savas būtības ir plašāka, nekā pieteikumā ir minēts.

Manā skatījumā un arī mana klienta interesēs nevar runāt vispār par Satversmes 91.panta kaut kādā veidā pārkāpumu, pieņemot Saeimas Prezidija lēmumu un kāpēc. Tāpēc, ka Satversmes 91.pants skan šādi: visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēktiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas. Ja mēs aplūkojam tiesību aktu, kas tiek apstrīdēts šajā institūcijā, mēs nepārprotami varam konstatēt, ka viņš neattiecas uz cilvēkiem, kuri nav ievēlēti Saeimā kā amatpersonas, nevar runāt par to, ka šīm personām tiek liegtas tiesības tikt ievēlētām Saeimā. Šis tiesību akts nepārprotami regulē attiecības Saeimas locekļu starpā.

Ja mēs runājam par Saeimas Prezidija izdoto tiesību aktu, tad viņa pamats ir Saeimas Kārtības rullis un konkrēti 14.pants, kas nosaka, ka ja deputātam, realizējot savas pilnvaras, ir radušies izdevumi, tie kompensējami Prezidija noteiktajā apmērā un kārtībā no Saeimas budžeta.

Pieteikumā iesniedzējs min to, ka ir pārkāptas cilvēktiesības un viņš jūtas aizskarts, respektīvi, viņam kā nodokļu maksātājam ir pāri nodarīts, jo Saeimas deputāti paši lemj par saviem atalgojumiem. Tādi ierobežojumi diemžēl pastāv, jo jāņem vērā, ka privāttiesiskajās attiecībās ir cilvēkam motivācija gūt peļņu, bet publiskajās attiecībās amatpersonai ieņemot attiecīgu amatu ir interese pārstāvēt iedzīvotājus, vēlētājus, īstenot suverēno varu. Šajā gadījumā vēlētāji, izraugoties konkrētus tautas priekšstāvjus, prezumē, ka viņi godprātīgi pildīs Satversmi un citus likumus. Un konkrēti Satversmes 91.pantā ir noteikts, ka Saeima ir demokrātiska, neatkarīga republika.

Kā mēs varētu interpretēt šo tiesību normu šajā gadījumā? Tas nozīmē to, ka Satversme iepriekš jau ir noteikusi, ka ir varas dalījuma princips, respektīvi, ir norobežots tiesu varas atzars, likumdevēju varas atzars un izpildvaras atzars. Šī norobežošana nosaka, ka katrai institūcijai, konstitūcijai un minētajai ir savi uzdevumi un neatkarības statuss, ka cits varas atzars nevar iejaukties šajā darbībā.

Analizējot konkrēto pieteikumu, ir nepārprotami skaidrs, ka ne tiesa, ne likumdevēju vara nevar noteikt tos mehānismus, kā var publiskās varas amatpersonas, kas strādā Saeimā, saņemt materiālo atlīdzību par padarīto darbu, pirmkārt, un otrkārt, kā tiek segti izdevumi viņu darbībai. Ja šajā gadījumā citas varas atzaru pārstāvji tiek... pieņem saistošus tiesību aktus, faktiski tiek konstatēts Satversmes 1.panta pārkāpums. Saeimas Kārtības ruļļa 14.pants jau likuma norma nosaka, ka ir tiesības, kuras ir deleģētas Saeimas Prezidijam noteikt tos veidus, materiālās atlīdzības veidus par konkrētiem kompensējamiem objektiem. Šajā gadījumā Saeimas Prezidijs ir tiesiski izdevis aktu un mūsu skatījumā šeit nevar runāt par pārkāpumu institūtu

Tālāk analizējot kompensāciju pēc savas būtības, kā viņas ir radušās. Es esmu izpētījis virkni valstu, citu valstu praksi un pieredze liecina, ka kopš lielās franču revolūcijas tieši parlamentārisma viena no institūcijām ir imunitāte, ko tas nozīmē, cienījamā tiesa zina, un otrs institūts ir, ka tiek segti izdevumi par tiem darbiem, kas ir veikti šī amata pildīšanā. Tas garantē patstāvīgu likuma pieņemšanas neatkarību no izpildvaras. Kā jūs ziniet, dažās valstīs šis demokrātijas institūts netiek ievērots. Ielūkosimies kaut vai nesenā pagātnē, kas tepat Latvijā ir bijis, ka divreiz gadā notika Augstākās padomes sēdes, kur bufetēs bija desas, šķiņķi un konfektes un tad tas bija vienīgais motīvs, kāpēc ieradās tautas priekšstāvji uz sēdēm.

Profesors Dišlers savā darbā min, ka publiskās varas pārstāvjiem ir virkne ierobežojumu, kas nosaka... kas ir noteikti viņu kompetencē. Un lai šos ierobežojumus varētu kaut kādā veidā kompensēt, valsts jeb visi iedzīvotāji ir apņēmušies uzturēt šos publiskās varas pārstāvjus. Atšķirībā no privāttiesiskajām attiecībām, kā jau es minēju, personai ir motivācija saņemt ienākumus. Šeit ir strikti ierobežojumi - šī atlīdzības saņemšana.

Kompensāciju veidi, kas pastāv Latvijā, stipri neatšķiras no citu ārvalstu prakses. Un ja tā loģiski izsecina, arī pieteikuma iesniedzējs apstrīd divus pamatkompensāciju veidus, tas ir, transporta izdevumi un dzīvokļa izdevumi.

Kāpēc viņi ir radušies? Tautas priekšstāvji visu valstu parlamentos pilda tādu divējādu uzdevumu faktiski. No vienas puses viņi strādā savās institūcijās parlamentos vai apakšņamos, kā kurā valstī tas ir minēts, augšpalātās, no otras puses viņu uzdevums ir darboties tajā vēlēšanu apgabalā, kas viņu ievēlējis un deleģējis strādāt pārstāvniecības institūcijā. Šajā gadījumā publiskās varas amatpersonām tiek radīti apstākļi, lai viņš varētu regulāri, sistemātiski, bez jebkādiem ierobežojumiem satikties ar saviem vēlētājiem un šis princips mums ir labi zināms jau šobrīd, ir pieejamības princips, ka amatpersonas ir sasniedzamas, nav tā, ka ir telefonu grāmatā minēti pieņemšanas laiks un jūs varat vienīgi sazvanīt vai pieteikt caur sekretāri vizīti.

Otrs princips ir dzīvokļa izdevumi. Šeit jāņem vērā, ka valstis, demokrātiskas valstis ir konstatējušas, ka gadījumā, ja tikai elitāra grupa funkcionē Saeimā vai kādā parlamentā, šajā gadījumā viņas pieņemtie lēmumi neatspoguļo, pilnvērtīgi neatspoguļo iedzīvotāju jeb vēlētāju intereses. Tāpēc laika gaitā bija radīti mehānismi, lai visiem vēlētājiem būtu iespējas vienlīdzīgi savas pasīvās vēlēšanu tiesības. Ko tas nozīmē? Lai ne tikai turīgi cilvēki, lai ne tikai cilvēki, kurus atbalsta lobiji vai kuriem ir spēcīgi sponsori, lai ne tikai metropoles iedzīvotāji spētu darboties šajā parlamentā, ir iespēja kompensēt izdevumus par uzturēšanos un darbību parlamentā. Tur var diskutēt, protams, vai tas ir patstāvīgs vai ierobežots raksturs. Ja tautas priekšstāvis ir vairākkārtīgi ievēlēts, protams, tas ir ilgstošs moments un būtu aizdomīgi tā, ka viņam tiktu pārņemts faktiski, kāpēc viņš tik ilgi tur parlamentā ir. Iedzīvotāji ir vērtējuši, viņš bauda uzticību, tad to nevar nekādīgi ierobežot.

Pieteikuma iesniedzējs savā runā minēja to, ka ir pārkāpta nodokļu likumdošana, šajā gadījumā izdodot minētos noteikumus. Es tam nevarētu piekrist. Ielūkosimies likumā Par iedzīvotāju ienākumu nodokli. Jā, tur 8. pantā ir minēti tie objekti, kas tiek uzskatīti par apliekamiem ar obligāto maksājumu. Bet, kā jūs zini, cienījamā tiesa, ka ja ir priekšraksts, tad ir izņēmumi un izņēmumi ir motivēti un 9. pants 16. punkts nepārprotami pasaka, ka ja likumi un valdības noteikumi nosaka kompensāciju veidus, tad šajā gadījumā šīs kompensācijas nav apliekamas ar obligātajiem maksājumiem ienākuma nodokļa un gan sociālās apdrošināšanas maksājumiem.

Kāda tad kompensācija Latvijas Republikā šobrīd vēl pastāv. Šeit var minēt tiesību sargājošo institūciju pārstāvjus, viņi pienākumus pilda, pildot... militārpersonas, Valsts prezidentu, civildienesta pārstāvjus, pašvaldību darbiniekus... Respektīvi, tās personas, kuras funkcionē publiskos amatos nevis savu interešu labā, bet iedzīvotāju jeb to personu interešu labā, kuras iecēlušas viņas šajās amatos vai pilnvarojušas veikt kādus uzdevumus.

Es uzdevu jautājumu Silāra kungam, vai viņš kādreiz ir saņēmis šādus pabalstus. Teikšu godīgi, es nesaņēmu atbildi un es arī netiecos saņemt apgalvojumu, ka... kompensāciju, es atvainojos, es pārteicos...

Silāra kungs strādāja konsulārajā dienestā, diplomātiskajā dienestā, bija vēstnieks Izraēlā. Man ir pieejams likums par diplomātisko un konsulāro dienestu. Es arī jums, cienījamā tiesa, iesniedzu Ārlietu ministrijas apstiprinātu instrukciju, kādā tiek segti izdevumi par diplomātu un konsulārā dienesta darbinieku izdevumiem. Šis institūts, ko mēs tagad aplūkojam parlamenta darbībā, arī aplūkojam, funkcionē arī mūsu diplomātiskajā sistēmā, mūsu valsts pārstāvju darbībā ārpus Latvijas robežām. Ja aplūko Saeimas Prezidija pieņemtos noteikumus un tos objektus, kas ir uzskatāmi par kompensējamiem, tad, piemēram, reprezentācijas izdevumi, kā viņi visbiežāk izpaužas? Ir jāuzaicina pie sevis kādas citas valsts pārstāvji vai kāda augsta amatpersona no citas institūcijas, vai nu tiek uzklāts galds, vai tiek pasniegtas dāvanas, jo tas objektīvi prasa kādus izdevumus. Visbiežāk, lai šie izdevumi būtu mazāki, tiek aicināti uz kādu saviesīgu pasākumu vai kaut kur restorānā tas notiek.

Persona atrodas komandējumā. Amatpersona. Šajā gadījumā personai, īstenojot savas pilnvaras, nepieciešams varbūt kāds papildus tehniskais darbinieks - vai tas ir tulks vai palīgs, vai eksperts šajā jautājumā. Piemēram, Latvija savā laikā ļoti cieši sadarbojās ar Tuvo Austrumu valstīm. Es pieļauju, ka mūsu tautas priekšstāvjiem nav zināšanas šajās valodās un līdzīgi jāņem vai jāsedz tur uz vietas kādam darbiniekam izdevumi un tas prasa papildus materiālos izdevumus. Tas nav saistīts ar to, ka šī persona, Saeimas deputāts savai ģimenei kaut ko iegādājas, tas ir cieši saistīts ar to, ka viņam, lai īstenotu savas pilnvaras, nepieciešami papildus izdevumi.

Pieteikumā bija apstrīdēta forma, kādā kompensācijas tiek piešķirtas un noformētas. Mēs esam, gatavojoties šai tiesas sēdei, analizējuši grāmatvedībā esošās institūcijas, sistēmas un viņas var iedalīt trijās grupās.

Viens ir institūts, ko jau minēja pieteikuma iesniedzējs, ir atskaišu sistēma. Šajā gadījumā tiek apkopoti attaisnojošie dokumenti un pretī izmaksāta vai pārskaitīta nauda par radušies izdevumiem. Piemēram, autotransportam tur ir degviela notērēta. Piestādot čekus vai izdrukas no bankas, tad šajā gadījumā tiek segta tāda summa.

Otra metode, kas arī Latvijā pastāv un to regulē arī valdības, piemēram, noteikumi nr.233 1996.gada 25.jūnija kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku braucieniem saistītie izdevumi, ir normatīvā metode. Ko tas nozīmē? Veicot izpēti, statistisko izpēti, tiek analizēts, cik, kurā vietā un kāda rakstura izdevumi rodas. Kāpēc tas tiek veikts? Laika gaitā veicot sistemātisku uzskaiti, tiek konstatēts, ka ir vienādi izdevumu apmēri un nav nepieciešams tērēt līdzekļus, lai uzraudzītu šo izdevumu izlietošanas kārtību. Gadījumā, ja tiek pārsniegta normatīvā paredzētā atlīdzība, šajā gadījumā to sedz tā persona, kas ir tērējusi to naudu vai saņēmusi to pakalpojumu, kas ir paredzēti šajos noteikumos.

Ir arī trešā sistēma, kurā ir apvienota gan atskaišu sistēma, gan normatīvā uzskaites sistēma. Šeit ir noteikti griesti, līdz kādam apmēram var saņemt. Jūs varat mazāk tērēt naudu un tas ir jūsu pašu ziņā.

Protams, šeit ir virkne tādu jūtīgu jautājumu un mēs tos nevaram iestrādāt likumos divu principu... tas ir, tiesiskās paļāvības princips. Ko tas nozīmē? Mums jāprezumē, ka Saeimas deputāti pilda godīgi likumus, ka viņi ieinteresēti taupīt resursus un līdz ar to mēs uzticamies viņiem nu šo normu normatīvo sistēmu izmantot. Kā man zināma prakse liecina, pagājušajā gadā salīdzinoši ar 2000.gadu, pieņemot šos jaunus noteikumus, valsts ir ietaupījusi vairākus desmitus tūkstošu latu. Tas liecina, ka ir ievērots arī otrs princips, tas ir, lietderības princips. Ja gadījumā jaunā prakse, kas šobrīd pastāv uzskaitē, izlietoto līdzekļu uzskaitē, būtu neefektīva, nepārprotami varētu piekrist pieteikuma iesniedzējam, ka jāatgriežas pie iepriekšējās sistēmas.

Savas runas nobeigumā es gribētu lūgt tiesu ļoti rūpīgi izanalizēt lietas materiālus un izsvērt, vai mums jārada precedents, ka tiek ierobežota konstitucionālā varas institūta tiesības kaut kādā veidā, ka tiek apšaubīta šī varas institūta kompetence, jo manā skatījumā Latvijā parlamentārisma tradīcijas salīdzinoši ar valstiskumu kā tādu nav dziļi iesakņojušās un pirmskara pieredze liecina, ka nievājoša attieksme kopumā kaitē arī valsts pastāvēšanai un neatkarībai. Tas ir pirmkārt.

Otrkārt, jāizvērtē, vai atceļot šos Prezidija noteikumus, tiks sasniegts iecerētais mērķis, ko pieteikuma iesniedzējs vēlējas panākt. Ko es ar to gribu teikt? Ka arī tiesas pārstāvju

jautājumos bija izskanējušas domas, ka ne jau visi simts tautas priekšstāvji var būt pārkāpuši kaut kādu kārtību, kaut gan pierādījumi līdz šim man nav iesniegti diemžēl, es neesmu saņēmis... Līdz ar to atceļot šo kārtību, mēs varam apšaubīt visu simts tautas priekšstāvju kompetenci un godaprātu.

Savā runā es varu balstīties uz virkni normatīvajiem aktiem. Un pamats ir, kā jau es minēju, Satversmes 91.pants. Diemžēl es 8.nodaļā neatrodu tādas cilvēktiesības, kā uz budžeta līdzekļu izlietojumu. Esošā... Spēkā esošā tiesu prakse neliecina, ka būtu līdz šim kāda amatpersona saukta pie atbildības par kompensējamo līdzekļu izšķērdīgu vai kaut kādu savtīgu izlietojumu. Izteikto pieņēmumu, ka ja Saeimas deputāti pieņem likumus un tas nes arī viņiem labumu, var apstrīdēt kopumā Saeimas deputātu darbības efektivitāti. Kā mēs zinām, pagājušajā gadā valsts kopprodukts pieauga par 7%. Līdz ar to par 7% arī turīgāki kļuvuši Saeimas deputāti. Vai mums tiešām vajadzīgi tādi tautas priekšstāvji, kuri kaitētu savai un tautas darbībai.

Paldies jums.

A.Endziņš

Paldies. Kādi jautājumi ir tiesnešiem? Man būtu jautājums viens. Jūs sakāt par kompensāciju. Teiksim, 4.punktā ir rakstīts, ka kompensāciju kancelejas preču iegādei, sakaru pakalpojumu apmaksai un reprezentācijas izdevumu segšanai ir 55 lati mēnesī un tā tiek piešķirta deputātam viņa pilnvaru darbības laikā.

Man ir jautājums tāds. Vai Saeima savus deputātus nenodrošina ar papīru, ar pasta izdevumiem un neapmaksā telefonu sarunas?

E.Ikvilds

Man ir lūgums. Šeit ir pieaicināti Saeimas Prezidija locekļi. Jūs varētu viņiem uzdot šo jautājumu.

A.Endziņš

Paldies.

Čepānes kundze, lūdzu.

I.Čepāne

Par 7.punktu noteikumos man ir jautājums. Tur ir teikts, ka kompensācijas dzīvojamās īres izdevumu segšanai tiek piešķirtas deputātam, kuram pilnvaru laikā nepieciešams īrēt dzīvojamā telpu. Kompensācija dzīvojamās telpas īres segšanai tiek noteikta atbilstoši deputāta iesniegumā minētajai summai, bet ne lielāka par 200 latiem mēnesī. Visus tos lietas materiālus pētot, es nevaru saprast, vai Prezidijs noteikumu šis punkts ir attiecināms uz visiem deputātiem, arī tiem, kas dzīvo Rīgā?

E.Ikvilds

Kuriem nav kur dzīvot viņa darbības laikā...

I.Čepāne

Kā, nu... vai tad viņš bija bezpajumtnieks, kad viņu ievēlēja? Es... Nu varbūt pierakstu sistēma ir novecojusi, bet es gribētu tad pajautāt skaidrāk. Viņš ir Rīgā pierakstīts, piemēram, un viņam nepatīk, ka viņam tur ir dēls un meita. Nu, pieņemsim, viņam vajag atsevišķu istabu vai dzīvokli. Vai tas arī attiecās uz visiem deputātiem?

E.Ikvilds

Nu, visādi... dalās ģimenes, apvienojas ģimenes, viss var notikt... Un šeit noteikumos to visu rūpīgi noregulēt ir grūti. Bez tam šos pabalstus ne tik daudzi arī izmanto. Iepriekšējā prakse bija tāda, ka valsts jeb Saeima pārskaitīja naudu par dzīvojamo ēku uzturēšanu. Viena ēka piederēja privātai personai tepat Valdemāra ielā un tur nu nebija pilnībā noslogoti tie dzīvokļi. Respektīvi, bija brīvas telpas, par kurām tik un tā valsts maksāja un arī nodokļu maksātāji sedza tos izdevumus. Un šī jaunā prakse nu liek cilvēkam kritiski izvērtēt. Pirmkārt, viņš nevar viltot, neparādās tā, ka nu nav tās dzīvojamās telpas, viņam tik un tā ir jābūt tai telpai. Otrs, persona kritiski izvērtē, vai tiešām viņa nevar savādāk uzlabot savus dzīves apstākļus. Līdzšinējā prakse radīja, ka nu valsts veltīgi izšķērdēja naudu.

I.Čepāne

Un saki... atbildes rakstā un jūs arī šodien runājat... tie ir normatīvie izdevumi un šī tātad ir normatīvā metode. Kādā veidā tiek noteikti iespējamie īres maksas griesti?

E.Ikvilds

Jā, tas ir ne vairāk...

I.Čepāne

Sakiet, lūdzu, ko jūs šeit ņemāt vērā vai ko Prezidijs ir ņēmis vērā? Varbūt, ka Dobeļa kungam ir jājautā vai Prezidija pārstāvim: vai ģimenes lielumu, vai vidējo īri Rīgā, vai vidējo te tajā smalkajā rajonā, vai kvadrātmetrus, cik katram iedzīvotājam, vai procentus no mēnešalgas vai... nu, es nezinu, nu kaut kādi kritēriji taču laikam bija jāņem vērā.

E.Ikvilds

Nu, protams, Saeimas pārstāvji precīzāk varētu atbildēt... Bet man bija, gatavojoties tiesai iespēja saņemt informāciju, ka bija ņemti vērā līdzšinējie izdevumi un esošā dzīvokļa cena Rīgā, kāda ir

I.Čepāne

Cena?

E.Ikvilds

Nē, nu cik īres maksa.

I.Čepāne

Nu tad man ir nākošais jautājums. Es skatījos, kā tur tie deputāti tagad tiek sadalīti. Vieni, piemēram, tur 200 latus te Valdemāra ielā maksā, viņiem droši vien ir lepnāki apartamenti un te nu Grīgam tikai 99 lati, tad Zvejsalniekam no sākuma bija mazāk un pēc tam atkal lielāka... Kā tad tur tas tagad ir, ka vienam tur 200 lati, vienam tur 20. Tad jau deputātu vidū arī ir pārkāpts vienlīdzības princips?

E.Ikvilds

Es jau savā runā minēju to, ka ja mēs esam ieinteresēti redzēt tautas priekšstāvjus arī no mazpilsētām, arī no attālākajiem Latvijas novadiem, tad tas mums papildus arī prasīs kaut kādus materiālos...

I.Čepāne

Tas nozīmē, ka jo viņš tālāk ir no Rīgas, jo viņam ir labāki apartamenti?

E.Ikvilds

Nē, tā nu tas nav.

I.Čepāne

Bet kā tad? Kādi tad ir kritēriji, ka viens par 200 latiem dzīvokli īrē un viens par 99 un viens par 15, piemēram?

E.Ikvilds

Tas būtu burvīgi, ja visi par 15 vai vispār nepieteiktu.

I.Čepāne

Bet te jau tas ir burvīgi, ka viss gandrīz ir otrādi....

E.Ikvilds

Jā.

I.Čepāne

Paldies.

A.Endziņš

Vai tiesnešiem ir vēl jautājumi? Jelagina kungs, lūdzu.

J.Jelagins

Attiecībā par šo instrukciju diplomātiskā un konsulārā dienesta darbiniekiem, kuru jūs iesniedzāt un arī šeit pieminējāt. Es viņu kopumā vēl nepaspēju tā izpētīt, bet šeit 27.punktā konkrēti ir rakstīts, ka dzīvokļu īres un komunālo maksājumu izdevumu kompensāciju apjomi tiek izmaksāti saskaņā ar noslēgtajiem īres līgumiem. Saskaņā ar noslēgtajiem īres līgumiem. Ceļa izdevumi - pēc faktiski piestādītiem rēķiniem. Tā kā šeit šajā instrukcijā tiek prasīti attaisnojošie dokumenti.

E.Ikvilds

Ne visos punktos. Tālāk ir... apskatieties....

J.Jelagins

Bet par šiem. Pamatā mēs runājam par...

E.Ikvilds

Nu deputāts iesniegumā min, kāda viņam ir... Tāpēc arī tā diference ir. Vienam ir ātrāk izdevies atrast lētākas telpas, vienam nav izdevies. Tur tā... Redziet, dzīvokļu tirgus Rīgā nemaz tik dinamisks nav. Ja cilvēks viens vēlas šeit uzturēties, faktiski neproporcionāli lielāki viņam izdevumi rodas nekā ja viņš izīrē vienu dzīvokli nu kaut kur Purvciemā vai Pļavniekos. Tas ir jāņem vērā.

Bez tam arī par tiem transporta izdevumiem. Saeimas Prezidija apstiprinātajos noteikumos tur jau viņi ir diferencēti. Ir vieni konstanti un ir tās personas, kurām ir transporta līdzekļi kā amatpersonām. Un viņiem nepienākas šie izdevumi papildus.

A.Endziņš

Ušackas kundze, lūdzu.

A.Ušacka

Man ir divi jautājumi. Pirmais Ikvilda kungam un otrs arī pieteikuma iesniedzējam viens jautājums. Bet sāksim no pirmā.

Un pirmais jautājums būtu Ikvilda kungam. Jūs pētījāt demokrātisko valstu pieredzi, cik es sapratu. Un pētot šo jautājumu par varas dalīšanas principu, kā es sapratu, tiesiskās valsts principiem un imunitāti deputātu, kurā tad vēl valstī pastāv tāda kārtība, kā Latvijā?

E.Ikvilds

Par materiālajām kompensācijām?

A.Ušacka

Jā, tādā veidā, kā pie mums.

E.Ikvilds

ASV, Vācijā, faktiski visās valstīs, kas... Francijā... tiek maksāti izdevumi.

A.Ušacka

Jūs nekļūdāties, ne?

E.Ikvilds

Nē, es nekļūdos. Es esmu studējis, es varu atsaukties uz avotiem...

A.Endziņš

Tas ir, bez attiecīgi attaisnojošiem...?

E.Ikvilds

Ir, protams, kur ir ... es varu minēt, piemēram, Dienvidāfrikas Republiku, kur ir... visi tie izdevumi... tur ir desmitiem tūkstoši un limuzīni dārgi, katram mersedess, tepat Austrumvalstu... Krievijā ... Dažādās valstīs ir dažāda prakse.

A.Ušacka

Un otrs jautājums faktiski abiem... un tas ir drusciņ sarežģīts jautājums, bet man viņš ir ļoti svarīgs. Tātad, ja mēs skatāmies vēsturi, kā tika regulēts šis jautājums Latvijā? Un ja mēs sāksim no Saeimas Kārtības ruļļa, kurš bija pieņemts 1923.gadā, jūs noteikti lietas materiālos to lasījāt, tad šeit šajā likumā šo atlīdzību noteica Saeima. Tālāk, ja mēs skatāmies pēc 1990.gada Latvijas Republikas Augstākās padomes likumus un lēmumus, tad to noteica arī parlaments. Un tad pieņemts Saeimas Kārtības rullis no 1994.gada, kad šo kārtību nosaka Prezidijs. Faktiski 5 cilvēki. Un mans jautājums būtu tāds: vai tad tiešām šī jautājuma izlemšanai vajadzētu deleģēt šīs tiesības Prezidijam pieciem cilvēkiem? Vai tomēr šo jautājumu, tik svarīgu jautājumu, kas aizskar tik daudzus cilvēkus, visus mūs, kas dzīvo un jūs teicāt, ka tā ir godprātība arī mūsu deputātu, nevajadzētu lemt likumdevējam? Kāpēc notika tādas izmaiņas un kādu labumu no šīs kārtības?... Pie tam šis akts apstrīdētais nekur nav publicēts. Ja mēs skatāmies uz iepriekšējo vēsturi, visas šīs tiesību normas ir publicētas, viņas ir pieejamas. Viņas bija apspriežamas noteiktajā kārtībā.

E.Ikvilds

Es varu savu personīgo viedokli paust. Pirmkārt, ja ir likums, tad ir stabilitāte un grūtāk arī panākt grozījumus un tas, ka Saeimā ir opozīcijas vienmēr pārstāvji, garantē, ka ir papildus apgrūtinājumi. Bet nu tikpat labi arī var negatīvi momenti rasties, jo pieaugot izdevumiem, mainoties ekonomiskajai situācijai, ja tāda pastāv, tad arī tas viss noveco un praktiski to nevar tik ātri labot un tie izdevumi, kas ir radušies, viņi nav kompensējami.

Es varētu minēt to, kā līdz šim bija, piemēram, transporta izdevumu kompensācija deputātiem. Faktiski pēdējā laikā vēl pirms šie noteikumi darbojās 1999.gadā, vienīgā vieta, kura varēja šo kompensāciju saņemt, bija Latvijas dzelzceļš. Visi pārējie sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēji atteicās. Un arī Latvijas dzelzceļš faktiski bija diskriminēts šajā situācijā, jo viņš saņēma to atlīdzību tikai pēc kaut kāda posma ilgstoša un visbiežāk tas notika šķērsojot...

A.Ušacka

Nu es negribēju tik konkrēti... Tas jau nav tik šaurs jautājums... Jūs atbildējāt. Paldies.

I.Silārs

Jūs man par to pašu? Redziet, man kā rīdziniekam... es nekad nekādas kompensācijas netiku pieprasījis un toreiz Augstākajā padomē strādājot mums visiem atlika uzrādīt tramvajā, trolejbusā deputātu apliecību un tā bija tāpat kā braukšanas brīvbiļete. Vēlāk tika ieviesta atskaišu sistēma, kad varēja grāmatvedībā dabūt īpašus talonus, ja brauca ārpus Rīgas, tad bija jāuzrāda maršruts un bija atskaite... ar atskaišu sistēmu. Es nezinu, ko vēl es...

A.Ušacka

Mans jautājums bija par to, ka agrāk šī kārtība bija noteikta likumā, tagad to nosaka Prezidijs, ierobežots cilvēku skaits. Kāpēc notika tādas izmaiņas, varbūt jūs toreiz arī bijāt deputāts 1994.gadā, kad pieņēma jauno Kārtības rulli.. kāpēc deleģēja tik svarīgu jautājumu lemt Prezidijam?

I.Silārs

Jā, 1994.gadā tiešām biju 5.Saeimas deputāts... Bet to es pat neatceros... es pat neatceros, vai mēs to deleģējām... Es neatceros tādu faktu, godīgi sakot, no kā nāca šis ierosinājums un kā tas notika. Neatceros.

A.Ušacka

Bet teiksim, ja šos pašus jautājumus lemtu Saeima, vai šeit būtu mazāks risks, teiksim, nepareizi viņus izlemt, vai nebūtu šodienas diskusijas, vai arī tam nav nozīmes?

I.Silārs

Nē, es domāju, ka tam noteikti ir nozīme, jo pavisam citādāk tas lēmums taptu. Ja ir pieslēgts radio translācijai, ja cilvēki dzird, kādēļ ir motivēta un ir nosaukta tāda summa un ne citāda, tātad būtu jāpameklē, no kurienes ir ņemta šāda summa, no kurienes ir ņemti šie 120 latī, vai no kurienes ņemti šie griesti, šie 200, no kurienes viņi ir radušies? Jo lieta jau ir būtiskā atšķirībā starp algu, kuru tu saņem par padarīto algu un tā ir tava alga un tu vari rīkoties ar to, kā tu gribi, tu vari slēgt, tu vari maksāt līgumslēdzējam, izīrētājam vienkārši par to, ka tev tas izīrētājs patīk un ka te ir labi kaimiņi. Bet otra lieta: ja tā nav tava nauda, tā ir budžeta nauda. Tā ir valsts budžeta nauda, kura ir piešķirta patiešām kompensācijai un es jau neiebilstu pret... es neapstrīdu Kārtības ruļļa 14.panta

1. daļu, ka tie izdevumi, kuri ir radušies... Pilnīgi piekrītu, ka tie ir kompensējami un tie nav apliekami ar nodokli. Bet šeit jau šī kārtība vairs nerunā par to - par izdevumiem, kuri ir radušies, bet vienkārši piešķir naudu un tu dari ar to naudu, ko tu gribi bez nekādas atskaites.

A.Endziņš

Paldies. vēl kādi jautājumi? Skultānes kundze. Lūdzu!

I.Skultāne

Man jautājums Ikvilda kungam par noteikumu 5. un 6.punktu. Vai es pareizi saprotu, 5.punktā paredzētā transporta izdevumu kompensācija 93 lati - tas ir paredzēts katram deputātam, tātad, teiksim, pieņemot, ka tas ir transporta izdevumi braucot pie vēlētājiem?

E.Ikvilds

Nē, tas ir tikai tiem, kuriem nav dienesta mašīnas.

I.Skultāne

Nu, jā. Bet nolūkā tātad braukt pie vēlētājiem. Un 6.punktā paredzētās transporta izdevumu kompensācijas palielinātās summas ir kā paredzētas... lai deputāti, kuru pastāvīgā dzīves vieta nav Rīga, bet tālāk 60 līdz 150 vai virs 150 kilometriem, lai viņi varētu... tātad kompensētu transporta izdevumus braucot uz pastāvīgo dzīvesvietu?... tā starpība?

E.Ikvilds

Nē, nesakrīt bieži vien tā situācija. Ja cilvēks ievēlēts, nu, nosacīti, Valmierā, bet Vidzemes apgabals ir daudz plašāks kā viena Valmiera un ceļš līdz Valmierai no Rīgas ir simts kilometru. Bet, lai apbraukātu vēlēšanu apgabalu, ir jāapciemo gan Madonas, gan arī Ogres un citi iedzīvotāji.

I.Skultāne

Nē, mans jautājums... man nav skaidrs, vai 6.punktā paredzētās paaugstinātās transporta izdevumu kompensācijas ņemot vērā...

E.Ikvilds

Mums ir Prezidija pārstāvis.

I.Skultāne

Bet varbūt jūs sapratīsiet un atbildēsiet... Ņemot vērā šo deputātu dzīvesvietu, ir domāta kā kompensācija transporta izdevumiem, lai deputāts nokļūtu savā dzīvesvietā vai tiktos ar vēlētājiem? Jo 6.punktā paaugstinātās kompensācijas ir saistītas ar deputātu dzīves vietu.

E.Ikvilds

Varbūt adresējiet Saeimas pārstāvjiem.

I.Skultāne

Un otrs jautājums tad saistībā ar 6. un 7. - vai deputāts var saņemt gan šo paaugstināto transporta izdevumu kompensāciju, gan arī īres izmaksas vienlaicīgi? Vai, teiksim, viņš izvēlas - vai kompensēt transporta izdevumus vai īres maksas dzīvoklim Rīgā?

E.Ikvilds

Šeit ir Mandātu komisijas pārstāvis, viņš jums atbildēs. Par konkrētām personālijām es nevaru atbildēt.

I.Skultāne

Paldies.

A.Endziņš

Man būtu jautājums Ikvilda kungam. Jūs pieminējāt tiesiskās paļāvības principu, bet man īsti nebija skaidrs, kādā aspektā jūs saprotat... Ko jūs saprotat ar tiesiskās paļāvības principu?

E.Ikvilds

Nu, šajā pašā aplūkojamā 10.punktā ir minēts: ja persona nepatiesi sniedz ziņas, tad viņai šo atlīdzību, kompensāciju pēc tam atvelk... Un šajā gadījumā tā ir viena no sankcijām.

Vēl jārunā par to, ka nu grūti iedomāties, ja Saeimas darbinieks šeit regulētu Saeimas locekļu darbību un teiktu: šodien tu saņem reprezentācijai naudu un tur nosacītu, vai šodien pirkt minerālūdeni vai nepirkt. Vai tu šodien brauksi uz mājām vai nebrauksi uz mājām. Manā izpratnē ievēlot tautas priekšstāvjus vēlētāji izsaka viņiem uzticību un tad,

kad viņus ievēl, tas liecina acīmredzot, ka tie ir labākie no labākajiem tautas priekšstāvjiem. Iepriekš jau nevar radīt tādu sistēmu, kur mēs paredzam pārkāpumus apzināti. Ja tādi pārkāpumi arī pastāv šajā sistēmā, tad tie ir varbūt izņēmumi vispārējā kārtībā.

A.Endziņš

Acīmredzot tad jūs tiesiskās paļāvības principu izprotiet pavisam savādāk, nekā tas teorijā tiek traktēts. Tiesiskās paļāvības princips ir saistīts ar to, ka ir likuma norma un ka cilvēks viņu zina, ar viņu rēķinās un pēkšņi kaut kādas izmaiņas notiek.

E.Ikvilds

Nu, acīmredzot mēs dažādi tulkojam šo normu.

A.Endziņš

Paldies. Tiesnešiem ir jautājumi?

I.Čepāne

Kā jūs tulkotu to normu... jūs viņu minējāt, tas nozīmē, ka tautai ir jāpaļaujas uz deputātiem, ka viņi visi būs godīgi un pilnīgi nekontrolējami? Tā?

E.Ikvilds

Nē, Prezidijs pieņemot šos noteikumus...

I.Čepāne

Bet kurš tad te ir subjekts tam tiesiskās paļāvības principam?

E.Ikvilds

Šajā gadījumā mēs aplūkojam kompensācijas, kuras tiek piešķirtas Saeimas deputātiem... objektīva kompensācija.

I.Čepāne

Jā, bet subjekts, uz kuru attiecas šis tiesiskās paļāvības princips?

E.Ikvilds

Ja mēs vispār par tiesību sistēmu runājam, tad tas ir visiem vienlīdzīgi neatkarīgi no amata. Kā jau pieteikuma iesniedzējs minēja, tas ir mums 91.pants, ka visi ir vienlīdzīgi likuma priekšā. Un tās normas, kas uz mani attiecas, vai tās ir vispārējās normas, speciālās normas, ārējās vai tikai iekšējās, kā šajā gadījumā Saeimas Prezidija dotais normatīvais akts, ja viņš uz mani attiecas, es esmu spiests pakļauties viņam. Un ja gadījumā ir grozījumi kādi, tad man jāpakļaujas viņam.

I.Čepāne

Vai jūs esat lasījis Satversmes tiesas spriedumus, kur ir analizēts šis tiesiskās palāvības princips kā tāds?

E.Ikvilds

Esmu.

A.Endziņš

Lepses kungs, lūdzu.

A.Lepse

Ikvilda kungs, man vēl viens jautājums jums būtu. Tātad jūs sakāt, ka šeit Silāra kungs uzskata, ka deputāti krāpjas un jūs sakāt, ka visi deputāti ir godīgi no simts labākajiem. Sakiet, lūdzu, ko ir Prezidijs domājis par savu noteikumu 10.punktu: ja deputāts ir sniedzis nepatiesas ziņas.

E.Ikvilds

Tad no viņa ir piedzenama attiecīgā summa.

A.Lepse

Nu, jā...

E.Ikvilds

Iepriekšminētie nosacījumi ...

A.Lepse

Tātad Prezidijs uzskatīja, ka ...

E.Ikvilds

Ja amatpersonai nebija nepieciešama šī kompensācija un viņa pieprasīja līdzekļus...

A.Lepse

Tātad Prezidijs 10.punktu ir paredzējis tikai tiem gadījumiem, ja deputāti krāpjas. Tātad, kas uzskata, ka deputāti var krāpties? Silārs jeb Prezidijs?

E.Ikvilds

Es neuzskatu, ka šī ir krāpšanās. Krimināllikumā ir cits sastāvs šim nodarījumam...

A.Lepse

Nu ja... Nu, kā lai pasaka... nepatiesas ziņas sniedz... Kļūdījies jeb apzināti to darījis? Kā jūs tulkojat?

E.Ikvilds

Nu nepārprotami šeit ir apziņas elementi.

A.Lepse

Tātad Prezidijs apšaubā deputātu godīgumu.

E.Ikvilds

Pieņemot šo 10.punktu bija novērst situāciju, lai nepieļautu līdzekļu izšķērdēšanu.

A.Endziņš

Paldies. Silāra kungam. Lūdzu!

I.Silārs

Ikvilda kungs, es gribu precizēt, kā tad jūs galu galā izprotat to naudas summas piešķiršanu ikmēneša sistemātisko. Jūs teicāt, ka pabalstus ne visi izmanto. Tātad jūs arī

tomēr galu galā to uzskatāt, ka tās nav kompensācijas, bet tie ir pabalsti? Tā jūs teicāt - vārds vārdā.

E.Ikvilds

Es pārteicos acīmredzot.

I.Silārs

Nākamais. Jūs minējāt reprezentācijas izdevumus. Un par atskaiti... vai atskaitīties vai neatskaitīties. Vai jūs zināt, ka diplomātiskajā dienestā ikvienam diplomātam ir jāatskaitās par katru ūdens glāzi vai izdzerto tējas krūzi kopā ar kolēģi, čekam klāt jābūt. Tas jums ir zināms?

E.Ikvilds

Man ir citas ziņas.

I.Silārs

Nākamais mans jautājums. Juridiskās komisijas priekšsēdētājs Muciņa kungs vakardienas "Neatkarīgajā Rīta Avīzē" saka, ka Silāram esot vecā komunistiskā domāšana, ka visiem par visu ir jāatskaitās. Vai arī jūs uzskatāt, ka atskaites sistēma un grāmatvedības likumu ievērošanu var prasīt tikai komunistiski domājošs? Vai tie, kas to prasa, tie ir tādēļ uzskatāmi par komunistiem?

E.Ikvilds

Nē, šodien es minēju iespējamās sistēmas grāmatvedībā, kādā var izlietot un uzskaitīt izlietos līdzekļus. Viņas ir dažādas un dažādos apstākļos arī izmanto dažādas sistēmas.

I.Silārs

Nākamais mans jautājums. Sakiet, lūdzu, vai Latvijas Republikas likums par grāmatvedību un uz šā likuma 15.panta pamata Ministru kabineta izdotie kases operāciju uzskaites noteikumi ir obligāti Saeimas grāmatvedībai vai nav?

E.Ikvilds

Protams.

I.Silārs

Paldies.

A.Endziņš

Man vēl viens jautājums būtu Ikvilda kungam. Jūs teicāt, ka jūs esat pētījis demokrātisko valstu parlamentu praksi šajos te aspektos. Vai jūs ar Zviedrijas parlamenta praksi arī esat iepazinies?

E.Ikvilds

Nē, ar Zviedriju nē. Man bija literatūrā ASV... nu, lielās valstis vairāk..

A.Endziņš

Ir pieejama internetā Zviedrijas parlamenta mājas lapa, kur ir kādi pamati un jūs šajā mājas lapā varat atrast informāciju par katru deputātu, par katra deputāta izlietotajām summām, kas ir apredzēts. Kā jūs uzskatāt, to, ko Silāra kungs teica, par apgrūtinājumu... saņemt arī kaut kādu informāciju par tiem reālajiem izdevumiem, kompensācijas kādas ir deputātiem sniegtas.

E.Ikvilds

Es uzskatu, ka publiskajām amatpersonām piešķirtie līdzekļi no budžeta, kas ir piešķirti, un faktiski arī citu avotu, izņemot zinātnisko, pedagoģisko darbību nevar būt, jābūt publiski pieejamiem visiem iedzīvotājiem, visiem vēlētājiem. Tas skar ne tikai Saeimas deputātus, bet arī Latvijas Bankas prezidentu un padomes locekļus un arī valsts dibinātās uzņēmējdarbības un tagad arī aģentūras acīmredzot. Jo tie ir publiskie līdzekļi un mums ir tiesības zināt, kā viņi izlietoti.

Nu, arī Igaunijā, cik man zināms, ir diezgan liels tāds atklātības moments ieviests, nu vismaz iepirkumos... tur ir konkursu iepirkumu pasūtījumu sistēma. Un Igaunijas pieredze liecina, ka līdz ar to daudz rūpīgāk tiek izlietota tā nauda un ātrāk un operatīvāk var novērst likumu pārkāpumus vai interešu konfliktus. Tā pat var teikt. Formāli tiesību normu pārkāpums, bet ir tiesiskā apziņa iedzīvotājiem iespējams... nu, prese tur visbiežāk reaģē uz šiem gadījumiem.

A.Endziņš

Paldies. Silāra kungam vēl ir jautājums? Lūdzu.

I.Silārs

Man vēl viens jautājums Ikvilda kungam. Jūs runājat par dzīvokļu izdevumiem. Interesantā kārtā arī Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāja 3.septembra atbildes rakstā, kurš ir visnotaļ juridiski izsvērts, nez kādēļ priekšpēdējā lapā ir runa atsaucoties uz Kārtības rulli, attiecībā uz kompensācijām dzīvojamās telpas izdevumu segšanā, kur apzināti, kā es uzskatu, ir izlaists likumā esošais vārds “īre”. Likums runā par īres izdevumiem, bet atbildē un jūsu savā runā par dzīvokļa izdevumiem. Kādēļ?

E.Ikvilds

Es šo dokumentu negatavoju, viņu parakstīja Saeimas priekšsēdētājs, bet es lietoju dzīvokļu izdevumus... jo tā ir vispārējā tāda terminoloģija un katrā valstī ir dažādas pieejas, kā var identificēt: objekts publiskajās tiesībās ir nepārprotami personai radītie apstākļi, lai viņa varētu pārnakšņot, uzturēties šajās telpās, ieturēt uzturu un ja viņam ir ģimene, tad lai ģimenes locekļiem būtu iespēja izmitināties, pretstatā ir viesnīcas un tādi izdevumi... dienesta viesnīcas...

I.Silārs

Vēl jautājums, Ikvilda kungs. Vai jūs uzskatāt, ka deputāts var vienā laikā būt, nu, teiksim mazgāties vannā Rīgā un mazgāties vannā Liepājā? Tas attiecas uz komunālajiem maksājumiem, ka visu laiku ir tā lieta, ka komunālie maksājumi arī ir tur klāt, bet komunālos maksājumus taču tas cilvēks, es pieņemu, tas deputāts taču ir mazgājies arī līdz šim, kur viņš ir dzīvojis un ja viņš mazgājas Rīgā, viņš tajā pašā laikā taču nevar patērēt ūdeni un mazgāties vannā arī citā vietā. Šo es gribu saprast - kādēļ tiek ignorēts atbildēs, ka likums paredz tikai īres maksājumus, bet faktiski tiek maksāti arī komunālie maksājumi. Bet viņš taču tos komunālos maksājumus neizmanto, kur viņš ir izmantojis visu laiku?

E.Ikvilds

Es neatbildēšu uz šo jautājumu.

A.Endziņš

Vai vēl kādam būtu jautājums? Lūdzu, Šnēveles kundze.

A.Šnēvele

Jā, man būtu jautājums. Tātad atgriezoties pie nepatiesajām ziņām, kas ir norādītas apstrīdamā akta 10.punktā. Sakiet lūdzu, kur un kādā gadījumā tiek pārbaudītas šīs ziņas un vai tiek pārbaudītas, jo divi gadi jau eksistē šis dokuments un tiek izmantots.

E.Ikvilds

Man nav ziņas, ka kāds gadījums ir bijis nepatiess. Varbūt kāds no Saeimas Prezidija pārstāvjiem varēs jums papildus informāciju sniegt.

A.Šnēvele

Nākamais jautājums. Tātad 7.punkts nosaka kompensāciju par dzīvojamo telpu īres izdevumu segšanu. Un te ir noteikti griesti, tātad 200 lati mēnesī, ne vairāk. Man ir jautājums: pēc kādiem principiem tiek piemeklēti apartamenti deputātiem?

E.Ikvilds

Es jau iepriekš Silāra kungam atbildēju. Lai viņš varētu dzīvot tajās telpās, lai būtu apkure... Man grūti iedomāties, ja ir dzīvoklis bez apkures, bez kanalizācijas, bez logiem... Tas nav dzīvoklis. Mums likumdošanā ir noteikts, kas ir dzīvoklis.

A.Šnēvele

Bet vai tikai apkure ir vienīgais kritērijs? Te iet runa par naudas līdzekļiem. Tad droši vien vajadzētu mazliet to atbildi tā veidot, lai būtu saprotams, kādā veidā tie 200 lati tiek izlietoti, kādiem dzīvokļiem. Tad es varbūt precizēšu jautājumu: vai deputātiem ir noteikta kārtība, kādās mājās drīkst īrēt telpas? Nu, pieļaujama variants... Vai tās būtu īres telpas valsts un pašvaldību mājās, kur ir noteikti īres griesti, tā teikt, vai var jebkuram īpašniekam piederošajā namā, bet lai šīs izmaksas tātad... Es te saprotu, ka var tās izmaksas arī pārsniegt, vienīgais, ka kompensē līdz 200 latiem.

E.Ikvilds

Es sapratu jūsu jautājumu. Likums par dzīvojamo telpu īri nosaka ierobežojumus, ko jūs vairākkārtīgi šodien minējāt. Tas attiecas uz tām personām, kuras zem namīpašuma denacionalizācijas atradās. Šo personu valdījumā faktiski, viņas īrēja vai uz ordera vai uz kādu citu tiesisku pamatu. Turpretī pēc denacionalizācijas, ja īpašnieks pārņēma un arī šobrīd faktiski, ja privatizācijas kārtā cilvēks ir ieguvis no valsts vai pašvaldības dzīvokli, viņš brīvi vienojās par apmēriem. Un cena nāk summāri gan no tām labierīcībām, kas ir šim dzīvoklim, tas varbūt gan... cik ir telpas, kādā mājā tas atrodas, gan kur tas dzīvoklis atrodas... Ja vienubrīd Rīgas centrā bija augsta cena, tad šobrīd arī nu attālākajos mikrorajonos pieaug cena, it īpaši ja tur ir kaut kur ērti novietojams transporta līdzeklis, stāvlaukums vai sabiedriskais transports labi funkcionē vai tas ir kaut kādā zaļā rajonā, kur netālu ir parks ... tā tas dzīvokļu tirgus mums arī veidojas. Neviens vairs tur neregulē cenas.

A.Šnēvele

Nu jautājums citādāks tika uzdots. Varbūt es neprecīzi uzdevu. Labi, liksim mierā tās īres lietas.

Jūs runājāt, ka tiek apkopoti attaisnojošie izdevumi un ka pārkāpumi tāpat nav. Tātad deputāti iekļaujas tajos noteiktajos kompensāciju apmēros un kompensācijas izlieto un nav nekādi šo izdevumu pārkāpumi. Respektīvi, izdevumi ir attaisnoti. Bet man ir jautājums. Pēc kādiem kritērijiem tiek vērtēts, ja pat netiek pieprasīts un arī šādu prasību nenosaka šis normatīvais akts, lai deputāti pierādītu, vai viņš tik tiešām irē šīs telpas. Jūs droši vien iepazīnāties ar atbildi no prokuratūras, teiksim, 13.lapā ir rakstīts. Piemēram, kas attiecas uz kompensāciju Geiges kungam, ka viņš ir pat atteicies nosaukt īrētās dzīvojamās telpas adresi. Par kādiem attaisnotiem izdevumiem te varētu būt runa?

E.Ikvilds

Šīsdienas izskatīšanas objekts ir Prezidija noteikumu atbilstība 91.pantam. Mēs neizskatām šodien Geiges kunga lietu.

A.Šnēvele

Es to kā piemēru minēju.

E.Ikvilds

Bet es jums atbildu. Man nav pierādījumu, man nav faktu, lai es jums varētu atbildēt korekti uz šo jautājumu.

A.Šnēvele

Bet jūs apgalvojat, ka attaisnotie izdevumi tiek aplūkoti un pat atbilst šim normatīvajam aktam.

E.Ikvilds

Es jums atbildēju, ka man nav zināmi gadījumi, ka kāda persona būtu pārkāpusi šos Prezidija noteikumus.

A.Šnēvele

Skaidrs. Paldies.

I.Čepāne

Varbūt avīzēs lasāt?

E.Ikvilds

Protams, lasu.

I.Čepāne

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl jautājumi? Nav. Paldies, Ikvilda kungs.

Pirms mēs pārejam pie pieaicināto personu uzklausīšanas, tiesa pasludina pārtraukumu līdz 12.10.

(Pārtraukums)

A.Endziņš

Tiks uzklausītas pieaicinātās personas.

Pieaicināto personu statusā mums ir Saeimas Prezidija loceklis Bartaševiča kungs, Saimnieciskās komisijas priekšsēdētājs Dobeļa kungs un Revīzijas komisijas priekšsēdētājs Maksimova kungs.

Kādi ir viedokļi par secību?

(Notiek apspriešanās)

Bartaševiča kungs, lūdzu!

Bartaševiča kungs, būtu lūgums, kāda bija... izklāstīt tiesai, kāda bija Prezidija motivācija pieņemot šo lēmumu, kā arī par šīm konkrētajām summām, kādas ir norādītas šajā te lēmumā.

Lūdzu!

A.Bartaševičs

Godātā tiesa! Saeimas Prezidijs, pieņemot šo konkrēto lēmumu par noteikumu apstiprināšanu, vadījās pirmkārt no tā, ka Saeimas Prezidijam pēc Kārtības rullī noteiktā 14.panta jānodrošina deputātus ar iespēju saņemt kompensāciju par kancelejas izdevumiem, saņemt kompensāciju par transporta izdevumiem un par dzīvojamo telpu īres izdevumiem. Un pirms šo noteikumu pieņemšanas darbojās citi noteikumi, kur praktiski visi to kompensāciju veidi bija izslēgti un galvenais motīvs, kāpēc bija nepieciešamas izmaiņas, bija situācija ar Saeimas viesnīcas ēku Valdemāra ielā 23. Jo ēka bija atgriezta bijušajam īpašniekam un īpašnieks sākot ar 2000.gadu, viņam bija doma paaugstināt to maksu, kuru Saeima maksāja īpašniekam par deputātu uzturēšanos šajā ēkā. Un krasi paaugstināt. Tieši tāpēc bija nepieciešamas izmaiņas Saeimas Prezidija noteikumos.

No kā mēs vadījāties, kad piešķīrām faktiski jauno kārtību dzīvokļu īres izdevumu kompensēšanai. Mēs vadījāties, pirmkārt, no nolūka iekonomēt Saeimas līdzekļus. Otrkārt, nodrošināt deputātus ar dzīvojamo platību - tos deputātus, kuriem tas ir nepieciešams un vajadzīgs.

Es uzskatu, ka mēs pirmo mērķi sasniedzām un ir reālā ekonomija un to mēs varam teikt, piemēram, par 2001.gadu, ka Saeima iztērēja tāda veida kompensācijām 98 000 latu, pirms tam visu to saimniecību un šiem mērķiem paredzēto izdevumu - viesnīcas un nama Lugažu ielā uzturēšanai mēs tērējām 123 000 latu. Tātad 25 000 ir tīrā ekonomija un praktiski arī otrais mērķis ir veikts - deputātiem ir iespēja dzīvot Rīgā un pildīt savus pienākumus.

Kas attiecas uz kompensāciju par transporta izdevumiem, tad kārtība netika mainīta 2000.gadā un tur viss palika pa vecam. Tas arī attiecās uz kompensāciju - 55 latu kompensāciju - par kancelejas izdevumiem un reprezentācijas līdzekļiem.

Tā ir arī mana atbilde uz pirmo jautājumu.

A.Endziņš

Paldies. Tiesnešiem kādi ir jautājumi? Lepses kungs. Lūdzu

A.Lepse

Sakiet lūdzu, līdz šo noteikumu, jauno noteikumu pieņemšanai un apstiprināšanai 2000.gada 28.februārī.... Kas regulēja šīs kompensācijas piešķiršanu? Kāds dokuments jeb akts?

A.Bartaševičs

Pirms noteikumu pieņemšanas?

A.Lepse

Jā,pirms šo noteikumu pieņemšanas.

A.Bartaševičs

Arī tie bija Saeimas Prezidija noteikumi.

A.Lepse

Tie bija Saeimas Prezidija noteikumi. Un, ja es nemaldos, tad tie bija 1997.gada 26.maija noteikumi, ja?

A.Bartaševičs

Jā.

A.Lepse

Nu šajos noteikumos summas nav norādītas. Ir norādīts, ka deputātam, pieņemsim, par transporta izdevumiem...nu, pieņemsim, 5.punkts - 25 procentu apmērā. 6.punkts - tiem, kas dzīvo ārpus un tālāk no Rīgas, tur palielināt par 10 un 20 procentiem un tamlīdzīgi no mēneša algas. Tātad iepriekšējie noteikumi noteica procentuāli šo izdevumu segšanu no mēneša algas. Šie noteikumi jau nosaka konkrētas summas. Nu, es gan īsti nezinu, cik ir deputāta vidējā alga, mēneša alga vidējā... 360 latu?

A.Bartaševičs

Tajos laikos tāda bija, jā... 372. Tagad jau lielāka.

A.Lepse

372... nu, pieņemsim, 25 procenti - tas būtu 90 lati. Vēl 10 procenti klāt - tas būtu 120. Tātad no tā jūs vadījāties jeb no kā, nosakot šīs summas?

A.Bartaševičs

Kādreiz bija noteikta iepriekšējos noteikumos tā likme. Man grūti spriest jo es tajos laikos nebiju Prezidija loceklis. Es varu tikai minēt, ka tas bija noteikts, vadoties no

iepriekšējās pieredzes, ka deputātiem kompensēja tieši par konkrētiem izdevumiem un tā summa izveidojās ņemot vērā, cik deputāti tērēja lietojot...nu, pārsvarā tā bija par transportu... braucot uz mājām vai pildot savus pienākumus. Un ja salīdzinātu ciparus, pieņemsim, un aprēķinātu tos ciparus latos, kas bija iepriekšējos noteikumos ar jauno noteikumu cipariem, tad tie ir gandrīz līdzīgi.

A.Lepse

Salīdzināmi, ja? Šeit Silāra kunga iesniegumā tiek minēts, ka nav saprotams, ko nozīmē noteikumos pieminētais termins “deputāts, kurš dzīvo”. Tā... deputāts, kurš dzīvo 60 līdz 150 kilometru attālumā no Rīgas... nu un deputāts, kurš dzīvo vairāk nekā 150 kilometru attālumā no Rīgas, tur ir dažādas kompensācijas - 130 un 167. Kā saprast šo terminu “dzīvo”?

A.Bartaševičs

Tur, kur viņš bija pierakstīts faktiski pirms ievēlēšanas vai kur viņš dzīvoja pirms ievēlēšanas.

A.Lepse

Tātad, faktiski, nevis kur viņš dzīvo, bet kur viņš ievēlēšanas brīdī bija pierakstīts?

A.Bartaševičs

Jā.

A.Lepse

Un ja viņš dzīvo Rīgā?

A.Bartaševičs

Ja viņš dzīvo Rīgā, tad viņam tiesības saņemt kompensāciju 93 latu apmērā.

A.Lepse

Tātad deputāts, kurš...

A.Bartaševičs

Tā ir darba kompensācija, kuru tiesības saņemt ir jebkurai deputātam.

A.Lepse

Tātad 93 latu ir jebkurai deputātam. Nu un deputāts, kurš ir ievēlēts un dzīvo un saņem kompensāciju 200 latu Rīgā par dzīvošanu Rīgā viņš pieprasa kompensāciju 167 latu, maksimāli par transporta izdevumiem un 200 latu kompensāciju par dzīvošanu Rīgā. Kā tas iet kopā?

A.Bartaševičs

Nu man grūti komentēt, vai ir mums tādi deputāti...

A.Lepse

Ir. Mums ir saraksts, jūsu pārstāvis noteikti iepazīnās.

A.Bartaševičs

Nu, tādu lēmumu pieņem Saimnieciskā komisija, vadoties no deputāta iesnieguma. Un Prezidijs par konkrētiem deputātiem lēmumus nepieņem.

A.Lepse

Tātad, ja es jūs pareizi sapratu, deputāts, kas ir ievēlēts ne no Rīgas, bet no citas apdzīvotās vietas, pieņemsim, no Daugavpils vai Liepājas, tātad viņš var izvēlēties vienu no šīm kompensācijām - vai nu transporta izdevumiem vai dzīvojamās telpas īres izdevumu segšanai. Vai nu - vai nu.

A.Bartaševičs

Nē, viņš var arī...

A.Lepse

Abus divus?

A.Bartaševičs

Jā, abus divus kompensācijas veidus var izvēlēties.

A.Lepse

Bet ja viņš dzīvo Rīgā un Daugavpilī ir tikai pierakstīts?

A.Bartaševičs

Nu dzīvo Rīgā viņš tikai, pieņemsim, darba dienās. Arī tāda iespēja ir un ģimene deputātam dzīvo Daugavpilī. Un viņš, protams, apmeklē savu ģimeni un viņam tādas tiesības ir, braucot uz Daugavpili brīvdienās vai kādā citā laikā.

A.Lepse

Un sakiet lūdzu, kā ar tām 7.punktā ar šīm kompensācijām dzīvojamās telpas īres izdevumu segšanai? Nu šeit jau jūs dzirdējāt, notika diskusija, kas tad ir dzīvojamās telpas īre

A.Bartaševičs

Noteikumos minēts termins “dzīvojamās telpas īres izdevumi”. Par dzīvojamās telpas īri likumā... mēs liekam terminu “īres maksājums” un pēc mana personīgā skatījuma tā tad tie ir atšķirīgi termini un pieņemsim, deputātiem... ja deputāts īrē šeit dzīvokli, tad grūti atdalīt maksu par apkuri un maksu konkrēti par dzīvojamo platību. Tāpēc es nedomāju, ka atdalīt, cik tas maksā...bet parasti deputāti slēdz līgumu ar telpu īpašnieku un tajā līgumā, ja tas ir īres līgums, tur rakstīta summa, kuru deputātam jāmaksā par dzīvošanu šajās telpās. Un grūti spriest, vai tajā līgumā var nerakstīt konkrētu summu par dzīvojamo platību un par apkuri... Tur var vienu summu tikai... Un deputāts arī nevar dzīvot tikai uz kvadrātmetriem, viņam, protams, ka ir vajadzīga apkure un viss pārējais.

A.Lepse

Sakiet, lūdzu. Cik ir paredzēti kvadrātmetri vienam deputātam, kurš īrē dzīvokli Rīgā?

A.Bartaševičs

Mēs... nebija mums tāda uzdevuma atbildēt - cik vajadzīgs deputātam... Mums bija uzdevums uzzināt, cik maksā vidēji dzīvoklis netālu no Saeimas, lai deputāts varētu izmitināties un apmeklēt savu darba vietu. Tā bija izvēlēta vadoties no atsauksmēm, no trim, ja es nemaldos, firmām, nekustamā īpašuma firmām, kas nodarbojas ar dzīvokļu izīrēšanu un tāpēc arī parādījās šī summa 200 latu.

A.Lepse

Sakiet, lūdzu, šeit jau gāja runa par to, ka ir dažādi dzīvokļi. Mēs esam... starp citu, vai Saeimas viesnīca joprojām eksistē Valdemāra ielā 23?

A.Bartaševičs

Tur ir iespēja deputātiem iemitināties un tas maksā ap 200 latiem. Es neteikšu, ka tas ir labākais variants. Ja jūs tur bijāt, tad jūs paši varat spriest... tā ir jūsu kompetence...

A.Lepse

Nu no Saeimas Prezidija sniegtajām atbildes vēstulēm ir paziņots, ka Saeimas viesnīva vairs neeksistē un Valdemāra 23 - tas ir privāts uzņēmums SIA "Valdemārs 23".

A.Bartaševičs

Tieši tā.

A.Lepse

Tā kā tā vairs nav Saeimas viesnīca.

A.Bartaševičs

Un Saeima maksā deputātiem par iemitināšanu.

A.Lepse

Un jautājums ir tāds. Mums ir dotas atbildes par to, ik maksā dzīvošana šajā viesnīcā. Tur arī ietilpst komunālie maksājumi un arī telpu uzkopšana. Nu viens deputāts tāpat maksā par šo dzīvošanu šajā Valdemāra 23 84 latus, cits maksā 200 latus. Tāpat deputāts var izvēlēties, cik dārgu numuru viņš grib? Ir kaut kādi kritēriji?

A.Bartaševičs

Man to grūti komentēt, jo tas jau ir uz deputātu sirdsapziņas un par to pieņem lēmumu Saimnieciskā komisija.

A.Lepse

Sakiet lūdzu, tāpat 9.punktā ir noteikts, ka deputāts ir atbildīgs par iesniegumā sniegto ziņu patiesumu un viņa pienākums ir septiņu dienu laikā rakstveidā paziņot

Saimnieciskajai komisijai par izmaiņām šajās ziņās. Un 10.punkts - ja ir sniedzis tādas nepatiesas ziņas, Saimnieciskā komisija lemj par nepamatoti izmaksāto summu ieturēšanu no deputātu mēneša algas. Nu tātad ir kontroles mehānisms un ir sankcijas par nepatiesu ziņu sniegšanu. Sakiet, lūdzu, vai Saimnieciskajai komisijai... kādas viņai ir tiesības pārbaudīt šo ziņu patiesumu un ko viņa, ja konstatēts, ka tomēr nesakrīt, kādu lēmumu viņa varētu pieņemt un uz kā pamata?

A.Bartaševičs

Iet runa par to, ka deputāti, pieņemsim, nepareizi... To vēlāk, protams, kā Saimnieciskā komisija to realizē... Bet viņai ir tiesības pieņemt lēmumu, ka deputāts kļūdījies un atvilkt....

A.Lepse

Jā, nu, pieņemsim, kļūdījās....

A.Bartaševičs

Jā, tādas tiesības ir.

A.Lepse

Vai viņai ir tiesības pieprasīt... Saimnieciskajai komisijai, kas šeit ir minēta, vai Revīzijas komisijai un viņai ir tiesības pieprasīt no deputāta attaisnojošu dokumentu uzrādīšanu?

A.Bartaševičs

Ir.

A.Lepse

Tātad ir tādas tiesības. Skaidrs. Paldies.

A.Endziņš

Man būtu jautājums, uz ko es nesaņēmu atbildi no Ikvilda kunga. Sakiet tā, 4.punktā noteikumos ir kompensācija kancelejas preču iegādei, sakaru pakalpojumu apmaksai un reprezentācijas izdevumu segšanai 55 lati, kas tiek piešķirti visiem deputātiem. Vai Saeima sakaru pakalpojumus neapmaksā?

A.Bartaševičs

Apmaksā. Sakaru pakalpojumus, kurus deputāts var izmantot Saeimas namā.

A.Endziņš

Saeimas namā. Vai visi deputāti tiek nodrošināti arī ar mobilajiem telefoniem...?

A.Bartaševičs

Nē...

A.Endziņš

...jeb tikai amatpersonas. Jo prasībā pavīdēja arī informācija, ka ļoti daudz šīs sarunas ir bijušas un ka pārsniedz kaut kādus limitus vai kaut kas tamlīdzīgs...

A.Bartaševičs

Nē, visi deputāti nav nodrošināti ar mobilajiem telefoniem.

A.Endziņš

Bet ar sakaru pakalpojumiem no Saeimas nama?

A.Bartaševičs

No Saeimas nama - jā.

A.Endziņš

Un ar kancelejas izdevumiem?

A.Bartaševičs

Kancelejas izdevumi piešķirti... tāda nauda piešķirta tikai komisijām un frakcijām.

A.Endziņš

Paldies. Apsīša kungs, lūdzu.

R.Apsītis

Jā, man ir tāds jautājums. Sakiet, lūdzu, kā tad īsti Saeimas Prezidjs izprot pašu jēdzienu “kompensācija”? Ar ko kompensācija, piemēram, atšķiras no pabalsta vai no kāda cita maksājuma? Tur ir kādas atšķirības vai nav?

A.Bartaševičs

Protams, ka atšķirība ir un kompensācija nav apliekama ar nodokļiem, kas piešķirti tieši konkrētam uzdevumam. Šajā gadījumā tas ir kompensācija par transportu un kompensācija par dzīvojamo telpu īri un par reprezentatīvajiem izdevumiem. Atšķirība ir.

A.Endziņš

Sakiet, tajā pašā aspektā, vai tiek pieprasīts no deputātiem par šo kompensāciju attaisnojoši dokumenti par šo pašu īri... cik konkrēti jāmaksā, arī transporta izdevumi kādi ir, jeb tie ir

A.Bartaševičs

Nav pieprasīts.

A.Endziņš

Paldies. Ušackas kundze, lūdzu.

A.Ušacka

Bartaševiča kungs, tā kā šeit ir paraksts zem šī nolikuma jūsu, kad tapa šis nolikums, kas viņu rakstīja, kas ir tie autori, vai viņš tika apspriests Saeimā? Teiksim, vai jūs varētu pastāstīt par šo procesu tāpēc, ka mēs ļoti maz pazīstam... Mēs zinām, kā likumi top, bet kā top tik svarīgi akti...

A.Bartaševičs

Nu, galvenokārt, šie te noteikumi bija apspriesti Saeimas komisijās un praktiski...

A.Ušacka

Kā frakcija visa...

A.Bartaševičs

Saeimas juristi piedalījās, cik man ir zināms, un Saeimas komisijas galvenokārt, jo tas ir Saeimas komisiju uzdevums uzrakstīt noteikumus un piestādīt Saeimas Prezidijam uz apstiprināšanu. Nu, faktiski tā ir tā kā šis dokuments.

A.Ušacka

Un tad otrais jautājums būtu. Tomēr, varbūt es nesaprotu, tad jūs man paskaidrosiet... Kāpēc ir tāda nevienlīdzība starp deputātiem. Tātad tie, kas dzīvo Rīgā un kuriem nekompensē šīs dzīvojamās telpas īres izdevumus, viņi paši maksā par komunālajiem pakalpojumiem un savukārt tie, kam ir tiesības uz šo kompensāciju, viņi nemaksā. Nu ja es būtu deputāte, es slikti justos... Kāpēc ir tik liela nevienlīdzība, kāpēc tad visiem deputātiem neapmaksā šos komunālos pakalpojumus?

A.Bartaševičs

Redziet, deputātiem, kas tiek pierakstīti un kuru ģimenes dzīvo ārpus Rīgas, viņiem arī ir jāmaksā par tiem pašiem komunālajiem izdevumiem un visus tos izdevumus, kas rodas. Tad šeit es personīgi neuzskatu nekādu vienlīdzību. Viņam tikai papildus jāatrod dzīvesvieta šeit Rīgā, lai patiešām būtu klāt un piedalītos Saeimas darbā.

A.Endziņš

Paldies. Čepānes kundze.

I.Čepāne

Es gribēju pajautāt. Līdz grozījumu izdarīšanai Kārtības rullī 12.pantā bija spēkā Saeimas deputātu darbības nodrošinājuma likums. Un tur 1.pantā ir teikts tā vecajā likumā, ka Saeimas deputāts saņem mēnešalgu, kas atbilst pirmās kvalifikācijas kategorijas valsts civildienesta ierēdņa mēneša algai. Es skatījos to lietu un es neatceros. Tagad nosaka Prezidijs to mēnešalgu. Ņemot vērā... kādus kritērijus Prezidijs ņem vērā, nosakot mēneša algu? Vai tā ir vidējā izpeļņa, vai kaut kādas minimums valstī?

A.Bartaševičs

Ņemot vērā, ka tagad deputātu algu daudz vieglāk noteikt, jo mēs pieņemām, ka deputātu alga nosakāma izejot no vidējā ienākuma Latvijā un tad...

I.Čepāne

No vidējā? Un jūs tad kādu koeficientu piemērojat?

A.Bartaševičs

Un tiek piemērots koeficients.

I.Čepāne

Nu bet kāds ir koeficients? Cik liels? Jo tad iznāk...

A.Bartaševičs

Es nevaru precīzi pateikt, bet tiek oficiāli noteikti visām kategorijām, deputātiem atsevišķi, atsevišķi Prezidija locekļiem un tā tālāk. Es tiešām negribu stāstīt par konkrētiem koeficientiem, jo es no galvas neatceros.

I.Čepāne

Tas nozīmē, ja ceļas vidējā alga, tad ceļas arī deputātu mēnešalga.

A.Bartaševičs

Jā.

I.Čepāne

Un tad par to otro jautājumu. Jūs teicāt, ka tomēr... kā Saeimas Prezidija pārstāvis, ka ir tiesības kontrolēt visu šo lietu par kompensācijām, bet vai jums ir zināms kā deputāti uzskata, kuriem prokuratūra ir jautājusi par šīm lietām? Viņu viedoklis?

A.Bartaševičs

Nu, atklāti sakot, man nav zināms.

I.Čepāne

Nu es, piemēram, vienu teikumu. Es nesaukšu uzvārdu... Prokuratūrā deputāts saka tā: ka "saskaņā ar Saeimas Kārtības ruļļa tādu un tādu punktu... 17.panta 4.daļu dokumentu izņemšanai no Saeimas deputāta nepieciešama Saeimas piekrišana. Par cik šādas Saeimas piekrišanas nav, tad uzrādīt īres līgumu, kuru esmu slēdzis tad un tad es neatrodu par iespējamu. Arī nosaukt izīrētās telpas adresi un izīrētāju nevēlos."

Vēl viens. "Kur es īrēju, to neatbildēšu, jo šādas ziņas man neprasa un neprasīja ne Saeima, ne arī nolikums." Un to varētu citēt tikai dažādās variācijās. Man ir jautājums un droši vien tālāk arī būs Dobeļa kungam un pārējiem. Kā tad jūs domājat to mehānismu

šim te 10.punktam: ja deputāts ir sniedzis nepatiesas ziņas un nav paziņojis. Kā to var konstatēt, ja deputāts uzskata, ka tas nav iespējams. Un arī lietā ir materiāli, ka arī šīm komisijām nav pienākums to darīt.

A.Bartaševičs

Nu, to var atzīt tikai pats deputāts, jo patiešām šis 10.punkts ir virzīts uz to, ka deputāts sniedzis nepareizas ziņas un nedomājot... ne ar savtīgiem nolūkiem...

I.Čepāne

Bet vai jūs domājat, ka deputāti būs tādi jūsu vidū, kas tagad pēkšņi viņam sirdsapziņas pārmetumi būs un viņš domās: es iešu un visu izstāstīšu, es esmu sniedzis visu laiku nepatiesas ziņas, es, piemēram, dzīvoju tajā pašā dzīvoklī, kuru es esmu privatizējis, tikai pierakstījies pēc iespējas tālāk no Rīgas, turpat es dzīvoju ar visiem kopā, bet nu... aldziņa nav liela, salīdzinot, protams, ar tām algām, ko mēs te visi zinām, un...

A.Bartaševičs

Redziet, šeit ir labs mehānisms. Deputāts ir publiska persona un viņam ir ne tikai kriminālatbildība vai administratīvā atbildība, bet arī morālā atbildība savu vēlētāju priekšā. Un ja deputāts uzskata, ka viņam patiešām ir iespēja tādā veidā rīkoties...

I.Čepāne

Tad viņu nākošreiz neievēlēs.

A.Bartaševičs

... un saņemt to naudu, ko viņš nav pelnījis, tad...

I.Čepāne

Paldies, man vairāk nav jautājumu.

A.Endziņš

Sakiet, tad arī jautājums bija, vai ir šie dati publiski pieejami? Vai var jebkurš Latvijas iedzīvotājs...

A.Bartaševičs

... jā, pilsonis un nepilsonis arī var iepazīties ar datiem un cik liela kompensācija ir izmaksāta deputātiem katrā gadā iepazīstoties ar viņa ienākumu deklarāciju.

A.Endziņš

Un kurā vietā tas ir iespējams?

A.Bartaševičs

“Latvijas Vēstnesī”.... ar deklarāciju saturu var iepazīties.

A.Endziņš

Jūs bijāt klāt un Silāra kungs ko teica, ar kādām problēmām un ko viņš varēja dabūt, ka tā tad nemaz tik ... pat bijušajam deputātam...

A.Bartaševičs

Bet es domāju, ka “Latvijas Vēstnesī” var jebkurš pilsonis dabūt un tur nav problēmu.

A.Endziņš

Paldies. Skultānes kundze.

I.Skultāne

Man viens cits jautājums, bet pēc jūsu teiktā... Redzat, vai kompensācijas ir ienākumu deklarācijā jāuzrāda?

A.Bartaševičs

Jā, atsevišķi no algas.

I.Skultāne

Tā. Un man būtu daži citi jautājumi.

Jautājums, ko man neatbildēja Ikvilda kungs. Es tomēr gribu precizēt par noteikumu 6.punktu, kur ir paredzētas šīs paaugstinātās transporta izdevumu kompensācijas atkarībā no deputātu dzīves vietas. Tad tās tik tiešām... teiksim, jūs Prezidijs pieņēmāt šo

6.punktu ar domu, ka tiek kompensēti tie transporta izdevumi, lai deputāti, kas dzīvo ārpus Rīgas, nokļūtu pie savas ģimenes savā pastāvīgajā dzīves vietā.

A.Bartaševičs

Jā.

I.Skultāne

Tā kā tikai tas un nevis tikties ar deputātiem. Nu tad, teiksim, zinot, ka no Liepājas attālums ir virs 150 kilometriem un kādas ir autobusu biļetes...un apmēram autobusa biļete ir 3.00-3.30 apmēram, tātad es sarēķinu, ka uz Liepāju deputāts var apmēram 10 vai 12 reizes mēnesī braukt turp un šurp. Ja? Tātad ik pa trīs dienām, ja?

A.Bartaševičs

Jā, bet es jau teicu, ka aprēķinot šo summu tika ņemta vērā iepriekšējā Saeimas pieredze, kur patiešām tādi termini bija.

I.Skultāne

Bet tāda tā doma bija šim 6.punktam, tātad kompensēt šos izdevumus. Un arī tālāk nākošais jautājums. Tātad deputāts gan var pieprasīt šo kompensāciju transporta, gan arī īres izdevumus. Vienu un otru?

A.Bartaševičs

Jā.

I.Skultāne

Otrs jautājums par 7.punktu. Īres izdevumu segšanai, ja deputātam nepieciešams īrēt dzīvojamo telpu. Kā jūs, Prezidijs, pieņemot šos noteikumus, domājat vai kāda bija jūsu griba ietvert šajā šo “nepieciešams”. Kā to noteiks, kādi būs kritēriji? Ko nozīmē “nepieciešams”? Vai tas ietver arī, teiksim, deputāta nepieciešamību uzlabot savus sadzīves apstākļus sev un ģimenei? Vai tik tiešām tas ir tikai tas, ja viņš pastāvīgi dzīvo tālu prom no Rīgas un nevar katru vakaru izbraukāt.

A.Bartaševičs

Redziet, nepieciešams bija rakstīts domājot, ka patiešām deputāts pats var izlemt, vai viņam ir nepieciešama dzīvojamā platība vēl, lai pildītu savus pienākumus, vai nav

vajadzīga. Atkal šeit ir arī morālā atbildība, ja viņš rīkojas negodīgi. Nu, protams, galvenokārt tas bija paredzēts cilvēkiem, kas dzīvo ārpus Rīgas.

I.Skultāne

Nu bija paredzēts, bet reāli tas tā nav.

Un pēdējais jautājums man tāds būtu: kāds ir šī Prezidija lēmuma juridiskais spēks?

A.Bartaševičs

Viņš ir obligāts Saeimas darbiniekiem, Saeimas deputātiem.

I.Skultāne

Un teiksim, viņa hierarhijā pret likumiem... augstāks spēks vai zemāks?

A.Bartaševičs

Nu, protams, ka zemāks.

I.Skultāne

Zemāks...Un pieņemot šo lēmumu jūs vadījāties tikai no Saeimas Kārtības ruļļa vai arī no citiem likumiem?

A.Bartaševičs

Galvenokārt no Saeimas Kārtības ruļļa.

I.Skultāne

Bet tad galvenokārt... Bet kādus arī citus likumus ņemāt vērā?

A.Bartaševičs

Man grūti to komentēt, jo es faktiski neesmu autors...

I.Skultāne

Bet es sapratu, ka jūs kā Prezidija loceklis balsojāt par šo.

A.Bartaševičs

Jā, es balsoju par šo dokumentu un es domāju, ka arī visi pārējie Latvijas likumi, kas nav pretrunā ar Kārtības rulli... jo Kārtības rullis ir....

I.Skultāne

Vai likums var būt pretrunā ar Kārtības rulli, kas arī ir likums?

A.Bartaševičs

Es personīgi uzskatu, ka ne Kārtības ruļļa panti nav pretrunā ar noteikumiem, ne arī Prezidija... arī nav pretrunā.

I.Skultāne

Nav. Paldies.

A.Endziņš

Lūdzu!

A.Lepse

Es gribētu, Bartaševiča kungs, jums atgādināt, ka 2000.gada 7.februārī Saeimas Prezidijs ir pieņēmis lēmumu par kārtību, kādā Saeimas deputāti, darbinieki izmanto mobilo telefona sakarus. Un šī lēmuma 3.punktā ir norādīts, ka mobilo telefona sakaru pakalpojumu izmantošanas izdevumi tiek segti pēc faktiskajām izmaksām, bet ne vairāk kā... Un pēc tam 2001. gada 23. aprīlī Saeimas Prezidijs ir pieņēmis šajos noteikumos grozījumus, ar kuriem ir papildināti šie noteikumi ar... tāpat "e" punktu un ir norādīts par mobilajiem telefoniem: tāpat 50 lati mēnesī Saeimas deputātiem, kuri nodrošina atbildīgu Saeimas lēmumu izpildi. Jums ir zināms, cik Saeimas deputātiem ir šie 50 lati piešķirti mobilo telefonu pakalpojumu segšanai pēc faktiskajām izmaksām?

A.Bartaševičs

Tiešas informācijas man nav, bet nav daudzi deputāti, kuriem ir piešķirti, varbūt viens, divi, trīs, ne vairāk.

A.Lepse

Skaidrs.

A.Lepse

Un tad man vēl viens jautājums. Nu es gan nezinu, cik var ticēt, bet šīsdienas "Neatkarīgajā Rīta Avīzē" jūs tiek citēts: Aleksandrs Bartaševičs bilda, ka lēmumus par kompensācijām pieņem saskaņā ar Saeimas Kārtības rulli, uz ko Ministru kabineta noteikumi neattiecoties. Šeit jau tika uzdots par hierarhiju jautājums. Sakiet lūdzu, vai pieņemot šos noteikumus arī bija jāvadās no Ministru kabineta noteikumiem jeb hierarhijā Saeimas Prezidija lēmumi stāv virs Ministru kabineta noteikumiem un līdz ar to tas neattiecas uz Saeimas Prezidiju

A.Bartaševičs

Man grūti to komentēt, kas ir augstāk - vai Ministru kabineta noteikumi vai Prezidija lēmums, jo Prezidija lēmums attiecas tikai uz iekšējo kārtību.

A.Lepse

Es neprasu komentēt. Es prasū komentēt jūsu apgalvojumu, ka uz jums Ministru kabineta noteikumi neattiecas... uz Prezidiju. Tas ir jūsu apgalvojums. Kā jūs komentētu savu apgalvojumu?

A.Bartaševičs

Jā, es pastāvu uz to apgalvojumu, ka neattiecas.

A.Lepse

Jā, paldies.

A.Endziņš

Sakiet... vēl precizējošs jautājums saistībā par tām transporta kompensācijām. Tie 93 lati, kuriem nav piešķirts dienesta transports. Tas nozīmē, ka ja nav, tad neatkarīgi no tā, vai tu esi rīdzinieks vai liepājnieks, vai krāslavietis, tev pienākas šie 93 lati?

A.Bartaševičs

Nē, ja tu esi pierakstīts Krāslavā, tad tur ir cits punkts.

A.Endziņš

Bet rīdzinieks?

A.Bartaševičs

Un pierakstīts Krāslavā?

A.Endziņš

Nē, rīdzinieks, dzīvo Rīgā.

A.Bartaševičs

Rīdziniekam jā, ir tiesības saņemt 93 latus.

A.Endziņš

Paldies. Vēl tiesnešiem ir jautājumi? Nav. Pieteikuma iesniedzējam? Lūdzu!

I.Silārs

Man ir jautājums Bartaševiča kungam. Jūs sacījāt, ka kompensācijas tiek publicētas arī amatpersonu ienākumu deklarācijās. Ja mēs pieņemtu, ka kompensācija... tiek kompensēts tas izdevums, kas viņam ir radies, ko viņš no savas algas ir samaksājis, viņam tiek atdots atpakaļ, tad vai tas var būt ienākums? Ja ienākumu deklarācijā ir alga un papildu ienākumi. Tātad caur to tiek atzīts, ka šīs tā sauktās kompensācijas ir papildu ienākumi. Vai ne tā?

A.Bartaševičs

Kārtība ir tāda, ka mēs, Saeimas deputāti, aizpildām tāda veida ienākuma deklarāciju, kura piestādīta no Ieņēmuma dienesta un es nevaru komentēt, kādēļ tika iekļauti arī šie kompensācijas izdevumi šajā deklarācijā. Jūs labāk prasiet tad Ieņēmumu dienestam.

I.Silārs

Paldies. Mans nākamais jautājums un pēdējais ir: vai arī pēc šīs dienas pašreiz dzirdētajām debatēm jūs uzskatāt, ka šī kārtība, Prezidija izdotā kārtība, kādā izmaksājamas kompensācijas, ir korekta?

A.Bartaševičs

Es uzskatu, ka korekta. Un likumi nav pārkāpti ar šiem noteikumiem.

I.Silārs

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl kādi jautājumi? Nav. Saeimas pārstāvim? Nav. Paldies, Bartaševiča kungs.

Tālāk tiek uzklausi Saeimas Saimnieciskās komisijas priekšsēdētājs deputāts Juris Dobeļa kungs.

Dobeļa kungs, lūdzu paskaidrojiet tiesai, kādas ir Saeimas Saimnieciskās komisijas funkcijas šī jautājuma risinājumā, kas skar kompensāciju aprēķināšanu, izmaksu.

J.Dobelis

Godātā tiesa! Es nedaudz tomēr pieskaršos ar zināmu ievadu šiem jautājumiem, jo es domāju, ka šodien nav izskanējis galvenais jautājums. Tas ir, pieeja šīs lietas izskatīšanai.

Ko es ar to saprotu? Es tomēr domāju, ka galvenais, kāpēc deputāts atrodas Saeimā, ir veikt savu pamatuzdevumu. Nu, par to sīkāk nav jāizsakās, tas ir daudzās vietās pateikts. Un deputāts, kurš faktiski veic galveno pamatuzdevumu valstī, no kura ir atkarīgs viss pārējais valstī sākot ar budžetu un beidzot ar jebkuru likumu, jo nekur citur Latvijā likumus nepieņem, kā tikai Saeimā. Viņam ir arī attiecīgais atbildības līmenis un no šī atbildības līmeņa ir atkarīga arī pieeja šim konkrētajam jautājumam. Un šī pieeja ir tāda, ka visiem deputātiem neatkarīgi no tā, kur viņš dzīvo, ir jādod vienādas iespējas. Visiem vienādas. Es par to runāšu vēl vairākkārt. Varbūt, ka mana pieeja atšķiras no citu pieejām, es tik daudz par skaitļiem šeit nerunāšu, cik par to, kā mēs apmēram nonācām līdz viņiem.

Redziet, man ir tāda savāda noskaņa. Es redzu Satversmē tiesā kādus trīs bijušos savus kolēģus no Augstākās padomes, ar kuriem kopā balsojām 4.maijā, ko mēs taisāmies ierosināt kā svētku dienu un ne tikai kā atceres dienu. Es esmu bijis arī un esmu Saeimas deputāts un, atvainojiet, mana pieeja tiem, kas balsoja par neatkarību 4.maijā un esošajiem un bijušajiem Saeimas deputātiem ir pilnīgi vienāda. Man var nepatikt viņu politiskie uzskati, man var viņi kāds personīgi nepatikt un arī es noteikti daudziem nepatīku, bet pieeja šiem jautājumiem man būs absolūti vienāda. Tas arī atskanēs tad, kad es runāšu par atskaites sistēmu.

Starp citu, arī mūža caurlaides, par kurām šodien bija runa, ir mana iniciatīva, jo es uzskatīju, ka tiem, kas toreiz balsoja, visiem ir tiesības apmeklēt jebkurā laikā Saeimu.

Lūk, un arī pieeja kompensācijām. Tieši ir tāda pati. Tieši tāda pati. Jā, Kārtības rullis paredz, ka Saimnieciskā komisija piedalās tajos procesos, kas attiecas uz Saeimas saimniecisko darbību. Nu it kā tautoloģija gandrīz vai iznāk. Bet faktiski ko tas nozīmē? Mēs piedalāmies budžeta projekta izstrādē, mēs piedalāmies dažādu lēmumu projektu sastādīšanā. Lēmumus par naudas iztērēšanu pieņem Prezidijs, neapšaubāmi... ar juristiem, vai ir nepieciešams ieskatīties citos likumos, un tad šis projekts nonāk līdz Prezidijam, lai Prezidijam tomēr ir vieglāk pieņemt šo te lēmumu. Un gribu pateikt uzreiz, ka uz jebkuru lēmumu, uz jebkuru likumu darbojas dialektikas princips un noteikti tāds darbojas arī uz kompensācijām, kā redzams, arī vairākkārt jau kompensācijas ir pārskatītas. Šis mehānisms, kā tāds parādījās ne jau 7.Saeimā, bet krietni agrāk. Tā kā mēs jau saņēmām mantojumā konkrētu lēmumu par kompensācijām kā tādām. Tas attiecās gan uz reprezentācijas un sakaru izdevumiem. Un klāt mums nāca piespiedu kārtā šie īres izdevumi, par kuriem es vairs... nu sīkākas ziņas, ja tas ir nepieciešams.

Tātad, protams, tā kā visas šīs kompensācijas skar Saeimas saimniecisko darbību, tad Saimnieciskā komisija aktīvi piedalījās vairāku dokumentu izstrādē.

Varu papildus atbildēt, ja ir kaut kas....

A.Endziņš

Paldies. Jūs pieminējāt, ka trīs tiesas locekļi ir bijuši Augstākās padomes deputāti. Es ar Apsīša kungu bijām arī 5. un 6.Saeimas deputāti, līdz mēs nolikām mandātus sakarā ar ievēlēšanu.

Man atmiņā kaut kādi nav, ka šīs kompensācijas... ka nebūtu kompensācijas raksturs... jo deputātiem tādā gadījumā vajadzēja lēmēt vai nu tramvaju vai trolejbusu biļetes jeb arī iepriekš pieteikt autobusu un tamlīdzīgi... tātad bija šī fiksācija. Katrā gadījumā līdz tam laikam bija šāda kārtība, ka bez jebkādas dokumentācijas kompensācijas netika piešķirtas.

J.Dobelis

Endziņa kungs, kā jau es teicu, es jau saņēmu tādu dokumentu, kur jau nebija šīs atskaites prasītas.

Es saprotu, ka ar tiesu strīdēties ir ļoti riskanti, bet es atļaušos tomēr jums teikt tā, ka ja mēs pieiesim formāli šiem te 55 latiem un prasīsim atskaites, es jums godīgi pasaku, ka

man kompensācijas nav citas, man ir tikai šie 55 lati. Es tērēju mēnesī krietni vairāk: reprezentācijas izdevumiem... lai arī man mobilais tālrunis ir tiešām dienesta, par ko šeit bija runa, jo es vadu komisiju, mobilie tālruņi mums ir tikai komisiju priekšsēdētājiem. Tas ir tā informācijai. Tas ir, apmaksātie.... sarunas, ne jau, ka mums apmaksā naudu kaut kādu, mums ir tiesības lietot līdz noteiktai summai. Ja mēs pārtērējam, tad mums ir no savas algas jāatmaksā atpakaļ. Lūk, tā kā es domāju... Mēs jau, protams, varam pieiet formāli un par šiem 55 latiem prasīt precīzu atskaiti. Nu, tas būtu diezgan dīvaini. Te ir runa par pieeju. Es neuzskatu, ka tas ir jādara.

Ja ir runa par kompensācijām. Par transporta kompensācijām. Šeit jau izskanēja jautājums - kā tad tā - dzīvo Rīgā un saņem transporta kompensācijas. Es jums paskaidrošu, kā tā. Es arī esmu pierakstīts Rīgā, es notērēju braucot krietni vairāk par 93 latiem. Man ir dienesta automašīna, tā kā 3000 kilometrus es varu nobraukt. Tas man ir šajā dienesta automašīnas apmaksā ieskaitīts. Bet es parasti pārmaksāju. Par katru kilometru 4 santīmus. Tagad, kad esmu ievēlēts... vēlēts, pareizāk sakot, trijos apgabalos un uzskatu par savu pienākumu uz turieni braukt... Piemēram, rīt es braukšu uz Alūksni. Viens brauciens turp un atpakaļ līdz Alūksnei un vēl nedaudz arī pa Rīgu apmēram 450 kilometri, pareizini ar 4 santīmiem un jūs iegūsi 18 latus par vienu braucienu. Un redziet, te ir tā pieeja. Ir dažādi deputāti. Ir aktīvi deputāti un ir mazāk aktīvi, teikšu tā.

Lūk, tiesības braukt un piedalīties un strādāt ar vēlētājiem ir jādod visiem vienādas šīs tiesības. Jautājums, cik kurš aktīvi šīs tiesības izmanto, tas ir pavisam cits jautājums. Lūk, un tāpēc ar to transportu es domāju, ka reāli tad, ja deputāts strādā aktīvi, viņš pārtērē, krietni pāri par tiem 93 latiem.

Jūs sakāt - ar autobusu aizbraukt. Ar autobusu var aizbraukt no vienas vietas līdz otrai, ja tā ir tikai viena apmeklējamā vieta. Ja tas ir, pieņemsim, Vidzemes vēlēšanu apgabals, kur ir Madona, Alūksne, Gulbene, Valka, Valmiera... atvainojiet, tas ir praktiski neiespējami. Tur ir jāņem dienesta automašīna. Ja man nav dienesta automašīna, es ņemu no Saeimas autobāzes, uzreiz maksāju par katru kilometru 4 santīmus. Nu nav tā lieta tik vienkārša.

A.Endziņš

Paldies. Man būtu vēl viens jautājums. Cik es saprotu no lietas materiāliem, tad deputāti aizpilda šo „blanciņu” par nepieciešamajām kompensācijām un tas nonāk jūsu komisijā, Saimnieciskajā komisijā. Kāda ir komisijas attieksme pret tiem deputātiem, kuri ir ievēlēti no Rīgas un ir rīdzinieki un tajā pašā laikā pieprasa arī šo dzīvokļa kompensāciju.

J.Dobelis

Endziņa kungs, komisijas attieksme pret visiem Saeimas deputātiem ir visnotaļ pozitīva. Vairāk kā skaidrs. Tātad, pēc kā es vados. Saņēmis iesniegumu... kas ir galvenais Saimnieciskajā komisijā? Pārbaudīt, vai iesniegums ir noformēts pareizi, jo beigās viņš nonāk līdz Prezidijam un tur par viņu balso, kā jūs dzirdējāt. Tātad mūsu uzdevums ir... mēs arī piedalījāties šī dokumenta projekta izstrādē, mūs interesē, vai attiecīgais deputāts ir noformējis pareizi šo kompensāciju. Tālākais ir saskaņā ar Kārtības rulli un ar Prezidija lēmumu, ja šie divi dokumenti netiek pārķāpti, tālākais, atvainojiet, tā ir mana personīgā pieeja un es neesmu dzirdējis komisijā citu viedokli kā, ja tu esi to pieprasījis, tātad acīmredzot tev tavu pienākumu veikšanai tas ir vajadzīgs. Es uzskatu zem sava goda skraidīt pakaļ katram deputātam un izprašāt, vai tu tur dzīvo vai tu tur nedzīvo. Es uzskatu to zem sava goda, lūk.

Katrā ziņā ir nožēlojami, ka mums tāds jautājums ir jāizskata Satversmes tiesā. Es domāju, ka daudz pareizāk, ja iesniedzējs būtu atnācis uz Saeimu, aprunājies, ar mani viņš nav runājis nevienu vārdu par šo jautājumu un es domāju, ka arī Prezidijā nav runājis. Es nezinu, vai ir runājis. Ar mani katrā ziņā nav runājis. Lūk. Tur izdiskutēt un ja tur mēs tiešām nebūtu nonākuši pie kaut kādas sapratnes, jo skriet uzreiz uz tiesu un sūdzēties... Ziniet, pret sūdzētājiem man ir sava attieksme.

A.Endziņš

Šādā sakarībā vēl viens jautājums, Dobeļa kungs. Silāra kungs nav ar jums runājis, bet ja presē līdz vēl pieteikuma iesniegšanai Satversmes tiesā vairākkārtīgi parādījās informācija par deputātiem rīdziniekiem, kuri saņem šādā veidā kompensāciju par dzīvokļiem... Vai Saimnieciskā komisija jeb es uzdošu tādu pašu jautājumu arī Maksimova kungam, reaģēja kaut kādi arī uz šo preses informāciju, jo deputāts ir kā publiska persona, kurai ir sabiedrības uzmanība pastiprināti pievērsta un tas skar arī visus deputātus, Saeimas godu galu galā.

J.Dobelis

Jā, jums taisnība, Endziņa kungs. Jūs pareizi minējāt - Saeimas gods. Pilnīgi pareizi. Pilnīgi es piekrītu un es kā viens no simts Saeimas deputātiem esmu atbildīgs par Saeimas godu. Diemžēl Latvijas valstī Saeima un Saeimas deputāts tiek uzskatīts par kaut ko tādu, par kuru katrs var pasmaidīt. Šodien arī vairākas reizes skan smieklī šeit Satversmes tiesas zālē, lai arī es neredzu, par ko te būtu jāsmejas. Lūk.

Redziet, es uzskatu, ka ir jāprot ietekmēt un ar izsaukšanu uz oficiālu sēdi parasti cilvēku maz ietekmē, viņu drīzāk vai iebaidīt un tāpēc ir bijušas šīs individuālās pārrunas. Un ja jūs paanalizētu, es varu iedot visus tos materiālus, ja tas ir vajadzīgs, atkal nākotnē laipni lūdzu... gan žurnālistiem, gan tiesai, mēs esam dažus deputātus pārliecinājuši mainīt savus iesniegumus, bet tas nav izdarīts publiski. Es neesmu no tiem cilvēkiem, kas skries

uzreiz un stāstīs - re, ko mēs panācām, re, kas par sasniegumu! Tā kā tiešām ir bijušas šīs pārrunas un daži deputāti ir, nu, tā pieklājīgi izsakoties, samazinājuši savas prasības. Lūk, tādi... nu, varētu uzskatīt, ka tā ir bijusi tāda audzināšana.

A.Endziņš

Paldies, Dobeļa kungs. Čepānes kundzei jautājums, lūdzu.

I.Čepāne

Ņemot vērā to, ka jūs tā emocionāli sākāt runāt, man tiešām ļoti nepatīkami ir uzdot jums nākošo jautājumu, bet ņemot vērā manu ieņemamo amatu, es esmu spiesta to darīt. Es tiešām... mēs esam sēdējuši labu laiku viens otram blakus krēslos un es jums negribētu to jautāt.

Jūs teicāt tā, ka šeit galvenais būtu noformēšana. Šeit šiem noteikumiem klāt ir iesniegums tādā, tas jau tipveida ir izstrādāts. Un es domāju šeit par noformēšanu bažas pilnīgi nekādas nevarētu būt, jo tas ir tipveida iesniegums. Tātad šeit, pirmkārt, ir jāievelk viens krustiņš, jāievelk ir otrs krustiņš starp trijām iespējām un beigās jāuzraksta divi vai trīs cipari un beigās ir paraksts. Bet 10.punktā noteikumos ir teikts: ja deputāts ir sniedzis nepatiesas ziņas vai noteiktajā termiņā nav paziņojis par izmaiņām sniegtajās ziņās, Saimnieciskā komisija lemj par nepamatoti izmaksātu summu ieturēšanu no deputāta mēnešalgas. Tas ir normatīvais akts. Šeit visi juristi apliecinās, ka tas normatīvais akts attiecas arī uz jums kā šīs Saimnieciskās komisijas priekšsēdētāju. Un kā jūs... kā mēs varam vispār šeit konstatēt, ka ir sniegtas patiesas vai nepatiesas ziņas. Tas ir viens jautājums. Ja jūs uzskatiet, ka tas ir zem jūsu goda... Un otrs jautājums: vai jūs uzskatiet, ka tiesiskā un demokrātiskā valstī var būt valsts institūcija, šajā gadījumā Saeima, kas arī tiek finansēta no valsts budžeta, ārpus kaut kādas kontroles, jo valsts kontrole viņu nevar kontrolēt. Mēs esam skatījušies, kā citās valstīs ir atsevišķs kontroles institūcijas neatkarīgas, nevis no deputātiem veidotas... Vai var demokrātiskā un tiesiskā valstī tā būt. Un es vēlreiz izsaku nožēlu par šo jautājumu. Es vairāk nevienam nejautāšu, es ceru, ka jūs man atbildēsiet.

J.Dobelis

Čepānes kundze, es esmu pieradis pie visādiem jautājumiem, jo es dažādās auditorijās esmu uzstājies un mani grūti laikam pārsteigt ar jautājumiem.

Es varu atbildēt vienkārši ar savu personīgo pieeju tā, kā mēs šo sarunu sākām. Tikai tā un ne citādāk. Tā saruna, ko es teicu neoficiāli, ka viens otrs ir mainījis savu iesniegumu,

vienkārši bija: paskaties, vai tev tiešām tik daudz ir vajadzīgs, vai tu tiešām tik daudz tērē faktiski un tā tālāk. Tā kā tā nebija runa par nepatiesām ziņām.

Ja ir runa par šo 10.punktu, es uzskatu, ka tā ir vienkārši... ka tas ir ieteikums deputātam rūpīgi apdomāt, pirms viņš kaut ko dara. Tas ir tāds... nu, brīdinošais punkts, pēc manām domām, kā es viņu redzu, jo mēs, tā bija mūsu komisija, kas iesniegumā par kompensācijas piešķiršanu ielika teikumu par šī paraksta sniegšanu gadījumā, ja attiecīgās ziņas ir jāapstiprina kā patiesas nu un arī ir runa par to, ka var saņemt kompensāciju kā ministrs vai kā parlamentārais sekretārs un tad šīs kompensācijas nepienākas.

Ja ir runa par emocijām, man viņas vienmēr ir bijušas un būs, neatkarīgi no tā, kur es atrodos, jo šis ir arī emocionāls jautājums. Šeit pirmīt izskanēja jau... jo šeit ir diemžēl divas augstākās valsts varas, kurām jāatrod ir saprātīgs kopīgs risinājums.

Ja jūs runājat par mūsu tātad kontroles iespējām. Redziet, mūsu valstī Saeima pati nosaka ne tikai valsts budžetu kopumā, bet Saeima pati nosaka arī savu budžetu. Līdz ar to atkal uz mūsu sirdsapziņas ir, cik mēs lielu budžetu sev noteiksim, jo mēs varam noteikt, kādu gribam, piedošanu, arī jūsu budžetu, mēs nosakām. Lūk! Un tad, kad ir runa par nākotni, tad, kad bija runa par Torņu ielu 3/5, kur remontam pēc vispietieģākajiem aprēķiniem vajadzēja 700 000 latus... Tur bija ļoti liela galvas laužšana, jo puse no Saeimas deputātiem bija bez saviem darba kabinetiem. Puse. Un viņi tā bija strādājuši jau iepriekšējās Saeimās. Es uzņemos šo risku. Paldies Dievam, šoreiz žurnālisti novērtēja, jo mēs atjaunojam arī 17. un 18.gadsimta celtnes. Lūk. Bet tas bija risks. tā bija nauda.

I.Čepāne

Bet mans jautājums bija - vai var būt Saeima ārpus jebkādas kontroles.

J.Dobelis

Es domāju, ka... es domāju, ka šodien Latvijā ir ļoti sarežģīti runāt par kontroli kā tādu, lai gan tas varbūt smagi no manas mutes skan. Es domāju, ka šodien Latvijā kontroles mehānismos ļoti bieži parādās diemžēl ne sevišķi objektīva pieeja. Tas attiecas uz daudzām valsts institūcijām un es šajos apstākļos neredzu institūciju, kas varētu tā godprātīgi objektīvi kontrolēt un ko tad viņa tur kontrolēs? Drīzāk es jūtu, ka pareizāk būtu apmēram varbūt zināmu Saeimas nu vēlmi piesaistīt pārbaudēm... tā vienkārši apskatīties, kā izskatās mūsu attiecīgās saimniecības risinājums vienā vai otrā iestādes skatījumā. Nu to es vēl saprastu. Uzlikt par pienākumu šodien Saeimai kādu organizāciju kā kontrolieri... es nezinu, es neredzu tam jēgu, godīgi sakot, ja jūs interesē. Tas ir mans personīgais viedoklis. Man par to nav jābalso. Bet es atbildu godīgi uz jūsu jautājumu.

Mani personīgi tas sevišķi neuztrauc un diemžēl no dažiem tādi īpatnēji jautājumi skanēja... cik tad no jūsu frakcijas tur ir iekšā ir sodāmie... No kuras frakcijas tad tur ir? Es domāju, ka šeit nav jāprasa, no cik frakcijām un kuri ir iekšā. Šeit ir runa par visu Saeimu un par Saeimas godu, par ko mēs tiešām acīmredzot varētu visvairāk šodien runāt un nevis par atsevišķiem tur tādiem skaitļiem, par kuriem arī ir laikam jārunā, bet virs tā ir jābūt jūsu un mūsu atbildībai par to, kas Latvijā notiek.

A.Endziņš

Paldies. Ušackas kundze.

A.Ušacka

Dobeļa kungs, bet patiešām tas ir ļoti skumji, par ko mēs tagad runājam un par visiem deputātiem, vai daudziem deputātiem. Bet pasakiet man, ja deputāti ir godīgi un jūs viņiem uzticiaties savā komisijā, es to saprotu, nu ir izņēmumi tur, kur jūs tās pārrunas vedat... kāpēc tad tie deputāti nevar atklāti parādīt šos īres līgumus, lai nebūtu šīs šaubas? Lai tautai un mums nebūtu šīs šaubas, ka viņiem patiešām to dara. Tad varbūt arī šī lieta nebūtu šajā tiesā. Vai tas ir pareizi, ka viņi atsakās tātd parādīt šos līgumus un sniegt šos dokumentus, ja šeit nav nekādas problēmas. Es domāju, ka godīgam cilvēkam nu, ja nav problēmas, viņš ir atklāts. Kāpēc tas notiek? Un tas rada varbūt tādu iespaidu, ka kaut kas tiek slēpts, kaut kas neatbilst likumam, es pilnīgi piekrītu. Bet kāpēc?

J.Dobelis

Nu vispirms es pateikšu, ka neatkarīgi no Satversmes tiesas lēmuma viss tas, kas šodien šeit ir noticis, tiks rūpīgi analizēts un pārdomāts Saeimā, Prezidijā un, protams, piedaloties mums, kas mēs te esam.

Bet pirmkārt, Saeima ir raiba kā dzeņa vēders. Tas taču ir skaidrs. Tur ir ārkārtīgi dažādi cilvēki patlaban. Pieeja, jā, pieeja ir vienāda visiem un iespējas, kā jau es teicu, ir jādod visiem vienādas, neatkarīgi, no kurienes viņš nāk un kāds viņš izskatās. Un tāpēc es cilvēciski dažus cenšos saprast. Varbūt es neteikšu, ka es pilnīgi saprotu, bet es cenšos tīri cilvēciski katru saprast.

Jūs formāli dalāt Rīgu un ārpus Rīgas. Bet es zinu un to es atkal pateikšu, ka es zinu, ka šad un tad viens otrs deputāts uztic savu personīgo dzīvi. Un ne katram cilvēkam, lai arī viņš ir pierakstīts Rīgā, ir normāli dzīves apstākļi Rīgā un viņš ir spiests meklēt kādas dzīvojamās telpas, kur viņš varētu, es teikšu, godprātīgi strādāt pie saviem pamatuzdevumiem. Protams, ir viena nelaime, ka... es teikšu tā... šī nelaime ir labi redzama Veidenbauma dzejolī: "Virš zemes nav taisnības" pēdējā pantā: "un ārprātīgo ir

ceturtā suga, diemžēl ka viņu tik visai nedaudz, kam... pie sirds kam ķeras šī bēdu luga, tas muļķis pie gaismas, pie brīvības sauc...". Jā, šis pants darbojas arī Saeimā.

A.Endziņš

Paldies. Lepses kungs.

A.Lepse

Sakiet lūdzu, ja es tā pareizi sapratu, tad šis 9. un 10.punkts, kur ir norādīts, ka Saimnieciskajai komisijai ir tād jāpieņem lēmums un pie nepatiesām ziņām tād lemj par izmaksāto summu ieturēšanu. Ka tas ir tikai ieteikums. Tas ir tikai ieteikums Saimnieciskajai komisijai vai tas ir Prezidija uzdevums Saimnieciskajai komisijai veikt kontroli?

J.Dobelis

Piedošanu, par to, kas veic kontroli Saeimā, saka Kārtības rullis. Saimnieciskā komisija lemj pēc tam, kad viņa ir saņēmusi kontroles datus. 185. pants Kārtības rullī pasaka, kam ir kontroles funkcijas Saeimā, līdzekļi, gada pārskati un tā tālāk. Mēs līdz šim neesam saņēmuši nekādu informāciju par to, ka kāds tiešām ir apzināti viltojis un sniedzis nepatiesas ziņas. Par tiem gadījumiem, par kuriem prasīja Endziņa kungs, es esmu jau jums teicis, ka bijušas ir pārrunas dažas.

A.Lepse

Nu, redziet, mans jautājums rodas no Bartaševiča kunga teiktā, ka tomēr kontrole ir un atbildes rakstā arī ir, ka tas ir kontroles mehānisms, kas ir paredzēts šajos noteikumos, Saeimas Prezidijs tā apgalvo. Un manis jau pieminētajā avīzē Bartaševiča kungs ir norādījis: ar pieprasījuma pamatotības pārbaudi nodarbojas Saimnieciskā komisija... ar pieteikuma pamatotības pārbaudi.

J.Dobelis

Nu, es saku vēl vienu reizi.

A.Lepse

Nu tāpēc man arī ir tāds jautājums.

J.Dobelis

Mūsu iekšējo kārtību Saeimā nosaka Saeimas Kārtības rullis, kur mūsu komisijai nav paredzētas kontroles un pārbaudes funkcijas. Nav viņu tur iekšā.

A.Lepse

Tātad faktiski ar revīzijām nodarbojas Revīzijas komisija un tātad ja Revīzijas komisija konstatētu, tad viņa grieztos pie jums un tad viņa...

J.Dobelis

Jā, tad viņa dotu dokumentus, uz tā pamata mēs lemtu par izmaiņām.

A.Lepse

Vakar bija viens raidījums radio. Un viens no deputātiem pateica, ka viņš irējot mākslinieka darbnīcu. Vai tas ir saistīts ar deputāta pienākumiem?

J.Dobelis

Nē, nu es jau nezinu, ko viņš dara tajā mākslinieku darbnīcā. Viņš jau var irēt jebkuru telpu, ja viņam palīdz tas pildīt deputāta pienākumus. Ja viņš tur glezno... Es nezinu, varbūt viņš vēlas kaut kādu vēlētajū atbalstu pie māksliniekiem. Varbūt viņš

A.Lepse

Saskaņā ar šīs Valdemāra 23 viesnīcas sniegto izziņu. Viņš irē tur telpas, par ko viņš maksā 84 latus. Saskaņā ar Saeimas sniegto izziņu, viņš ir iesniedzis pieprasījumu par īres izdevumu segšanu 200 latu apmērā. Starpība - 116 lati. Vakar pa radio viņš paziņo, ka viņš papildus vēl irē mākslinieku darbnīcu, lai nezaudētu savu kvalifikāciju. Vai tas būtu saistīts ar deputāta pienākumiem? Un kā Saimnieciskā komisija pēc tāda paziņojuma, publiska paziņojuma, ir reaģējusi?

J.Dobelis

Nu, redziet, mūsu komisija reaģē uz dokumentiem, kurus mēs saņemam tātad darbības izvērtēšanai. To, kas izskan, ko es redzu, dzirdu un lasu saziņas līdzekļos, es vienmēr rūpīgi analizēju, labi zinādams, ka daudzi saziņas līdzekļi Latvijā neteikšu, ka kalpo valsts interesēm. Bet kalpo noteiktu grupējumu interesēm. Es nezinu, kāda bija šī informācija, jo es neesmu viņu diemžēl vienkārši dzirdējis.

A.Lepse

Ja jums ir nepieciešams, mēs varam noņemt kopiju no izziņas no Valdemāra ielas, cik viņš sedz un lēmumu jūsu par 200 latiem, kas ir par 116 latiem vairāk.

J.Dobelis

Es būtu ļoti priecīgs par jebkuriem materiāliem, kurus es saņemtu no Satversmes tiesas un ne jau personīgai lietošanai, protams, bet kopā ar Prezidiju varētu tādā gadījumā arī rūpīgāk ieskatīties. Tur es pilnībā esmu vienisprātis. Bet diemžēl man nav šo materiālu.

A.Lepse

Otrs. Deputāts vakar uzstājoties runāja un es arī tā nedaudz pabrīnījos par to, ka, lūk, viņš ir irējis Rīgā dzīvokli sakarā ar to, ka viņa pastāvīgajā dzīves vietā Jūrmalā ir noticis remonts. Vai tas arī būtu saistīts ar deputāta pienākumu pildīšanu?

J.Dobelis

Piedošanu, es pateikšu, ka jebkurai deputāta darbībai ir jābūt saistītai ar deputāta pienākumu pildīšanu. Ja deputāts to neapzinās, nu viņš ir slikts deputāts vienkārši tādā gadījumā.

Bet redziet, lieta ir tomēr ļoti vienkārša un par to jau šodien arī izskanēja daži teikumi, ka agrāk vai vēlāk tas tautas kalps no tās Saeimas aiziet. Lūk, un es tomēr domāju, ka ja viņam ir tas godaprāts un atbildības sajūta, viņam tomēr ir katrs savs solis tā jāapsver, lai padomātu, cik tu vēl vari būt derīgs šeit, Saeimā.

Ja ir runa par konkrēto gadījumu tur, ka telpas tiek remontētas. Nu... jautājums ir tāds, cik viņš šis deputāts bieži braukā, uz kurieni viņš braukā. Ja mēs kaut ko grozīsim, teiksim, šajā Kārtības rullī vai Prezidija noteikumos, kur varētu parādīties varbūt... es pieņemu, ka varbūt, ka Prezidijs padomās par kādiem grozījumiem, kur varētu parādīties zināma atskaite, tad, piemēram, jūsu minētais fakts būtu viens no tādiem piemēriem, kur var runāt par atskaites sistēmu. Tad būtu arī tiešais jautājums: kā jūs, godātais kungs, redzat šeit savu pienākumu pildīšanu. Tad tāds jautājums varētu parādīties.

A.Lepse

Vēl viens jautājums. Jūs teicāt...nu es arī it kā tā dzirdēju, bet vai es pareizi sapratu... Tātad šobrīd visiem deputātiem, kam ir nepieciešams, ir šis darba kabinets. Ja?

J.Dobelis

Jā. Praktiski dažos ir divi vēl palikuši, nu bet vairāk mēs neko, nu bet vairāk mēs neko izdarīt nevaram. Praktiski es teikšu tā, ka ir lielum lielajai deputātu daļai un ja arī ir kāds kabinets, kur sēž divi deputāti, viņiem ir pietiekami ērtas darba telpas.

A.Lepse

Paldies.

A.Endziņš

Skultānes kundze.

I.Skultāne

Es precizēšu, faktiski par šo jautājumu jau te runāts tika. Bet no jūsu teiktā, Dobeļa kungs, es sapratu, ka jūs uzskatāt, ka Saimnieciskās komisijas uzdevums vai kompetence šo jautājumu risināšanā ir formāli pārbaudīt, vai tas deputāta iesniegums atbilst... nu vai krustiņš ir ievilkts tajā pareizajā vietā, vai arī nē. Tā es sapratu.

J.Dobelis

Jā.

I.Skultāne

Tā jūs saprotat un tā arī Saimnieciskā komisija būtībā aprobežojas tikai ar šo formālo atbilstības pārbaudi.

J.Dobelis

Ja es pieietu formāli un ja te būtu tāds tiesas process, kur apsūdzētajam draudētu nāves sods, tad es apmēram arī tā runātu par formālu pusi. Ja ir runa par garu, ar kādu pieiet Saimnieciskā komisija, tad, protams, ka šī pieeja ir plašāka. Pirmkārt, mēs izstrādājam šo dokumentu paši. Otrkārt, kā jau es jums teicu, mums ir pārrunas ar vienu otru deputātu pārprasot, kā ir, vai tā ir, vai tā nav. Tā kā es saku, ja es gribētu atkratīties pilnīgi no atbildības, es mierīgi varētu pateikt, lai jūs paņemiet Kārtības rulli un paņemiet Saeimas Prezidija noteikumus un tur ir skaidri parādīts, kas ir jādara Saimnieciskajai komisijai. Protams, ka faktiski praksē šī darbība ir daudz plašāka, neapšaubāmi. Tā kā es neatsakos no zināmas atbildības daļas par visu to jautājumu, kas te notiek sakarā ar kompensācijām.

I.Skultāne

Mans jautājums radās tāpēc, ka lasot noteikumu 7. un 8.punktu es saprotu, ka tātad saskaņā ar 8.punktu kompensācijas piešķir ar Saimnieciskās komisijas lēmumu.

J.Dobelis

Jā.

I.Skultāne

7.punktā ir paredzēts, ka kompensācija, tātad teiksim īres izdevumu segšanai tiek piešķirta, ja ir nepieciešamība īrēt. Līdz ar to es saprotu, ka Saimnieciskā komisija, kuras kompetencē ir piešķirt šo kompensāciju, gan šos formālos jautājumus izvērtē, vai ir pareizi noformēts, gan arī pēc būtības - vai ir šī nepieciešamība.

J.Dobelis

Nē, nu tādi jautājumi ir gan, vai ir šī nepieciešamība.

I.Skultāne

Tātad tomēr Saimnieciskā komisija skatās katrā gadījumā, kad deputāti ir prasījuši šos transporta izdevumus, īres kompensācijas, ir arī izvērtējusi, vai ir šī nepieciešamība.

J.Dobelis

Nē, nav izvērtējusi. Redziet, mums tādu uzdevumu nav - izvērtēt. Es atkārtēju vēl vienu reizi, ka tas te tā nav teikts, jo...

I.Skultāne

Bet Saimnieciskā komisija piešķir... piešķir kompensāciju, ja tā ir nepieciešama.

J.Dobelis

Pareizi... Jā, jā, bet šitas te kungs vai dāma ar savu parakstu apstiprina, ka tas, ko viņš grib, ka tas tiešām viņam ir vajadzīgs. Tāpēc mēs šo parakstu šeit ielikām.

I.Skultāne

Tad praktiski jūs devāt iespēju pašam deputātam noteikt, vai viņam ir šī nepieciešamība.

J.Dobelis

Pilnīgi pareizi, šīs uzstāšanās sākumā es runāju par pieeju. Lūk... un es tomēr domāju, ka ja valsts augstākās varas pārstāvis nodarbojas ar tādiem sīkumiem kā šmaucās par desmit vai divdesmit latiem, tad tas jau ir vairāk nekā nožēlojami. Tad man ir žēl to vēlētāju, kas tādu tur ir ievēlējuši.

A.Endziņš

Paldies.

Mēs esam saņēmuši lūgumu pasludināt pārtraukumu. Pārstāvim ir slikti. Līdz ar to tiek pasludināts pārtraukums līdz pulksten 14.30 un tad turpināsim sēdi.

J.Dobelis

Vai man vēl būs jāskaidro?

A.Endziņš

Jā, jūs ieskaitot. Pārtraukums līdz 14.30.

(Pārtraukums)

A.Endziņš

Dobeļa kungs, lūdzu, turpinām sēdi.

Tā... vai tiesnešiem ir jautājumi vēl Dobeļa kungam? Nav.

Silāra kungs, lūdzu.

I.Silārs

Dobeļa kungs, jūs sacījāt, ja es būtu griezies pie jums kā Saimnieciskās komisijas priekšsēdētāja, tad varbūt nebūtu vajadzējis tapt šai sūdzībai Konstitucionālajā tiesā. Es jums vēlos atgādināt, ka mans iesniegums tika izdarīts jūlijā, bet 18. maijā, tātad pirms tam, radio raidījumā Latvijas pirmajā radio kanālā "Risinājumu meklējot" jūsu kolēģis Saeimas deputāts Dzintars Ābiķis Latvijas radio klausītājiem darīja zināmu, ka viņš esot pie jums griezies un norādījis uz tām nevēlētībām, kādas ir izveidojušās sakarā ar kompensāciju pieprasījumu. Un pēc Ābiķa kunga sacītā, jūsu atbilde ir bijusi: ko tu

uztraucies, pieprasi tu arī. Līdz ar to jau kļuva skaidrs, ka ja Ābiķa kungs nekā nevar panākt, tad ko tad es tur varētu panākt.

A.Endziņš

Silāra kungs, jautājumu.

I.Silārs

Jā. Nākamais mans jautājums šajā sakarā ir par jūsu izteikto “Lauku Avīzes” žurnālistei Ilzei Kuzminai, kas ir publicēts 2001.gada 4.septembra “Lauku Avīzē”, ka jūs uzskatot, ka ja jāatskaitās par to, kā izlietota īres kompensācija, tad būs jāatskaitās arī par citu kompensāciju iztērēšanu. Tā jau var aiziet līdz absurdam. Un šajā sakarā mans jautājums ir par to Saeimas priekšsēdētāja Straumes kunga rakstu Satversmes tiesas tiesnesim Lepses kungam, kurš ir rakstīts 2001.gada 8.novembrī, kur Straumes kungs ar savu parakstu apliecina, ka deputātu iesniegumus pēc būtības izskata Saeimas Saimnieciskā komisija. Vai... mans jautājums ir... vai ar šādu attieksmi ir iespējams izskatīt, kā Straumes kungs saka, iesniegumus pēc būtības.

J.Dobelis

Tātad, godīgi sakot, jautājums tā arī nebija pēc būtības, jo tika minēti mani vārdi, ka jūs neesat griezies un jūs tiešām neesat griezies ne pie manis, ne, cik es zinu, arī Prezidijā. Bet varbūt par Prezidiju es kļūdos, jo es vienkārši precīzi to nezinu. Es runāju par ētisko pusi un nevis skraidīt pa tiesām, bet atnākt vispirms ar kolēģiem aprunāties. Tas ir mans viedoklis.

Tagad runāt par radio radoraidījumu ir diezgan, godīgi sakot, negodīgi, jo šeit tiek citēts Ābiķa kungs, kurš nav klāt un es šo raidījumu neesmu dzirdējis. Tā kā, zini, tas man jau man atgādina tautas parunu “viena tante teica”.

Un vēl. Par Straumes kunga rakstu. Es domāju, ka prasiet pašam Straumes kungam. Man nav jākomentē Straumes kunga raksti. Es šeit atbildu uz tiesneša jautājumiem, kas skar konkrēto jautājumu, tas ir, šodien izskatīt Saeimas Prezidija pieņemto noteikumu atbilstību.

Kas attiecas uz manu attieksmi pret šo jautājumu, es ceru, ka pēc šīsdienas sēdes būs zināma analīze jāveic un jāapskatās tiešām, kādā veidā... ko es redzu racionālo, pievērst zināmu uzmanību šai iekšējai kontrolei, kas tiešām, man liekas, ir pareizs aizrādījums varbūt, lai arī es atkārtotu vēl vienu reizi to, ko es teicu pašā sākumā, ka kaut kā savādi, goda vārds... savādi ir augstākās varas pārstāvim vienam otru kontrolēt. Tas man, goda

vārds, ir kaut kur pret maniem principiem, bet varbūt, ka dzīve piespiedīs par šādu lietu domāt.

Tā kā, piedošanu, jūs tiešām neesat griezies un neesat cilvēciski rīkojies, bet esat izmantojis iespēju, tiešām likumā doto iespēju, ko es jūs vietā nebūtu darījis. Un tāpēc es jūs par to cienīt nevaru.

A.Endziņš

Vēl jautājumi?

I.Silārs

Paldies.

A.Endziņš

Nav jautājumu vairāk? Paldies, Dobeļa kungs.

J.Dobelis

Godātais Endziņa kungs, vai es drīkstu palūgt atļauju Satversmes tiesai...

A.Endziņš

Jā, lūdzu.

J.Dobelis

...veikt deputāta pienākumus... starp citu, pārvietoties ar transportu.

A.Endziņš

Lūdzu.

J.Dobelis

Paldies.

A.Endziņš

Tātad tiek uzklausīts Saeimas Revīzijas komisijas priekšsēdētājs Maksimova kungs. Lūdzu!

Maksimova kungs! Kāda ir Saeimas Revīzijas komisijas loma šo finansējumu kontrolē, izlietojumā, vai tas atbilst vai nē. Vai ar to nodarbojas Revīzijas komisija jeb ir citas....

P.Maksimovs

Nu jāsaka, ka Revīzijas komisija jau reaģēja uz presē parādījušamies... nu, teiksim, uz publicētajiem jautājumiem šinī problēmā un pirmā Revīzijas komisijas sēde, kas sāka skatīt jautājumu par kompensācijām, to likumību un lietderību, notika 2000.gada decembrī, tad, kad bija Silāra pirmā publikācija. Es neatceros, bija tur nosaukti deputātu uzvārdi vai nē, bet notika Revīzijas komisijas sēde, kura varbūt nenotika tik konstruktīvi kā nākošās, bet tomēr bija formulēts jautājums, ka Revīzijas komisijas pienākums ir kontrolēt Saeimas izdevumu pamatotību un likumību, arī šinī sfērā, teiksim, darboties un kontrolēt.

Iedziļinoties šinī jautājumā mēs konstatējam... veicot gada revīziju mēs konstatējam, ka noteikumos nav kontroles mehānisma. Es šeit nepiekrītu Lepses kunga viedoklim, ka tas mehānisms ir. Tur ir princips, bet nav mehānisms. Mūsu Revīzijas komisijas izpratnē mehānisms paredz kaut kādus kritērijus, kurus mēs varētu, teiksim, pielietot savā kontroles darbībā. Teiksim, pārbaudīt, vai atbilst deputāta darbība noteikumos noteiktajiem kritērijiem vai neatbilst. Tādu kritēriju nebija un tamdēļ aprīļa mēnesī mēs griezāmies Saeimas Prezidijā ar priekšlikumu pilnveidot noteikumus ar kontroles mehānismu un ar atskaites mehānismu. Kaut kādas atskaites vai attaisnojošo dokumentu iesniegšanu.

Turpmākajā darbībā mēs Revīzijas komisijā, lai... nolūks šeit bija viens vienīgs: neapšaubīt, ka, teiksim, noteikumi neatbilst kaut kādām likuma prasībām, šeit bija nolūks iegūt Revīzijas komisijai lielākas iespējas kontrolēt, teiksim, Saeimas izdevumus, paplašināt viņas iespējas, saņemot tādu mehānismu. Jo praktiski sākot runāt ar deputātiem, mēs saskārāmies... redzējām, ka deputāti mums atbild: noteikumi neparedz kaut kādus attaisnojošus dokumentus un jums nav tiesības mums arī tos pieprasīt.

Sakarā ar tām pretrunām, kas radās, teiksim, pagājušā gada pavasarī, mēs griezāmies Saeimas juridiskajās struktūrvienībās, tā bija Juridiskā komisija un Saeimas Juridiskais birojs, lai tiktu izskaidrots tiesiskais pamats, uz kuru mēs varētu, teiksim, šo darbu pilnveidot un veikt tā, kā mēs viņu izprotam, realizējot savus pienākumus, kas ir Kārtības rullī noteikti - kontrolēt Saeimas izdevumu pamatotību un likumību.

Šinī pašā laika periodā mēs pārbaudījām, teiksim, noteikumu dotās iespējas... noteikumi deva mums iespējas pārbaudīt šo procesu. Un mēs pārbaudījām, vai Saimnieciskā

komisija piešķir kompensācijas saskaņā ar noteiktajiem limitiem, to griestiem un limitiem. Mēs pārbaudījām arī grāmatvedību, vai viņa ir izmaksājusi kompensācijas, teiksim, saskaņā ar Saimnieciskās komisijas pieņemtajiem lēmumiem un mēs neatradām šeit nevienu santīmu, kas būtu pāri no noteiktajiem limitiem vai robežām un tā tālāk.

Tādējādi mums jau radās pirmais priekšstats, ka pārkāpumu, ņemot vērā šos kritērijus, kas ir acīmredzami noteikumos, nepastāv. Neviens no deputātiem nav saņēmis kompensāciju lielāku nekā, teiksim, 200 lati un grāmatvedība arī nav izmaksājusi aut kādas tāds summas.

Bet, nesaņemot no Prezidija atbildi uz saviem priekšlikumiem, mēs pievērsām tādu lielāku uzmanību tiem deputātiem, kas figurēja Silāra kunga vai šīs prasības pieteicēja.... Ģenerālprokuratūrā.... Bija konkrēti uzvārdi un mēs visus šos deputātus, teiksim, saucām uz Revīzijas komisiju, ar viņiem... un uzdevām viņiem attiecīgus jautājumus, kas varētu paplašināt mūsu priekšstatu par šiem izdevumiem. Nu, teiksim, no visiem deputātiem praktiski visi mums uzrādīja īres līgumus. Praktiski visi, izņemot divus, tas bija, deputāts Kiršteins, kurš pamatoja savu rīcību ar to, ka Civillikums paredz iespēju noslēgt īres līgumu mutiski. Nu, tāda norma pastāvēja un mums nebija ko iebilst kā Revīzijas komisijai, viņa ir atcelta tikai šogad. Tagad īres attiecības regulē rakstisks līgums tikai. Visi pārējie uzrādīja tos līgumus. Revīzijas komisijas priekšā stāvēja jautājums, kā ... vai ir iespēja vai tiesības, teiksim, Revīzijas komisijai turpināt šo līgumu pamatotību pārbaudi. Un šeit mēs izdarījām priekš sevis secinājumus, ka mēs nevaram. ka mums nav tiesības iejaukties attiecībās starp deputātu un izīrētāju. Un vēl vairāk, mums nav tiesības uzdot jautājumus, teiksim, privātpersonai vai juridiskajām personām, kuras izīrē tos dzīvokļus. Mūsu likumdošana nepiešķir tādas tiesības un mēs uzskatījām, ka ja mēs būtu tā rīkojušies, braukuši, teiksim, pie kaut kādiem izīrētājiem un uzdevuši viņiem jautājumus, mēs būtu pārsnieguši savas kompetences līmeni vai robežas un tā mūsu darbība būtu prettiesiska.

Tā izskatījās tas process. Mēs veicām šīs darbības un izdarījām attiecīgus secinājumus, par kuriem es runāšu tālāk.

Tajā pašā laika periodā mēs saņēmām no Saeimas juridiskajiem dienestiem skaidrojumus par mūsu pilnvarām un mūsu iespējām. Un šeit ir... es konkrēti jums tiesai nolasīšu tos secinājumus, kas noteica zināmā mērā mūsu nākamo darbošanos.

„Likumdošanā nav noteiktas tiesības Saeimas Revīzijas komisijai pieprasīt attaisnojošus dokumentus par normatīvā kārtībā deputātiem kompensējamiem izdevumiem, kā arī nav paredzētas tiesības veikt revīzijas un pretpārbaudes ārpus tiesas.”

Nu, tas ir tas, ko es runāju. Tas tika apstiprināts arī Juridiskās komisijas, teiksim, viedoklī. Tas nevar būt lēmums, tas ir viedoklis. Es tā saprotu. Bet tā kā Revīzijas

komisijai nebija vairāk, kur griezties pēc paskaidrojumiem, mēs uzskatījām ka mēs varam vadīties no šiem principiem. Mēs paši arī nācām pie tāda slēdziena, ka mums nav tiesību, teiksim, pārbaudīt izīrētāja darbību. Nu, teiksim, ja runa iet par līgumiem.

Tagad kā Saeimas Juridiskais birojs, tā Saeimas Juridiskā komisija noteica arī deputātiem zināmā veidā viņu darbības šinī jautājumā. Normatīvajos aktos nav noteikts pienākums Saeimas deputātiem iesniegt attaisnojošus dokumentus, lai pierādītu normatīvā kārtībā kompensējamus izdevumus.

Un tomēr, kā jau es agrāk teicu, neskatoties uz to, ka mums atnāca tādi skaidrojumi no juridiskajiem dienestiem, mēs pārbaudījām līgumu esamību un es pateicu, ka tikai divi deputāti atsaucās uz mutiskiem... Tātad mēs uzskatām, ka Revīzijas komisija ir pietiekoši lielā apjomā veikusi savas ar likumu noteiktās funkcijas jeb pienākumus.

Izskanēja viedoklis un viņš... ar to viedokli deputāti pamatoja savu rīcību... deputātu viedoklis, kas balstījās uz Kārtības ruļļa 17.pantu, kurš nosaka, ka dokumentus un ziņas var no deputātiem izņemt tikai, ja ir attiecīgs Saeimas lēmums. Mums nebija pamata veicot pārbaudi savā līmenī, griezties Saeimā ar lūgumu, lai, teiksim, būtu mums sniegti tādā kārtībā kaut kādi vēl paskaidrojoši papildus dokumenti.

Izejot no augstāk minētā, Revīzijas komisija savos slēdzienos konstatēja, ka pamatojoties uz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, deputātu rīcībā pārkāpumi nav konstatēti. Tie, kas bija mūsu rīcībā... atbilstoši tiem mēs arī pārbaudījām, teiksim, deputātu rīcību, deputātu dokumentu atbilstību šiem normatīvajiem dokumentiem. Tāda bija Revīzijas komisijas rīcība un Revīzijas komisijas viedoklis pašlaik arī pastāv, ka tomēr būtu nepieciešams vai lietderīgs pilnveidot noteikumus tādā veidā, lai tur rastos tie kritēriji, par kuriem mēs runājam.

Iepriekšminētā diskusija rādīja, ka, teiksim, var runāt dzīvokļu izmaksām. Mūsu rīcībā, Revīzijas komisijas rīcībā nebija kritēriju, pēc kuriem varētu pateikt, ka dārgi tas ir vai tas ir optimāli, teiksim, tie izdevumi, kas saistīti ar konkrētā deputāta izdevumiem saistītiem ar īres maksu. Mēs griežāmies Nekustamā īpašuma aģentūrā ar lūgumu sniegt ziņas, kādas ir tirgus cenas, izīrējot dzīvokļus dažādos Rīgas rajonos un pat valsts reģionos. Un tās izmaksas bija tik dažādas, ka mēs neriskējām radīt priekš sevis universālu rādītāju, pēc kura mēs varētu pateikt tā: šie izdevumi ir pārmērīgi vai šie izdevumi ir ... Mēs nevarējām piemērot šīs ziņas.

Un jāņem vērā arī ir vēl viens faktors, ka īres maksa un komunālie maksājumi tomēr arī atrodas kaut kādā dinamikā. Tā dinamika ir pieaugoša visu laiku. Tamdēļ nevarēja uzskatīt par kaut kādu tādu... nu, teiksim, aptuvenu kaut kādu kritēriju varēja radīt varbūt nu tīri statistiski, bet ne tiesiski. Tāds bija.

Un Revīzijas komisijas izpratnē prasītājs nepamatoti norāda uz to, ka... atsaucās uz Ministru kabineta noteikumiem, kuri nepieļauj īres maksā iekļaut komunālos pakalpojumus. Ja noteikumos būtu teikts, ka deputātiem tiek kompensēta īres maksa, tad būtu skaidrs un izsmelošs jēdziens, bet ir jēdziens “izdevumi” un Revīzijas komisija saprata un saprot līdz šai dienai, ka tie izdevumi ir saistīti ar dzīvojamās telpas īri. Nu grūti iedomāties, ka kāds izīrēs dzīvokli bez komunālajiem pakalpojumiem vai maksā par viņiem pats un tā starpība tajos maksājumos ir ļoti būtiska, teiksim, īres maksa ir viena un komunālie pakalpojumi ir daudz dārgāki un visas tās summas būtiski atšķiras. Tamdēļ arī, ja būtu noteikumos teikts, ka tā ir īres maksa, mēs būtu strikti piemērojuši šo Ministru kabineta noteikumu prasību un normu un informējuši Prezidiju, ka šeit ir pretruna ar vienu no valstī spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Kaut vai Revīzijas komisijas pienākumos un tiesībās, kurus nosaka likums, nav noteikta tāda tiesība, kā vērtēt normatīvo aktu atbilstību spēka esošajai likumdošanai. Mēs varam izteikt savu viedokli tikai kā deputāti, bet ne kā Revīzijas komisija. Mums nav tādu tiesību un tādu pienākumu arī nav, teiksim, vērtēt pieņemto noteikumu atbilstību spēkā esošajai likumdošanai.

Bet tomēr, ņemot vērā, teiksim, presē atspoguļotos viedokļus un Silāra kunga viedokli, kuru es arī presē esmu redzējis un šodien es viņu dzirdēju, es uzskatīja par nepieciešamu izklāstīt Revīzijas komisijas nostāju šinī konkrētajā jautājumā. No mūsu viedokļa tā ir kļūda uzskatīt, ka tā ir tikai īres maksa, tur noteikumos ir “īres izdevumi”. Īres izdevumi... pat daudzskaitlī un tā tālāk.

Kaut kur aptuveni tā varētu būt viss, ko darīja Revīzijas komisija un kā viņa izprot esošo situāciju.

A.Endziņš

Maksimova kungs, vai Revīzijas komisija iesniedza Saeimas Prezidijā konkrētus priekšlikumus par izmaiņām šajā te nolikumā saistībā ar to problēmu, kāda parādījās presē?

P.Maksimovs

Es sapratu. Redziet, ja jau runa iet par konkrētām kompensācijām, tad mēs „*a priori*” uzskatījām, ka ir acīmredzami, ka no tām kompensācijām izriet konkrēti dokumenti, kurus pat nevajag raksturot. Teiksim, īres izdevumu kompensāciju var pamatot ar līgumu... nu, kas pamato vispār to izdevumu un pēc tam, ja runāt grāmatvedības uzskaites kategorijās, tad dokumenti, kas parāda, ka saskaņā ar šo līgumu ir viss apmaksāts. Te nevajag pēc mūsu viedokļa atšifrēt tā un detalizēt mūsu priekšlikumu nebija nepieciešams, jo tās ir acīmredzamas kategorijas - tā kā par transportu tramvaja biļete ir jāiesniedz.

A.Endziņš

Bet jūs pats iepriekš minējāt to, ka deputāti norāda, ka neviens normatīvais dokuments nepieprasa uzrādīt...

P.Maksimovs

Nē, neviens taču konkrēti... kur šodien ir izskatīšanas būtība. Viņā nav tiešām norādīts, kādus attaisnojošus dokumentus deputātam būtu jāiesniedz un mums kā Revīzijas komisijas komisijai būtu pamats tieši tos dokumentus pieprasīt un salīdzināt, cik viņi ir patiesi vai cik viņi ir nepatiesi, cik deputāti ir pamatoti kaut ko prasīt vai nē. Bet...

A.Endziņš

Bet vai jūs griezāties pie Prezidija ar priekšlikumu, lūk, šādu aspektu tieši radīt tos priekšnoteikumus, lai jums būtu iespējas reāli vērtēt....

P.Maksimovs

Jā, tas bija pagājušā gada aprīlī.

A.Endziņš

Jūsu priekšlikumi netika pieņemti.

P.Maksimovs

Jā, mēs iesniedzām Prezidijā tādus priekšlikumus.

A.Endziņš

Čepānes kundze, lūdzu.

I.Čepāne

Jūs minējāt Kārtības rulli. Tur jau sakarā ar dokumentu izņemšanu 17.pantā un arī Muciņa kungs tur ir minējis... bet jau tiek runāts par kriminālvajāšanu un pie tam...

P.Maksimovs

Nu, tur vārda "kriminālvajāšana" nav.

I.Čepāne

...nē, nu kāds sakars jūsu Revīzijas komisijai ar kriminālvajāšanu? Tajā pantā jau tur ir par piekrišanu kriminālvajāšanas uzsākšanai un tā tālāk, pret Saeimas locekli un pēc tam tālāk nāk, kā tie dokumenti tiek izņemti un tamlīdzīgi... Bet jūs jau pats esat deputāts...

P.Maksimovs

Jā, teiksim, Revīzijas komisija, protams, iepazīnās ar šiem pantiem...

I.Čepāne

Bet sakiet, jūs taču pats esat deputāts... Un sakiet, jums liekas pilnīgi pieņemama demokrātiskajā un tiesiskajā valstī pastāvoša kārtība?

P.Maksimovs

Es uzskatu, ka viņu ir jāpilnveido. Un esmu pats par stingras kontroles ieviešanu valstī jebkuros līmeņos un tajā skaitā arī šinī jautājumā. Kādā veidā to izdarīt? Nu, tas nav Revīzijas kompetence, tas ir Saimnieciskās komisijas...

I.Čepāne

Bet jums taču likumdošanas iniciatīvas tiesības ir saskaņā ar Kārtības rulli kā pieciem deputātiem.

P.Maksimovs

To var izdarīt ne Revīzijas komisija, bet atsevišķs deputāts, teiksim, Maksimovs... es varu, teiksim, griezties... Revīzijas komisija, kā kolektīvs...

I.Čepāne

Nu bet pieci deputāti...

P.Maksimovs

Jā, mēs varam to darīt. Bet jautājums man likās pietiekoši vienkāršs, lai viņu atrisinātu darba kārtībā. Prezidijam tikai vēl vajadzētu iedziļināties, Saimnieciskajai komisijai arī saprast, ka šeit nepieciešama kaut kāda pilnveidošana un viņi varētu to izdarīt bez jebkādiem likuma grozījumiem. Jo jebkurā administratīvā vai saimnieciskā sistēmā pastāv kontroles mehānismi. Viņi visiem ir zināmi un viņi ir, teiksim, universāli, kaut kādi specifiski nepastāv. Ja cilvēks pats saņem naudu priekš transporta izdevumiem, tad

attaisnot to, kā es teicu, var ar tramvaja biļetēm vai ar benzīna čekiem vai vēl ar kaut ko. Viss tas ir jau praksē daudzkārt pārbaudīts un te nav jāizdomā nekādi jauni likumi, te ir prakse un tradīcijas, kuras pārlicinoši atspoguļo izdevumus. Pamatoti vai nepamatoti, tas jau jāvērtē...

I.Čepāne

Sakiet, kā jūs vērtējat...

P.Maksimovs

Tā ir administratīvā prakse.

I.Čepāne

Kopš 30-tajiem gadiem prakse un tradīcijas bija tādas, ka viss tas parādījās likumā līdz 1998.gadam. Ja manuprāt, nebūtu šāda Silāra kunga, man liekas, ka kaut kas tāds vispār neuzpeldētu sabiedrībā un neviens to nezinātu. Kā tas būtu ar šo atklātību un caurspīdīgumu valsts varas institūcijās?

P.Maksimovs

Mans personīgais viedoklis... Man nav tiesības tādās kategorijās runāt komisijas vārdā... ka tiešām valstī trūkst caurspīdības daudzos jautājumos, tajā skaitā arī saistītos ar deputātu darbību.

I.Čepāne

Paldies.

A.Endziņš

Lepses kungs. Lūdzu!

A.Lepse

Maksimova kungs, jūs atsaucaties uz manu viedokli par kontroles mehānismu...

P.Maksimovs

Es tam nepiekrītu.

A.Lepse

Bet es gribētu pateikt, ka tas nav mans viedoklis. Atbildes rakstā Saeimas Prezidija priekšsēdētājs Straumes kungs raksta: noteikumos papildus Saeimas Revīzijas komisijas pilnvarām ir paredzēts arī kontroles mehānisms.

P.Maksimovs

Tad mums ir atšķirīgs viedoklis par to.

A.Lepse

Ar mani vai ar Straumes kungu?

P.Maksimovs

Ar Straumes kungu... es atvainojos...

A.Lepse

Jā... un tādēļ mēs uzaicinājām gan Dobeļa kungu, gan jūs... ka jūs rakstāt savā tātad revīzijas aktā par to, ka nav paredzēts kontroles mehānisms šīm kompensācijām. Un tāpēc mēs gribējām aicināt gan Prezidija pārstāvi, gan jūs, gan Dobeļa kungu tādā veidā....

Tātad Straumes kunga apgalvojums, ka ir kontroles mehānisms... tātad no Dobeļa kunga un jūsu vārdiem ir apšaubāms viedoklis. Sakiet, lūdzu... tātad jūs izdarījāt šo Silāra kunga iesniegumā minēto deputātu kompensāciju pārbaudi. Sakiet lūdzu, vai jūs veicāt arī kādu citu deputātu kompensāciju pārbaudes likumību... kompensāciju likumības pārbaudi?

P.Maksimovs

Nu, praktiski varbūt ne vienādos apjomos... mēs lielākā vai mazākā apjomā skatījāmies visus deputātus: kas ir saņēmuši, kā tas ir atspoguļots grāmatvedībā, vai grāmatvedība ir izmaksājusi...

A.Lepse

Jūs jau stāstījāt...

P.Maksimovs

Jā, bet sevišķa uzmanība bija piesaistīta pie šī jautājuma, jo mums pašiem bija tādas problēmas, par kurām es jums tikko stāstīju.

A.Lepse

Pēc Satversmes tiesas pieprasījuma Saeima mums atsūtīja sarakstu, kurā ir norādītas to deputātu adreses, gan tās pirms ievēlēšanas, gan pēc ievēlēšanas, kuras viņi ir norādījuši... Nu un saskaņā ar Kārtības rulli un tā 9.pantu katrs deputāts paziņo Saeimas Kancelejai savu adresi tātad un tālāk... jauno adresi vai telefona numuru, ja tie tiek mainīti, kā arī savu adresi sesiju starplaikā deputāts paziņo Saeimas Kancelejai. Tātad, ja ir adreses maiņa vai vēl kaut kas, tad ir jāpaziņo.

Sakiet, lūdzu, kādam nolūkam tas ir domāts? Jūs varat kaut kā...

P.Maksimovs

Ziniet, to prasību ir radījis Saeimas Prezidijs. Nu laikam, lai deputātam varētu kaut ko paziņot operatīvi un ātri. Lai zinātu viņa atrašanās vietu iespējamo... es domāju tā.

A.Lepse

Nu, teiksim, ir tāda vesela virkne deputātu, kas Saeimas Kancelejai nav paziņojuši savu jauno adresi, viņi norāda, ka viņi dzīvo nezin kur. Vispār nenorāda nekādu adresi. Bet mani interesē, pieņemsim, saraksts no 19 deputātiem, kas Silāra kunga sarakstā nav minēti, kuri uzrāda savu dzīves vietu gan 2000.gadā... nu, tas ir uz 2001.gada 1.jūniju. Saeimas rīcībā šie dati ir uz 1.jūniju... kur 19 deputāti ir norādījuši savu adresi Kr.Valdemāra ielā 23, pat ir norādījuši istabiņas numuru jeb tas ir dzīvoklis, es nezinu... Nu un izrādās, ka 2000.gadā pēc SIA "Valdemārs" datiem no šiem 19 deputātiem pie viņiem ir dzīvojuši tikai 11, bet 2001.gadā no šiem 19 deputātiem pie viņiem dzīvo 7. Neraugoties uz to visi šie deputāti ir pieprasījuši sev kompensācijas par dzīvošanu. Kur viņi dzīvo, nav zināms.

P.Maksimovs

Nu, tā gluži nav. Daži no deputātiem, es nezinu, par kādām personām, teiksim, iet runa šoreiz, viņi ir tiešām mainījuši savu nostāju šinī jautājumā. Viņi ir atteikušies no... Jā, es sapratu, man tādu ziņu nav... Tās ir Kancelejas ziņas, jā es saprotu.

A.Lepse

Te ir tukšs.

P.Maksimovs

Viņi ir izvēlējušies sev dzīvojamo telpu kaut kur citā vietā un viņi ir mums uzrādījuši attiecīgo līgumu. Un tamdēļ mēs kad skatījāties transporta izdevumus, vadījāties no diviem kritērijiem: viens kritērijs bija pieraksts, otrs... nu, teiksim, mēs balstījāties uz īres līgumu. Tur bija norādīta adrese un tad mēs skatījāties to attālumu, kas figurēja. Šinī gadījumā, teiksim, transporta izdevumi tomēr ir diferencēti attiecībā uz attālumu un tas ir pozitīvs elements šo noteikumu... Un mēs vadījāties no diviem kritērijiem: vai nu pieraksts vai nu līgums. Un tie deputāti nav 19... es viņus tūlīt saskaitīšu, Ģenerālprokuratūra pieprasīja tikai ...

A.Lepse

Tie nav par Silāra kunga minētajiem un tie nav prokuratūras... Par šiem 19 ir..

P.Maksimovs

Bet mēs šeit pārbaudām kādā veidā: mēs pieprasām no Kancelejas. Ne jau no deputāta. Kanceleja glabā tos līguma eksemplāru savu. Noslēdz ar deputātu līgumu Kanceleja. Un tad viņi ir starpnieki starp Kr.Valdemāra īpašnieku un deputātu. Tādas funkcijas pilda Kanceleja un Kanceleja glabā pie sevis vienu no to līguma eksemplāriem un mēs pārbaudām. Bet tādā griezumā, kā tā virzība, adrešu virzība un maiņu... Nu šodien varbūt es neatbildēšu.

A.Lepse

Nu kāpēc es jums uzdošu tādu jautājumu? Kārtības rullis, uz ko te daudzi šodien atsaucās, strikti pieprasa no deputāta veikt kaut kādas darbības. Deputāts vai nu to nedara, neuzrāda savu adresi vai uzrāda nepareizu adresi. Tas ir likuma pārkāpums. Vai nu viņš, kā saka... Un ja viņš ir norādījis savā iesniegumā par kompensācijas piešķiršanu citu adresi, tad kura adrese tad ir pareizā?

P.Maksimovs

Revīzijas komisijas izpratnē tā ir adrese, kura ir uzrādīta līgumā. Līgumā ir uzrādīta arī naudas summa un adrese. Taču ņemot šos divus kritērijus mēs ņenam par pamatu tomēr līgumu un mēs pat nepārbaudām šinī gadījumā, kāda adrese ir uzrādīta Kancelejā. Mēs ņenam šo juridisko dokumentu par pamatu. Tur ir divi kritēriji. Vieta un izmaksas.

A.Endziņš

Bet, Maksimova kungs, es saprotu, ka tas ir attiecībā uz šo viesnīcas tipa ...

P.Maksimovs

Jā, to ir ļoti vienkārši pārbaudīt un tā tālāk.

A.Endziņš

Bet vai Revīzijas komisija pievērsa uzmanību arī tam, kur deputāts ir ievēlēts... rīdzinieks no Rīgas un visu laiku dzīvojis un strādājis Rīgā un pēkšņi parādās arī viņa pieteikums par 200 latu kompensāciju...

P.Maksimovs

Jā, es saprotu... Šinī gadījumā Revīzijas komisija nevar vadīties no, teiksim, no kaut kādiem morāliem kritērijiem. Jāvadās no tiesiskajiem. Ja ir kritērijs, kurš nosaka, kā ir... vai ir viņam tiesības izīrēt dzīvojamo platību kaut kur citā vietā, kaut viņš bija dzīvojis Rīgā un ievēlēts varbūt Rīgā... es nezinu... bet tas ir jānosaka noteikumos. Normatīvajā dokumentā mums Revīzijas komisijā jānosaka, ko mēs pārbaudām, ko mēs esam tiesīgi pārbaudīt. Kāds ir kritērijs? Ir viņam tiesības vai nav? Šobrīd nav norunāts, kam ir tiesības vispār griezties pēc tā... Nav kritēriju. Kas ir... nu, teiksim, radošā nepieciešamība... Nu nav noteikts tas kaut kādā normatīvā aktā. Par to varētu runāt, pilnveidojot likumdošanu, es tam piekrītu, ka tas būtu jādara. Nav kritēriju Revīzijas komisijai. Mēs nevaram vadīties no atšķirīgiem dažādu partiju, dažādu cilvēku viedokļiem personīgajiem. Mums jāvadās no normatīvā akta, kas kaut vai aptuveni apraksta procesu. Un tad mēs varam teikt, ka tas normatīvais akts ir ievērots, vai viņš ir pārkāpts un tad mūsu darbība Revīzijas komisijas ir saskaņota ar likumu un nepārsniedz mūsu kompetences līmeni un robežas.

A.Endziņš

Paldies. Lūdzu!

A.Lepse

Vēl viens jautājums. Nu jūsu komisija iespējams, ka vienīgā, darbojas uz Kārtības ruļļu un arī pieņemtā nolikuma pamata par jūsu darbību...

P.Maksimovs

Nu nav īsti tā.

A.Lepse

Sakiet, lūdzu, līdz Silāra kunga iesniegumam un jūsu komisijas veiktajai pārbaudei, vai jūs uzskatījāt, ka Kārtības rullis jūs pilnvaro veikt tādas pārbaudes? Vai tas ietilpst jūsu pienākumos saskaņā ar Kārtības rulli? Revīzijas komisijas pienākumos pārbaudīt deputātu kompensācijas...

P.Maksimovs

Jā, mēs sākām to darīt un tā visa tehnoloģija beidzas ar to, ka mēs pārbaudījām, vai piešķirtā kompensācija atbilst limitam, nepārsniedz to limitu, vai viņa atbilst iesniegumā norādītajam ciparam un tā tālāk... Bet tas neizsmeļ problēmu kā tādu un tamdēļ, uzsākot šo procesu tādā veidā, mēs uzskatījām, ka viņš ir jāpilnveido un uzrakstījām savus priekšlikumus Prezidijam, lai normatīvā kārtībā noformulētu parējos kritērijus un mūsu tiesības. Jo deputāti pateica, ka mums ir tiesības normatīvā kārtībā plānotajiem un izmaksātajiem izdevumiem nesniegt Revīzijas komisijai nekādu informāciju. Mums ir rakstiskas atbildes tādas. Mēs ne tikai mutiski prasījām.

A.Lepse

Es atvainojos... Mans jautājums bija tāds: kad jūs uzsākat šo kompensāciju piešķiršanas likumības pārbaudi? Vai pirms Silāra iesnieguma pēc savas iniciatīvas?

P.Maksimovs

Nu, kaut kur vienlaikus gandrīz. Tas laika periods varēja būt aizpagājušā gada decembris... kaut kur tā. Man ir grūti... es nesekoju viņa publikācijām...

A.Lepse

Mans jautājums ir par to, vai Kārtības rullis jūs pilnvaro? Jūs teicāt, ka kontroles mehānisma nav, ka jūs nepiekrītat tam viedoklim, ka ir kontroles mehānisms. Atbildes rakstā ir ierakstīts, ka Revīzijas komisijai jākontrolē.

P.Maksimovs

Mēs kontrolējām... Es teicu, līdz tai robežai, kur ir saistīts ar grāmatvedību, ar pareizo datu norādīšanu iesniegumā, piešķiršanu un tā tālāk.

A.Lepse

Nu, tas ir vai tie kritēriji, kas ir paredzēti noteikumos... vai viņi ir ievēroti, ja?

P.Maksimovs

Jā, to mēs darījām visu laiku, bet paplašināti mēs sākām pēc tam... kad griežāties Prezidijā ar saviem priekšlikumiem... Jo tas darba kārtībā radās tā doma, nepieciešamība. Un attiecībā uz nolikumu ir jāsaka tā, ka mums Revīzijas komisijai nav juridiska spēkā esoša nolikuma. Vispār nepastāv kārtība, kurā var apstiprināt nolikumu. Ja mēs paši priekš sevis pieņemam nolikumu, mēs nevaram sev piešķirt tiesības. Mēs varam tikai... nolikumā mēs izklāstījām tās likuma normas, no kurām mums ir jāvadās komisijas locekļu zināšanai. Tas nav dokuments, kas ir saistošs priekš pārējiem dokumentiem. Viņam ir informatīvais raksturs, viņam nav tiesisku seku priekš Saeimas deputātiem, kas ir ārpus komisijas. Jo, lai dotu viņam juridisko spēku, ir vajadzīgs, lai kāds orgāns viņu apstiprina, nevar jau paši sev piešķirt tiesības. Pat deputāti.

A.Lepse

Skaidrs.

A.Endziņš

Čepānes kundze.

I.Čepāne

Un sakiet, ja visi deputāti pieprasītu maksimālo kompensāciju, jūs arī, atvainojiet, neceltu ne ausi?

P.Maksimovs

Nu kāpēc. Mēs ...

I.Čepāne

Nē, nu ja jūs pateicāt, ka īres līgumus nepārbaudiet... Jūs sakāt, ka jums nav kompetences. Un ja tagad visi pieprasītu šīs kompensācijas, kuras ir lielākas kā algas. Visi kā viens pieprasītu. Ko jūs darītu? Un pateiktu: ziniet ko, nekāda dokumentu izņemšana te nebūs. Ko jūs darītu?

P.Maksimovs

Nu, mēģinātu veikt savu darbību tā, kā mēs veicām. Mēs saņēmām visus līgumus no tiem deputātiem, kuri tika minēti...

I.Čepāne

Bet ja viņi nedotu?

P.Maksimovs

Nezinu... uz šo jautājumu es pašreiz nezinu, kā dot jums atbildi. Sūdzību rakstītu Satversmes tiesai vai prokuratūrai ... nezinu... ka pārkāptas mūsu tiesības šinī gadījumā, ja jūs uzskatiet, ka mēs viņas nerealizējam.

I.Čepāne

Nu bet jūs piekritīsiet... ka tāda situācija var būt, ņemot vērā, kā jūs tulkojat šos normatīvos aktus.

P.Maksimovs

Teorētiski, jā... Es to netulkoju tā. Es jums pateicu. Saeimas juridiskie dienesti, kuri man iesniedza rakstiskus norādījumus, no kādiem normatīvajiem aktiem Revīzijas komisija var vadīties.

I.Čepāne

Ko jūs saprotiet ar juridiskajiem dienestiem? Muciņa kungu?

P.Maksimovs

Nē, kāpēc... Man ir uz oficiālas blankas Saeimas Revīzijas komisijai... Jā, Juridiskā komisija kā. nu, teiksim, šinī gadījumā ne likumdevējs, ne normatīvo aktu izstrādātājs, bet kā likumdošanas komentētājs... kurš paskaidroja, kur sākās mūsu tiesības un kur viņas beidzās. Un mēs vadījāmies no šiem diviem dokumentiem un viņi saskan abi savos konceptuālajos vērtējumos. Abiem dokumentiem ir viena un tā pati būtība, kura noteic, ka mums nav dotas tiesības un pamatojas uz 17.pantu.

I.Čepāne

Nu 17.pants ir kriminālvajāšana.

P.Maksimovs

Es saprotu, bet... Es neesmu jurists, es esmu inženieris un tamdēļ es griezos pie Juridiskā biroja pēc skaidrojuma, izmantojot savas tiesības un Juridiskais birojs arī iesniedza tieši tādu pašu dokumentu. Te nebija nekādu pretrunu vai atšķirīgu viedokļu.

I.Čepāne

Birojs arī? Vēl bez Juridiskās komisijas?

P.Maksimovs

Jā, birojs arī.

I.Čepāne

Kusiņa kungs, ja?

P.Maksimovs

Jā.

A.Endziņš

Paldies. Vai ir vēl jautājumi? Ušackas kundze.

A.Ušacka

Vai es pareizi sapratu, ka šīs tiesību normas, kas ir šajos noteikumos, nav skaidras jums, ka viņas ir grūti piemērot šīs tiesību normas... ka viņas vajag interpretēt, ka viņas nav skaidras, ka šie jēdzieni...

P.Maksimovs

Jā, vajadzētu radīt dažus kritērijus, kas, teiksim, objektīvāk raksturotu, ko mēs gribam panākt no deputāta: kāda veida atskaiti, kas ietilpst viņa pienākumos. Un Prezidija lēmums ar tādiem paskaidrojumiem būtu priekš deputātiem saistošs. Tas ir skaidrs.

A.Endziņš

Paldies. Vai tiesnešiem ir vēl jautājumi? Nav. Silāra kungam?

I.Silārs

Cienījamais deputāt Maksimov! Jūs dzirdējāt droši vien atbildētāja puses pārstāvja Ikvilda kunga atbildi uz manu jautājumu, vai Grāmatvedības likums un Ministru kabineta noteikumi par grāmatvedības standartiem ir obligāti Saeimas grāmatvedībai? Ikvilda kunga atbilde bija - jā, protams. Saeimas Kārtības ruļļa 185.pants nosaka, ka Saeimas grāmatvedību, izdevumu lietderību, likumīgumu un gada pārskatus pārbauda Revīzijas komisija. Tātad, ja šie likumi ir obligāti Saeimas grāmatvedībai un jums likums uzliek par pienākumu šo grāmatvedību pārbaudīt, tad man ir jautājums... un vispār mēs

izskatām šodien jautājumu ne tikai par īres kompensācijām. Mans protests ir vērst pret kompensāciju pārvēršanu par piemaksām pie algas. Un, kā jau dzirdējāt, tad pat deputāti savās ienākumu deklarācijās uzrāda, ka kompensācijas ir papildu ienākumi.

Man ir jautājums, kādēļ jūs nevadāties, pārbaudot Saeimas grāmatvedību, ko jums uzliek likums par pienākumu, ņemot par pamatu tos likumus un normatīvos dokumentus, kuri nosaka, kā Saeimas grāmatvedībai ir jāstrādā.

P.Maksimovs

Tas nav tā... Grāmatvedības rīcība šinī gadījumā...

A.Endziņš

Vienu momentīņu... Jā, pirms jūs atbildat uz jautājumu, es gribētu vērst Silāra kunga uzmanību uz to, ka Satversmes tiesa nav prasītājs un atbildētājs, bet ir lietas dalībnieki. Tāpēc no atbildētāju puses mēs nevaram runāt.

I.Silārs

Es lūdzu atvainot.

P.Maksimovs

Jā, mēs esam darījuši nu praktiski jau pēc pāris mēnešiem pēc šīs te jaunās sistēmas ieviešanas. Starp citu, man ir jāpasaka tā, ka viņa ir progresīvāka nekā iepriekš eksistējošā... varētu būt, ko varētu pārnest, ka viņi ir izdarījuši kaut ko, teiksim, pārkāpjot šos noteikumus.

I.Silārs

Tad papildināšanu. Kā jūs zināt, noteikti esat iepazinies ar Ģenerālprokuratūras lēmumu sakarā ar manu iesniegumu.

P.Maksimovs

Es neesmu viņu redzējis.

I.Silārs

Viņš ir Saeimas Prezidijā nosūtīts jau pagājušogad. Bet tad es jums varu pateikt, ka šeit Ģenerālprokuratūra konstatē, ka nav ievēroti likuma par grāmatvedību... uz 15.panta pamata Ministru kabineta izdotie kases operāciju uzskaites noteikumi.

P.Maksimovs

Kurā darbībā? Grāmatvedības? Revīzijas komisijas?

I.Silārs

Grāmatvedības.

P.Maksimovs

Nu, teiksim, man šinī gadījumā arī ir atšķirīgs no Ģenerālprokuratūras viedoklis. Tāpat kā arī jautājumā par īres maksu un īres izdevumiem. Tie ir atšķirīgi jēdzieni. Šinī gadījumā es kā Revīzijas komisijas loceklis nesaredzu tādus pārkāpumus. Grāmatvedība nevar prasīt no administrācijas, teiksim, papildināt noteikumus ar kaut kādiem kontroles elementiem, kritērijiem un tā tālāk. Viņai nav tādu tiesību un šinī gadījumā noteikumi ir tādi, kādi viņi ir un grāmatvedība vadās no tiem. Tad grāmatvedībai būtu jāgriežas Prezidijā norādot, ka noteikumi ir pretrunā ar Grāmatvedības uzskaites likumu. Tas ir praksē neredzēts kaut kas. Tā nav. Revīzijas komisijas viedoklis nesaredz grāmatvedības darbībā pārkāpumus un pretrunas ar šo līgumu.

Kas attiecas uz jūsu viedokli, ka deputātiem kompensācijas ir piemaksas pie algas, tas ir jūsu viedoklis. Es gribētu atzīmēt Satversmes tiesai, ka tieši jau deputātiem rodas būtiski izdevumi saistībā ar viņu pienākumu pildīšanu. Teiksim... nu, pamatojoties uz personīgās pieredzes. Es dzīvoju Rīgā, ievēlēts esmu no Latgales. Un pilnveidojot likumdošanu man vajadzīgs zināt, ko mani vēlētāji gribētu redzēt un kādus jaunus likumus un kā pilnveidot esošos. Un tas ir mans pienākums - zināt tautas viedokli un braukt pie viņiem regulāri. Krāslava atrodas 280 kilometrus no Rīgas. Mēnesī 3-4 reizes. Saskaitiet. Vienīgā lieta, kur es piekrītu Dobeļa kungam, visās pārējās es apšaubu viņa viedokli, ka tie izdevumi pārsniedz tos 93 latus, ko mums piešķir visiem... nu, teiksim, visiem automātiski. Faktiskie izdevumi ir lielāki. Un šeit nosakot tādus izdevumus, ir jāņem vērā... mēs par interesējāties, kā to varētu... kāpēc 93? Nu kaut vai tas jautājums būtu jāatrisina Saimnieciskās komisijas darba gaitā. Mēs paņēmām autobāzē viena kilometra izmaksas un aptuveni to praktisko attālumu vai to kilometrāžu pareizinājām uz tām summām, un iznāca vairāk nekā 93. Tātad faktiski deputāts no savas algas apmaksā izdevumus, kas viņam ir radušies pildot savus pienākumus.

I.Silārs

Pēdējais jautājums. Sakiet, cik deputātiem no tiem, kas ir pieprasījuši sev dzīvokļu īres kompensācijas, jūs esat lūguši iesniegt īres līgumus?

P.Maksimovs

Nu, aptuveni kādiem 27 varbūt. Bet visi, ko jūs nosaucāt, izņemot divus, ir iesnieguši.

I.Silārs

Es nevienu neesmu nosaucis. Es jautāju - cik no tiem, kas ir pieprasījuši dzīvokļu īres kompensācijas.

P.Maksimovs

Nu apmēram 30 mēs pieprasījām.

I.Silārs

Un cik ir pieprasījuši īres kompensācijas?

P.Maksimovs

Nu vairāk mēs neuzskatījām... Redziet, Kārtības rullis un likumdošana paredz mūsu tiesības izvēles kārtībā pārbaudīt deputātu darbību. Un ja mēs tendenci pareizi novērtējam, tad mūsu rīcība ir pareiza. Nekur nav teikts, ka mums ir jāpārbauda visi simts. Mēs pārbaudām 95 un kļūdu nav, tad varētu...

I.Silārs

Maksimova kungs, es nesaku, ka jums tas ir obligāti jādara. Es jautāju, cik ir pieprasījuši un cikiem ir pieprasīts.

P.Maksimovs

Nu es saku, 27 es atceros labi, varbūt, ka vairāk. Mazāk nekādā gadījumā... Nu varētu pie 40 kaut kur...

I.Silārs

Cik saņem pavisam īres kompensācijas?

P.Maksimovs

Nu, manā rīcībā ir apmēram... komisijas rīcībā ir šie dokumenti, bet es esmu spiests informēt tiesu, ka deputāti nav pilnvarojuši Revīzijas komisiju sniegt šīs ziņas trešajām personām, ieskaitot Ģenerālprokuratūru un tā tālāk. Man ir rakstisks iesniegums...

A.Endziņš

Maksimova kungs, jūs atrodaties tiesā. Un šeit nav runa par kaut kādu noslēpumu paušanu. Jums neviens neprasa konkrēti - vai tas ir Pētersons vai Miķelsons.

P.Maksimovs

Tie dokumenti ir mūsu rīcībā un viņus nesaņēma pat Ģenerālprokuratūra.

I.Čepāne

Vai es vēl varētu pajautāt? Vai jūs arī uzskatiet, ka valstī demokrātiskā un tiesiskā var būt valsts varas institūcijas, kas ir ārpus jebkādas kontroles?

P.Maksimovs

Nevar būt. Nu tas ir, kā saka, retorisks jautājums. Protams, ka vajadzīgs pilnveidot to kontroli, pilnveidot caurspīdīgumu... varas darbības caurspīdīgumu ir jārealizē maksimāli, cik tas ir iespējams, izņemot, protams, valsts noslēpumus.

I.Čepāne

Jūs ziniet, ka vecajās demokrātijas valstīs ļoti baidītos no šādas situācijas, kas ir izveidojusies. Viņiem ir ļoti bailes no masu informācijas līdzekļiem, no žurnālistiem, ka tikai ar viņu kas nenotiek. Un ir bijuši piemēri. Mēs te apkopojām Zviedrijas prakse, uz ko mēs te nereti atsaucamies, ka par tādiem sīkumiem faktiski zaudē deputāta mandātu un spiesti atkāpties no ministru amatiem.

P.Maksimovs

Jā, es saprotu, Tāda ir prakse. Diemžēl mūsu valstī tas ne tuvu nav tā. Un es esmu savā deputāta praksē arī saskāries kā ar Ģenerālprokuratūras darbību, tā arī ar, teiksim, mūsu tiesu sistēmas darbību. Man ir savs viedoklis, bet viņam nav būtiskas nozīmes, izskatot šo jautājumu. Es piekřītu jums, ka tas ir jāpilnveido un mēs atrodamies ļoti zemā līmenī... tiesiskajā līmenī.

I.Čepāne

Paldies.

A.Lepse

Silāra kungs, jūs tak esat iepazinies ar lietas materiāliem. Sējums 1., 71., 75. lietas lappuse... šeit ir saraksts ar visiem deputātiem, kuri saņem kompensāciju dzīvojamās telpas īres izdevumu segšanai. Jūs neesat iepazinies?

J.Silārs

Es vēlējos dzirdēt...

A.Lepse

Nu kāpēc uzdot jautājumu, uz kuriem atbildes jūs jau zināt.

I.Silārs

Atvainojos.

A.Endziņš

Lūdzu bez debatēm... Vai ir vēl jautājumi tiesnešiem? Pieteikuma iesniedzēja pārstāvei?

A.Šnēvele

Man būtu viens jautājums. Te daudz tika runāts par jūsu pilnvarām un kompetenci. Bet kas attiecas uz apstrīdamo dokumentu, vai es pareizi sapratu, ka jūs pārbaudījāt un nekonstatējāt pārkāpumus attiecībā uz šā dokumenta noteikumu izpildi tādējādi, ka pārbaudījāt, cik ir izmaksājusi grāmatvedība konkrētās summas deputātiem un vai šīs summas atbilst viņu iesniegumā noteiktajām.

P.Maksimovs

Nē, mēs papildus veicām darbības, kuras es raksturoju tikko, tas bija, mēs pieprasījām īres līgumus un viņus saņēmām. Un tas bija kritērijs. Mēs varbūt šeit pārsniedzam savas, teiksim, pilnvaru robežas vai kompetences robežas, bet mēs saņēmām to un tas bija pamats, lai mēs uzskatītu, ka tās piešķirtās kompensācijas ir pamatotas ar šo dokumentu.

Citu kritēriji nepastāv mūsu valstī.... Tā kā mēs esam darījuši vairāk, nekā jūs prasījāt. Mēs esam pieprasījuši īres līgumus un esam viņus saņēmuši

A.Šnēvele

Es atvainojos, vai ... Tātad pietiek ar to, ka.... vēlreiz es gribu nostiprināt... Tātad deputāta iesniegumā minētā summa. Un kas attiecas uz īres izdevumiem, tad ir īres līgums, tas ir pietiekoši, lai jūs izsecinātu, ka ir pamatoti izsniegta kompensācija deputātam.

P.Maksimovs

Jā, nu citi dokumenti nepastāv, uz kā kritēriju pamata es varu darīt savukārt citus secinājumus. Tikai uz vispārējiem kaut kādiem jēdzieniem... Nu, es nezinu... Tā ir jautājuma būtība. Protams, pamatot jebkurus izdevumus var uz dokumentu pamata un viens no tādiem dokumentiem ir īres līgums. Un viņš bija saņemts.

A.Endziņš

Paldies. Ikvilda kungs?

E.Ikvilds

Pirmais jautājums, Maksimova kungs. Cik jūsu darbības laikā, komisijas priekšsēdētāja darbības laikā ir veiktas revīzijas ? Nu aptuveni cik? Nu viena, divas, desmit?

P.Maksimovs

Nu, kādas 9-10 vismaz... Sakot jau ar tādiem jautājumiem, kā, teiksim celtniecības gaita, tur konkursu organizēšana... Man nav līdz diemžēl... ļoti daudzas.

I.Ikvilds

Vai ir bijuši atklāti pārkāpumi šajās revīzijās?

P.Maksimovs

Protams... Jā, viņi bija... Teiksim tas pats jautājums, ko jūs šeit zināmā mērā apspriedāt. Tas bija jautājums par sakaru izdevumiem. Tikai pēc Revīzijas komisijas ieteikuma Prezidijam tika radīti noteikumi, kas nosaka limitus. Teiksim, bija noteikti tā: komisijas vadītājam mēnesī 100 lati, Prezidija locekļiem - 150. Līdz tam... kamēr mēs

neskatījāmajos pastāvēja, teiksim, nefiksēta... pēc faktiskā apmaksāja un bija mums daži deputāti, kas runāja mēnesī par 400-500 latiem. Tagad tādu faktu nav un vēl ekonomija... novēršot šo trūkumu bija daži tūkstoši latu. Šinī gadījumā Revīzijas komisija ir veikusi savu pienākumu pietiekoši pārliecinoši un efektīvi.

E.Ikvilds

Vai komisija savā darbā pieaicina arī kādus lietpratējus? Cilvēkus, kas nav deputāti?

P.Maksimovs

Nu tādas tiesības ir un mēs praktizējam to celtniecības jautājumos, jo bieži vien tur, kur ir tie lielie izdevumi, teiksim, ir Revīzijas komisijai vismaz gribējās pārbaudīt, vai pielietojums... tie izcenojumi uz atsevišķiem darbu veidiem atbilst kaut kādiem kritērijiem. Un šinī gadījumā mums palīdzēja Latvijas Būvnieku asociācija, kura bez atlīdzinājuma atsūtīja ekspertus un viņi mums oficiāli iesniedza izziņas, ka pielietotie izcenojumi atbilst vidējam tirgum. Tādā veidā mēs praktizējam. Šinī jautājuma šeit nebija... tikai juristiem mēs lūdzām palīdzību tādā formā, kā es jums pateicu. Mēs griežāmies pie Juridiskā biroja...

E.Ikvilds

Paldies. Un pats pēdējais jautājums. Bez Prokuratūras lūguma vēl ir citas institūcijas, valsts pārvaldes institūcijas, kuras vērsušās pie jums ar līdzīga rakstura lūgumiem vai par citiem jautājumiem? Kā šādā gadījumā jūs rīkojaties? Piemēram, Valsts ieņēmumu dienests.

P.Maksimovs

Nē. Mūsu... teiksim, to laiku, kamēr es esmu komisijas loceklis un tās priekšsēdētājs, tajā laika periodā pie mums negriezās neviena valsts institūcija, izņemot Ģenerālprokuratūru.

E.Ikvilds

Respektīvi, nevienam vairāk neinteresē.

P.Maksimovs

Nē.

E.Ikvilds

Paldies.

A.Endziņš

Ir vēl jautājumi? Ja jautājumu nav, tad paldies, Maksimova kungs.

Līdz ar to paziņoju, ka lietas izskatīšana pēc būtības ir pabeigta un tiek atklātas tiesu debates.

Kā pirmajām vārds tiek dots pieteikuma iesniedzējam Silāra kungam. Cik jums laika būs vajadzīgs?

I.Silārs.

15 minūtes.

A.Endziņš

Nav iebildumu? Lūdzu!

I.Silārs

Godājamā tiesa! Izskatot šodien manis iesniegto konstitucionālo sūdzību, uzklausot pieaicinātās personas, es secinu, ka ar Saeimas Prezidija lēmumu pieņemtie noteikumi par kārtību, kādā izmaksājamas kompensācijas deputātiem... kādā kārtībā kompensējami izdevumi deputātiem, kas radušies dienesta pienākumus pildot, ir ne tikai pretrunā ar likumu, uz kuru viņi pamatojas, proti, Kārtības ruļļa 14.panta 1.daļu, bet ar to tiek iedibināta prakse, kas ierobežo manas Satversmē noteiktās cilvēka pamattiesības, proti, padara mani kā nodokļu maksātāju nevienlīdzīgu salīdzinot ar Saeimas deputātiem.

Turklāt šī nevienlīdzība izpaužas tajā apstākļī, ka šī pati Saeima ar likumu ir noteikusi, ka mana vecuma pensija tiek aprēķināta no Saeimas deputātu pamatalgas. Pamatalga, savukārt, balstās, pēc koeficienta tiek aprēķināta no vidējās algas valstī. Vidējo algu valstī nosaka finansiālie resursi, kādi ir valsts rīcībā. Līdz ar to, jo mazāki ir resursi, jo mazāka ir vidējā alga, jo mazāka ir vidējā alga valstī, jo mazāka ir deputātu pamatalga un mazāka ir mana pensija. Ja šie papildus ienākumi, kuri, kā dzirdējām, nereti vien pārsniedz pamatalgas lielumu un kuri tiek arī deklarēti amatpersonas ienākumu deklarācijā kā ienākumi un netiek aplikti ar nodokli, tad līdz ar to arī valsts finansiālie resursi samazinās. Taču deputāti sev ienākumus paaugstina.

Šeit ir redzama arī nevienlīdzība pret nodokļu likumdošanu, jo nodokļu likumdošana - Likums par ienākumu nodokli - skaidri un nepārprotami pasaka, ka ar ienākuma nodokli ir apliekami visi sistemātiskie, regulārie ienākumi. Un, kā varam pārliecināties no tiesas rīcībā esošajiem materiāliem, tad šīs piemaksas, nevienam nepārbaudot, vai tās patiesi ir

saistītas ar deputātu pienākumu pildīšanu, tiek izmaksātas regulāri katru mēnesi, pat tajā laikā, kad deputāts atrodas vai nu apmaksātā atvaļinājumā, bezalgas atvaļinājumā vai slimības atvaļinājumā. Tātad pat tad, kad viņš nepilda savus tiešos dienesta pienākumus un līdz ar to viņam nekādi papildus izdevumi saistīti ar dienesta pienākumu pildīšanu, deputāta pienākumu pildīšanu, nevar rasties.

Ņemot vērā to, ka ikvienam pilsonim ir tiesības atbilstoši Satversmei dzīvot demokrātiskā valstī, tāda ir Latvijas Republika, ko deklarē Satversmes 1.pants, uzskatu, ka šāda rīcība pārkāpj arī manas, Latvijas Republikas pilsoņa, tiesības, mainot netieši šo normu, jo tā vairs neliecina par demokrātiju. Un turklāt šādu normu pieņem likumdevējs.

Līdz ar to es lūdzu tiesu ievērot manas prasības un atcelt apstrīdēto noteikumu punktus un pasludināt tos par spēkā neesošiem kopš pieņemšanas brīža.

A.Endziņš

Paldies. Pārstāve?

A.Šnēvele

Pie teiktā gribas vēl nedaudz pakavēties pie tā, ko mēs šodien dzirdējam no Saeimas pārstāvjiem attiecībā uz šo apstrīdamo dokumentu, kura rezultātā mans pārstāvamais uzskata, ka ir zināmā mērā viņa tiesības un intereses aizskartas. Konkrētās intereses un tiesības, ko nosaka Satversme.

Tātad šodien runa iet par dokumentu, ko ir apstiprinājis Saeimas Prezidijs. Protams, šajā varbūt dokumentā būtu sākotnēji tā pieņemami, ka būtu noteikts, ka katram deputātam pienākas kompensācija sakarā ar pilnvaru veikšanu. Tātad, kā Satversmē ir teikts, ka atalgojums deputātiem par viņu darbu tiek maksāts no valsts budžeta līdzekļiem. Saskaņā ar Latvijas nodokļu likumdošanu ir noteikts, kādi ir nodokļu likumi, cik tie ir dažādi, kādā veidā tie maksājami, kādā kārtībā un apjomā. Lūk, šie likumi, nodokļu likumi regulē ienākumu avotus valsts budžetā, savukārt no kura tiek izmaksāts atalgojums deputātiem.

Kas ir atalgojums deputātiem? Tātad samaksa par darbu. Šajā samaksā par darbu ietilpst konkrēti darba alga un izdevumi, kas ir saistīti ar pilnvaru pildīšanu. Ja Ministru kabinets nosaka valsts darbiniekiem, tātad visu iestāžu un organizāciju darbiniekiem algu, teiksim, kategorijas, izmaksu robežas, kas attiecas uz komandējumiem un attaisnotajiem izdevumiem. Tad šajā gadījumā, kā mēs konstatējam no Saeimas pārstāvjiem, gan izejot no Kārtības ruļļa 14.panta, gan arī apstrīdamo noteikumu, tad šīs deputātu izmaksas nepakļaujas nekādam likumam, nekādiem Ministru kabineta noteikumiem, kuri balstīti uz likumu.

Lai kontrolētu, pieņemsim, šo kārtību, kas ir apstiprināta ar Prezidija lēmumu, izrādās, ka Saeimā nav absolūti nekāda mehānisma, kaut gan Kārtības rullis, tātad Saeimas Kārtības rullis paredz Revīzijas komisiju, kurai ir dotas tiesības pārbaudīt Saeimas saimniecību un vadīties šajā gadījumā, kā tiek vesta grāmatvedība, izdevumu lietderība, likumība, gada pārskati, bet toties Revīzijas komisijas priekšsēdētājs šodien likās tik bezspēcīgs, ka viņš jau pārbaudot deputātu iesniegumus vai atbilstoši šiem iesniegumiem ir izmaksātas summas, it kā jau būtu pārāk daudz prasīts. Saeimas Kārtības rullī ir noteikts, kas ir darāms Revīzijas komisijai. Tātad Revīzijas komisija nevar teikt, ka ar to ir gana, kas ir izdarīts.

Ja ir pati Saeima pieņēmusi Grāmatvedības likumu un Grāmatvedības likumā ir noteikti visi noteikumi, kā ir jāved arī valsts iestādēs grāmatvedība, tad arī uz Saeimu attiecas šis Grāmatvedības likums. Vai Grāmatvedības likums tiek ievērots Saeimā, tas ir jāpārbauda Revīzijas komisijai. Tas ir noteikts Saeimas Kārtības rullī 185.pantā un arī tātad tiesas rīcībā arī droši vien ir nolikums par Latvijas Republikas Saeimas Revīzijas komisijas nolikumu. 2.punktā ir noteikts: Revīzijas komisija savā darbībā vadās no spēkā esošajiem likumdošanas aktiem, kas attiecās uz valsts budžeta iestādēm un reglamentē rīcību ar valsts mantu, finansu līdzekļiem un kuri nosaka grāmatvedības uzskaites vešanu, finansu pārskatu sastādīšanas kārtību. Nākamais punkts nosaka, ka Revīzijas komisija pārbauda Saeimas grāmatvedību.

A.Endziņš

Es atvainojos, mēs neapspriežam jautājumus par Revīzijas komisijas darbu un darbību. Par lietas būtību...

A.Šnēvele

Jā, es varbūt esmu mazliet aizrāvusies ar Revīzijas komisiju. Bet, godātā tiesa, šajā gadījumā, pastāvot tādiem apstākļiem... tātad Revīzijai komisijai ir tiesības pārbaudīt, bet normatīvais akts, kas šodien tiek apstrīdēts, nepakļaujas nekādiem likuma noteikumiem. Līdz ar to es uzskatu, ka šajā gadījumā visas kompensācijas, kas noteiktas tātad apstrīdamajā dokumentā, tiek izmaksātas bez jebkāda likuma pamata, bez jebkādiem pierādījumiem tam, ka deputātiem ir tiešām bijuši tādi izdevumi sakarā ar viņa pilnvaru pildīšanu. Un tātad sanāk, ja deputāts ir uzrakstījis iesniegumu, ka viņam ir vajadzīga kompensācija, tā tiek piešķirta.

Tātad šajā gadījumā notiek līdzekļu no valsts budžeta izšķērdēšana, es uzskatu, un līdz ar to, ja visiem Latvijas pilsoņiem un iedzīvotājiem tātad ir pienākums likumā noteiktajā kārtībā maksāt nodokļus, tādējādi arī ir pieprasīt, lai viņu sociālās garantijas tiktu ievērotas saskaņā ar Satversmes 109.pantu, tad arī šajā gadījumā es uzskatu, ka nedrīkst būt deputāti ārpus gan Satversmē noteiktā, gan arī nodokļu likumos noteiktā. Respektīvi,

visas šīs izmaksas, kas apstrīdamajā dokumentā ir noteiktas, saskaņā ar likumu par iedzīvotāju nodokli ir apliekamas ar algas nodokli. Tādējādi veidojas tāda situācija. Nodokļi maksātāji maksā nodokļus, no šīs summas tiek maksāts atalgojums deputātiem, bet deputātiem savukārt no saņemtajām iemaksām, kā nosaka likums par iedzīvotāju nodokli, ir savukārt atpakaļ budžetā jāmaksā attiecīgie nodokļi. Šīs summas strīdus dokumentā netiek apliktas ar nodokli un arī nav noteikta kārtība, ka būtu šie izdevumi jāapliecina ar pierādošiem dokumentiem, ka tie ir attaisnoti, kā to prasa Grāmatvedības likums.

Tādējādi, es uzskatu, ka šis normatīvais akts, konkrēti tie punkti, kas attiecas uz kompensācijas apmēriem dažādās pozīcijās, ir nepamatoti. Par šiem izdevumiem deputāti neatskaitās, no šiem izdevumiem netiek likumā noteiktais nodoklis nomaksāts, līdz ar to šādi noteikumi ir pretrunā ar nodokļu likumiem un tādējādi tiek vienkārši izmaksātas naudas summas, kuras netiek apliktas ar nodokli, kā arī, kā izteicās Bartaševiča kungs, ka arī šie noteikumi... es atvainojos, ka ienākumi pat tiek deklarēti ienākumu deklarācijās. Tātad tas vēl jo vairāk pasvīturo, ka tie ir apliekami ar nodokli, kā to paredz likums par iedzīvotāju ienākuma nodokli. Un arī uz šī likuma pamata Ministru kabinets ir noteicis, ka ir jāmaksā algas nodoklis un ka šajos ienākumos, par kuriem tātad ir jāmaksā algas nodoklis, ir arī visa veida izmaksas darbiniekiem, tajā skaitā arī pabalsti, prēmijas un tā tālāk.

Līdz ar to šāds noteikums ne tikai samazina ienākumus valsts budžetā, no kura savukārt tiek maksātas pensijas un citi sociālie pabalsti, bet arī es domāju, ka grauj prestižu mūsu valstī mūsu parlamenta darbībā. Tādēļ es uzskatu, ka šā dokumenta... tātad sūdzībā norādītie punkti ir nelikumīgi un tamdēļ atceļami.

A.Endziņš

Vārds debatēs Saeimas pārstāvim Ikvilda kungam. Cik jums ilgs laiks būs vajadzīgs? 10 minūtes?

E.Ikvilds

Godājamā tiesa! Kā pieteikuma iesniedzēja pārstāvim... nav viegli man atbildēt par visu Saeimas darbību. Mans uzdevums ir pārstāvēt klienta intereses.

Kā jau mūsu iepriekš iesniegtajos dokumentos, kas ir pievienoti lietas materiāliem, bija minēts, mēs uzskatām, ka šī lieta nav piekritīga izskatīšanai, jo Satversmes 91.pants attiecas uz visiem Latvijas Republikas iedzīvotājiem. Savukārt konkrētas normas, kas tiek apstrīdētas, jau ir publisko tiesību regulācijas objekts un viņas attiecas uz konkrētām amatpersonām. Mūsaprāt, personai, Latvijas iedzīvotājam gan Satversme, gan Vēlēšanu

likums, gan citi tiesību akti garantē iespējas tikt ievēlētam un darboties šajā pārstāvniecības institūcijā.

Jau tiesas sēdes laikā iepriekšējās runās un pieaicināto personu izteikumos bija dažādi viedokļi pausti vispār, par ko šobrīd mūsu starpā ir strīds. Un arī tikko pieteikuma iesniedzēja pārstāve vairākkārtīgi minēja, ka viņasprāt šīs kompensācijas pēc sava rakstura neatbilst kompensāciju definīcijai, Man gan netika skaidrs, uz ko viņa atsaucās, izņemot svešvārdu vārdnīcu. Bet tas pēc sava rakstura ir nodokļu likumdošanas pārkāpums un būtu uzskatāms par pabalstu.

Līdz ar to šeit mēs varam runāt nevis par to... izrietot no pieteikuma iesniedzēju pozīcijas... vai Prezidija lēmums atbilst nodokļu likumdošanai. Tāds acīmredzot bija mērķis un viņš nav precīzi formulēts šajā pieteikumā. Nevienam brīdī pieteikuma iesniedzējs neapstrīd Saeimas Kārtības ruļļa 14.pantu, kaut gan faktiski, ja apmierinām pieteikumu, Satversmes tiesa taisītu pozitīvu spriedumu, tad faktiski mēs atgrieztos tur, kur mēs bijām 2000.gada 27.februārī... 28.februārī, kad šie Saeimas Prezidija noteikumi bija saistīti. Un jautājums ir, vai tas uzlabo tiesisko kārtību, vai tas mainīja faktisko budžeta izlietošanas principu, vai iedzīvotājiem būtu vairāk skaidrības par to naudas izlietošanu un procedūru, man diemžēl no šiem izteiktajiem šeit viedokļiem vairāk netika skaidrs.

Varbūt es kļūdaini izteicos, cienījamā Čepānes kundze, pirmo reizi Satversmes tiesā piedalījos, par paļāvības principa interpretāciju manā skatījumā. Problēma ir tāda, ka tas ir jauns institūts Latvijā un viņš vairāk reducējās uz administratīvā procesa principiem un arī tajās lietās, kas bija Satversmes tiesā līdz šim skatītas, viņas jau konkrētu personu intereses vairāk skāra. Šeit iet tīri tāds doktrinārs strīds, vai likumiska kārtība atbilst sabiedrības interesēm. Kā jau bija tiesas pārstāvju izteiktajos jautājumos dzirdams, vai tas, ka mums nav pieejama informācija par publiskajiem līdzekļiem, atbilst sabiedrības interesēm, kaut gan nepārprotami likumdošanas aktiem tas ir atbilstoši. Par to jau iet strīds. Un tagad mums jānosaka, lai definētu sev, vai ir ievērots vai nav ievērots šis paļāvības princips, vai bija ļauna rīcība deputātiem, gan tiem, kas taisīja acīmredzot šos priekšrakstus, gan arī tiem, kas... acīmredzot... man nav pierādījumu šajā lietā, tas nebija izskatīts.. izmantot šos kompensācijas institūtus. Un tas ir sarežģītāks moments tiesiskā vidē un acīmredzot citā institūcijā vai citā reizē tas ir konstatējams.

Bet atgriežoties pie lietas būtības. Es, cienījamā tiesa, aicinātu jūs vēlreiz izvērtēt, vai vienlīdzības institūts, ko pieteicējs atrod 91.pantā, būtu attiecināms uz jau publiskās varas īstenošanas mehānismu. Hipotētiski visiem mums klātesošajiem, es nezinu, bet nu šeit šajā pusē ir tiesības kļūt par Valsts prezidentu. Bet ir jautājums, vai mēs kādreiz kļūsim par Valsts prezidentu. Tas ir citas diskusijas jautājums. Likumdošana šķēršļus formālus nerada. Šeit ir faktiskie lietas apstākļi.

Tāpat arī personām, kas pilda savus pienākumus un es nepiekrītu pieteikuma iesniedzēja pārstāves minētajam, saņem atlīdzību par to, ka viņi strādā. Nē, Saeimas deputāts, arī tiesnesis, nesaņem atlīdzību par to, cik viņš taisa un kādus viņš taisa spriedumus, vai kādus viņš likumus pieņem. Tas nav kvalitatīvs vai kvantitatīvs rādītājs. Šeit jau ir uzticība publiskajai varai, tās suverēnā statusa respektēšana, pakļautība šai varai. Ja iedzīvotāji nepakļaujas šai sistēmai, tā nav leģitīma un mēs runājam par tādu konstitucionālas dabas problēmu. Nevar arī konfrontēt dažādas amatpersonas vai dažādas institūcijas un materiālās iespējas un to izpausmes. Piemēram, man ir zināmi valsts pārvaldē strādājošie, piemēram, Valsts ieņēmumu dienestā, kas nesamērīgi lielāku atalgojumu saņem kā klātesošie tiesneši. Bet tas nenozīmē, ka tiesnešus mēs mazāk cienītu. Nebūt nē. Vienkārši te ir dažāda kompetence, dažāda atbildība, dažāda komplikācija.

Runājot par kompensācijas institūtu, kāds viņš šobrīd pastāv valsts pārvaldē. Es pilnīgi piekrītu gan tiesnešiem, gan arī šeit pieaicinātajām personām, ka nav viendabīga sistēma. Es pats kādreiz strādāju valsts pārvaldes... Valsts reformu ministrijā par valsts sekretāru un mūsu mērķis tajā laikā bija ieviest pamatprincipus, lai viņi tālāk tiktu attīstīti un izpildīti. Šodien mēs aplūkojam Saeimas deputātu darbību, bet apskatīsimies, kas mūsu pašvaldību institūcijās notiek. Tur nav civildienesta... bet tās privilēģijas jeb tās kompensācijas par ierobežojumiem, kas ir civildienesta ierēdņiem, ir attiecināmas uz pašvaldību darbiniekiem. Tad tas nozīmē, ka mēs apzināti jau ierobežojam pašvaldību darbinieku iespējas izmantot šīs kompensācijas. Un ar kādu mērķi šīs kompensācijas ir ieviestas. Pats svarīgākais faktors ir.

Bija minēti valdības noteikumi par kārtību, kādā atlīdzināmi komandējumi... ar darbinieku braucieniem saistīti izdevumi. Es nepiekrītu Saeimas Prezidija pārstāvim, ka viņi nav attiecināmi uz Saeimas deputātiem. Nē. Viņi ir attiecināmi. Tur ir virkne normas, ka viņiem pat nepieciešamas... nosaka kārtību, kādā tiek segti izdevumi ārvalstu komandējumiem, delegācijās... Arī šajos noteikumos mēs atrodam. Piemēram, 4.punkts - 7.3. līdz 7.7.punkts, 19.punkts... kur ir kompensācijas, kas neprasa attaisnojošos dokumentus un ir kompensācijas, kas prasa attaisnojošos dokumentus. Piemēram, ja persona neuzrāda attaisnojošos dokumentus par ceļa izdevumiem Latvijā, tad viņam aprēķina naudu pēc zemākā tarifa, kas pastāv. Un ko tarifi veido... Un te jau bija salīdzinājumi - vai tas ir autobusu izdevumi, vai tā ir amortizācija transporta līdzeklim, un degviela. Dažāda ir metodoloģija. Tā kā šobrīd jau tāda kārtība pastāv. Un ne visos gadījumos un ne visām specialitātēm - tiesību sargājošajām iestādēm, militārpersonām ir iespēja saņemt šos attaisnojošos dokumentus. Piemēram, Operatīvās darbības likums. Objektīvi viņi nevarētu savus pienākumus pildīt, ja viņš piemēram... „Statoil” benzīna tankā uzrādītu savu apliecību un teiktu, mēs te ievācam informāciju un lūdzu izsniegt mums attaisnojošos dokumentus. Vai viesnīcā... tur ir visādi segvārdi un citas metodoloģijas.

Nobeigumā es aicinu Satversmes tiesu noraidīt pieteikumu un izvērtēt tos argumentus, kurus mēs piedāvājam jums šodien un paldies arī pieteikuma iesniedzēja pārstāvei un pašam iesniedzējam un paldies tiesai.

A.Endziņš

Līdz ar to tiesu debates pasludinu par slēgtām.

Vai lietas dalībnieki vēlas izteikt repliku? Nē?

Ja neviens repliku nevēlas izteikt, tad paziņoju, ka spriedums tiks pasludināts 22. februārī Satversmes tiesas sēžu zālē pulksten 10.00.

Stenogrāfiste M.Ceļmalniece

Tiesas sēdes sekretāre E.Freimane